

REPUBLIKA HRVATSKA
GRAD ZAGREB
GRADSKI URED ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

PROGRAM ZAŠTITE DIVLJAČI ZA
DIO PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“ – GRAD ZAGREB
za razdoblje 2020./2021. – 2029./2030.

Zagreb, 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. AKT O PROGLAŠENJU ILI USTANOVLJENJU POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA	9
3. OSNOVNI PODACI O POLOŽAJU I GRANICAMA POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA TE NJENOJ POVRŠINI RAZRAĐENOJ PO KULTURAMA ZEMLJIŠTA SA ZEMLJOVLASNIČKIM RAZMJEROM	29
3. 1. GRANICE REVIRA ZAŠTITE DIVLJAČI	32
3.1.1. Revir zaštite divljači broj 1 „Ponikve“	32
3.1.2. Revir zaštite divljači broj 2 „Vrapče“	32
3.1.3. Revir zaštite divljači broj 3 „Šestine“	33
3.1.4. Revir zaštite divljači broj 4 „Gračani“	34
3.1.5. Revir zaštite divljači broj 5 „Prigorje“	34
3.1.6. Revir zaštite divljači broj 6 „Čučerje“	35
3.1.7. Revir zaštite divljači broj 7 „Planina“	35
3.2. OPIS PRIRODNIH ZNAČAJKI STANIŠTA.....	38
3.2.1. Orografski, geološki i pedološki odnosi	38
3.2.2 Hidrološke prilike.....	48
3.2.3. Klimatske prilike	51
3.2.4. Biljne zajednice.....	54
3.2.4.1. Šumske zajednice.....	54
3.2.4.2. Osvrt na način korištenja šumskog zemljišta	56
3.2.4.3. Nešumske zajednice	59
3.2.5. Infrastruktura i antropogeni utjecaji	60
4. PROCJENA BROJNOGA STANJA DIVLJAČI KOJA STALNO, SEZONSKI ILI POVREMENO OBITAVA NA POVRŠINAMA IZVAN LOVIŠTA ILI PREKO ISTIH PRELAZI.....	68
4.1. DOSADAŠNJE GOSPODARENJE S DIVLJAČI NA PODRUČJU PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“	68
4.2. USPOREDBA Odstrelnih podataka s lovištima susjednih županija KOJA ULAZE U PODRUČJE PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“	81

4.3. LOVNOGOSPODARSKI OBJEKTI NA PODRUČJU PARKA PRIRODE	
„MEDVEDNICA“	85
4.4. VRSTE DIVLJAČI	107
5. UVJETI ZAŠTITE PRIRODE	123
5.1. OSTALA ZAŠTIĆENA PODRUČJA NA POVRŠINI PARKA PRIRODE	
„MEDVEDNICA“ – GRAD ZAGREB.....	124
5.2. STROGO ZAŠTIĆENE VRSTE NA PODRUČJU ZAJEDNIČKOG OTVORENOG LOVIŠTA BROJ I/118 – „SVETA JANA“	126
5.3. OPIS (BIOLOGIJA I MORFOLOGIJA) STROGO ZAŠTIĆENIH VRSTA NA KOJE LOVNO GOSPODARENJE MOŽE IMATI UTJECAJ ILI KOJE MOGU IMATI UTJECAJ NA LOVNO GOSPODARENJE	134
5.4. UGROŽENI I RIJETKI STANIŠNI TIPOVI I PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE NA PODRUČJU ZAJEDNIČKOG OTVORENOG LOVIŠTA BROJ I/118 – „SVETA JANA“	146
6. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI	147
7. MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠTETA OD DIVLJAČI	152
7.1. LOVNOPRODUKTIVNE POVRŠINE, BONITETNI RAZRED, MATIČNI FOND, PRIRAST I GOSPODARSKI KAPACITET STANIŠTA ZA SRNU OBIČNU	156
7.2. LOVNOPRODUKTIVNE POVRŠINE, BONITETNI RAZRED, MATIČNI FOND, PRIRAST I GOSPODARSKI KAPACITET STANIŠTA ZA SVINJU DIVLJU	160
7.3. LOVNOPRODUKTIVNE POVRŠINE, BONITETNI RAZRED, MATIČNI FOND, PRIRAST I GOSPODARSKI KAPACITET STANIŠTA ZA ZECA OBIČNOG	164
7.4. LOVNOPRODUKTIVNE POVRŠINE, BONITETNI RAZRED, MATIČNI FOND, PRIRAST I GOSPODARSKI KAPACITET STANIŠTA ZA FAZANA-GNJETLOVE.	167
7.5. OSTALE VRSTE DIVLJAČI	170
8. BRIGA O DRUGIM ŽIVOTINJSKIM VRSTAMA.....	181
9. PRIKAZ POTREBNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAŠTITE.....	182
10. KRONIKA PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI	183

11. PRIVITCI PROGRAMU ZAŠTITE DIVLJAČI	194
---	------------

1. UVOD

Medvednica (Zagrebačka gora) je jedan od većih gorskih masiva Panonskog gorja. Prostire se od doline Krapine i Podsuseda do Kašinske ceste, koja je prelazi istoimenim (Kašinskim) sedlom. Središnji masiv je dug oko 24 km, a otprilike u središnjem dijelu se nalazi i njen najviši vrh – Sljeme (1 032 m nadmorske visine).

Na Medvednici je bilo ljudskih naselja već u prapovijesno doba (spilja Veternica), a u povijesnim spisima (1209.) spominje se *Mons ursi* (Medvednica) prvi puta. Podno Zagrebačke gore, na njenim južnim obroncima sve do rijeke Save, a potom i preko nje razvio se glavni grad Hrvatske – Zagreb. Šire područje Zagreba predstavlja veliku aglomeraciju od 1 705 km² gdje danas živi oko milijun ljudi, no s gledišta teritorijalnog ustroja Grad Zagreb je posebna jedinstvena, teritorijalna, upravna i samoupravna jedinica koja ima status županije te ima površinu 641 km², odnosno ona je daleko manja nego zagrebačka aglomeracija. U odnosu na teritorijalni ustroj i Park prirode „Medvednica“ se prostire na tri županije: Zagrebačkoj, Krapinsko-zagorskoj i Gradu Zagrebu, s time da jedino na području Grada Zagreba na području Parka nisu ustanovljena lovišta. Stoga se za navedeni prostor izrađuje Program zaštite divljači, koji bi trebao ne samo zadovoljiti zakonodavne okvire očuvanja divljači nego i doprinijeti razvoju novih znanstvenih spoznaja u integralnom gospodarenju prostorom.

Ovaj Program važi od 01. travnja 2020. do 31. ožujka 2030. godine, a izradio ga je Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za zaštitu šuma i lovno gospodarenje, prof. dr. sc. Krešimir Krapinec, broj licence 189., djelatnik Zavoda za zaštitu šuma i lovno gospodarenje, navedenog Fakulteta.

Pri izradi ove lovnogospodarske osnove korišteni su sljedeći zakonski propisi i stručna literatura:

✓ Zakonski i podzakonski akti

1. Zakon o lovstvu (NN 99/18, 32/19)
2. Zakon o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama (NN 94/03, 14/19)
3. Zakon o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanju njima (NN 15/18, 14/19)
4. Zakon o šumama (NN 68/18. i 115/18.)
5. Zakon o veterinarstvu (NN 82/13., 148/13. i 115/18.)

6. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)
7. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13., 15/18. i 14/19.)
8. Zakon o zaštiti životinja (NN 102/17, NN 32/19)
9. Zakon o cestama (NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14)
10. Zakon o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode (Narodne novine broj 24/81 i 25/09).
11. Naredba o mjerama za sprječavanje pojave i ranog otkrivanja unosa virusa afričke svinjske kuge na području Republike Hrvatske (NN 96/19, NN 99/19).
12. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2813/2014 od 3. lipnja 2016. (NN 67/16)
13. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-3676/2015 i dr. od 9. veljače 2016. (NN 21/16)
14. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-442/2016 od 20. travnja 2016. (NN 41/16)
15. Odštetni cjenik za izračun naknade za štete na divljači i lovištu (NN 67/06)
16. Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (15/2014)
17. Pravilnik o cjeniku divljači (NN 20/19)
18. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove (NN 101/10)
19. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o službenoj iskaznici i znački lovnog inspektora (NN 17/07)
20. Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja (NN 66/10).
21. Pravilnik o lovočuvarskoj službi (NN 63/06)
22. Pravilnik o lovostaju (NN 94/19)
23. Pravilnik o načinu lova s pticama grabljivicama i programu o polaganju sokolarskog ispita (NN 110/10)
24. Pravilnik o načinu lova u graničnom pojasu (NN 67/06)
25. Pravilnik o načinu ocjenjivanja trofeja divljači, obrascu trofejnog lista, vođenju evidencije o trofejima divljači i izvješću o ocijenjenim trofejima (NN 92/08)
26. Pravilnik o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja (NN 37/19)
27. Pravilnik o osposobljavanju kadrova u lovstvu (NN 78/06. i 92/08.)

28. Pravilnik o osposobljavanju lovaca za prvi pregled odstrijeljene divljači namijenjene stavljanju na tržište (NN 102/14.)
29. Pravilnik o pasminama, broju i načinu korištenja lovačkih pasa za lov (NN 143/10)
30. Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)
31. Pravilnik o potvrdi o podrijetlu divljači i njezinih dijelova i načinu označavanja divljači (NN 15/19)
32. Pravilnik o prijelazima za divlje životinje (NN 5/07)
33. Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim NN 99/09)
34. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja središnje lovne evidencije (NN 67/06, NN 73/10)
35. Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači (NN 40/06, NN 92/08, NN 39/11, 41/13)
36. Pravilnik o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta (NN114/2017)
37. Pravilnik o službenoj iskaznici i znački lovnog inspektora (NN 11/06)
38. Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/2013, 73/16).
39. Pravilnik o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove (NN 63/06, NN 101/10, NN 44/17)
40. Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu (NN 70/10)
41. Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama (NN 84/96. i 79/02.)
42. Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)
43. Stručna podloga za bonitiranje i utvrđivanje lovnoproduktivnih površina u lovištima Republike Hrvatske (NN 40/06)
44. Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13, NN 105/15).
45. Odluka o donošenju Prostornoga plana Grada Zagreba. (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 8/2001, 16/2002, 11/2003, 2/2006, 1/2009 i 8/2009).
46. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Grada Zagreba. Službeni glasnik Grada Zagreba broj 1/2009.
47. Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/2018).

48. ***, 2015: Stručna podloga za utvrđivanje osnovnih odrednica obitavanja, statusa i smjernica gospodarenja čagljem (*Canis aureus* L.) u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo poljoprivrede i Sveučilište Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku, Osijek, 102 pp.
49. Odluka o donošenju prostornog plana Parka prirode Medvednica (NN 89/2014).
50. Skupina autora, 2014a: Prostorni plan Parka prirode Medvednica, Knjiga 1. Odredbe za provođenje. Republika Hrvatska, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Hrvatski zavod za prostorni razvoj, Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba, 74 pp.
51. Skupina autora, 2014b: Prostorni plan Parka prirode Medvednica, Knjiga 4. Obrazloženje plana. Republika Hrvatska, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Hrvatski zavod za prostorni razvoj, Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba, 183 pp.

✓ Znanstvena i stručna literatura

1. Andrašić, D., 1973: Uređivanje lovišta - Lovna privreda IV dio. Izdavački servis „Liber“, Zagreb, 252 pp.
2. Briedermann, L., 2009: Schwarzwild – Neuauflage bearbeitet von Burkhard Stöcker. Franckh-Kosmos Verlags-GmbH & Co. KG, Stuttgart, 596 pp.
3. Car, Z.; Rohr, O., 1967: Uređenje lovišta. Iz Grupa autora: Lovački priručnik; Lovačka knjiga; Zagreb; 446-487.
4. Ćirić, M., 1989: Pedologija. III izdanje, SOUR Svjetlost, Sarajevo.
5. Farkaš-Topolnik, N., 2010: Plan upravljanja PP Medvednica http://www.pp-medvednica.hr/wpcontent/uploads/2014/11/15_pp-medvednica-plan-upravljanja.pdf
6. Harmel, M.; Cigrofski Mustafić, M.; Bajurin Sretenović, M., 2015: Analiza pritiska i prijetnji u Parku prirode Medvednica. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu. Zagreb, 65 pp.
7. Hespeler, B., 1999: Wildschäden heute: Vorbeugung, Feststellung, Abwehr. München, Wien, Zürich; 109-111.
8. <https://www.dzs.hr/default.htm>
9. Jones-Mitchell, A.J.; Amori, G.; Bogdanowicz, W.; Kryštufek, B.; Reijnders, P.J.H.; Spitzenberger, F.; Stubbe, M.; Thissen, J.B.M Vohralik, V.; Zima, J., 1999: The Atlas of European Mammals; Academic Press; London; 484 pp.

10. Katušin, Z., 1998: Klimatske anomalije temperature i oborina u Hrvatskoj za 1997. godinu. Prikazi br. 6, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 26 pp.
11. Katušin, Z., 1999: Praćenje i ocjena klime u 1998. godini. Prikazi br. 8, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 42 pp.
12. Katušin, Z., 2000: Praćenje i ocjena klime u 1999. godini. Prikazi br. 9, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 42 pp.
13. Katušin, Z., 2001: Praćenje i ocjena klime u 2000. godini. Prikazi br. 10, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 33 pp.
14. Katušin, Z., 2002: Praćenje i ocjena klime u 2001. godini. Prikazi br. 11, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 34 pp.
15. Katušin, Z., 2003: Praćenje i ocjena klime u 2002. godini. Prikazi br. 12, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 41 pp.
16. Katušin, Z., 2004: Praćenje i ocjena klime u 2003. godini. Prikazi br. 13, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 49 pp.
17. Katušin, Z., 2005: Praćenje i ocjena klime u 2004. godini. Prikazi br. 14, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 36 pp.
18. Katušin, Z., 2006: Praćenje i ocjena klime u 2005. godini. Prikazi br. 15, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 42 pp.
19. Katušin, Z., 2007: Praćenje i ocjena klime u 2006. godini. Prikazi br. 16, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 50 pp.
20. Katušin, Z., 2008: Praćenje i ocjena klime u 2007. godini. Prikazi br. 18, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 72 pp.
21. Katušin, Z., 2009: Praćenje i ocjena klime u 2008. godini. Prikazi br. 19, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 62 pp.
22. Katušin, Z., 2010: Praćenje i ocjena klime u 2009. godini. Prikazi br. 20, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 63 pp.
23. Katušin, Z., 2011: Praćenje i ocjena klime u 2010. godini. Prikazi br. 21, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 57 pp.
24. Kovačević, J., 1963: Fitocenologija travnjaka, Zagreb, 232 pp.
25. Krapinec, K., 2011: Program zaštite divljači za dio Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb za razdoblje 2010./2011. – 2019./2020., Zagreb, 165 pp.

26. Krapinec, K., 2018: Program zaštite divljači za „Grad Zagreb“ za razdoblje 2018./2019. – 2027./2028., Zagreb, 105 pp.
27. Kroneisl, R., 1950: Prilog poznavanju ornitofaune gorja Savsko-dravskog međuriječja u Hrvatskoj – Ptice gore Medvednice; *Larus časopis Ornitološkog zavoda u Zagrebu*, 1949, III; 305-352 pp.
28. Lukač, G., 2007: Popis ptica Hrvatske – Fauna Croatica, Aves XXXVII. Nat. Croat., Vol 16 (Suppl. 1.): 1-148.
29. Marčetić, M., 1971: Ptice grabljivice. Dnevnik – lovačke novine, Novi Sad, 152 pp.
30. Pandžić, K.; Likso, T., 2012: Praćenje i ocjena klime u 2011. godini. Prikazi br. 23, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 32 pp.
31. Pandžić, K.; Likso, T., 2014: Praćenje i ocjena klime u 2012. godini. Prikazi br. 24, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 38 pp.
32. Pandžić, K.; Likso, T., 2014: Praćenje i ocjena klime u 2013. godini. Prikazi br. 25, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 38 pp.
33. Pandžić, K.; Likso, T., 2015: Praćenje i ocjena klime u 2014. godini. Prikazi br. 26, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 38 pp.
34. Pandžić, K.; Likso, T., 2016: Praćenje i ocjena klime u 2015. godini. Prikazi br. 27, Republika Hrvatska, Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 37 pp.
35. Pavešić, K., 2019: Reprodukcijske značajke divlje svinje (*Sus scrofa*) na području južnog dijela Medvednice. Diplomski rad. Sveučilište u Zagrebu – Šumarski fakultet, 40 pp.
36. Pavlinić, I.; Đaković, M.; Tvrtković, N., 2010: The atlas of Croatian bats (Chiroptera), Part I. Nat. Croat., 19(2): 295-237.
37. Raguž, D., Alegro, A., Frković, A., Tompak, M., 1994: Stručna podloga za bonitiranje i utvrđivanje lovnoproduktivnih površina u lovištima Republike Hrvatske. Zagreb, 29 pp.
38. Seletković, Z., Katušin, Z., 1992: Klima Hrvatske, U: Šume u Hrvatskoj, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatske šume, Zagreb.
39. Stubbe, Ch., 2008: Rehwild – Biologie, Ökologie, Bewirtschaftung. 5., neubearbeitete Auflage. Franckh-Kosmos Verlags-GmbH. 398 pp.
40. Šikić, K.; Basch, O.; Šimunić, A., 1978: Osnovna geološka karta SFRJ 1:100.000, List Zagreb L33–80. – Institut za geološka istraživanja, Zagreb (1972); Savezni geološki institut, Beograd (1977).

41. Šikić, K.; Basch, O.; Šimunić, A., 1979: Osnovna geološka karta SFRJ 1:100.000, Tumač za list Zagreb L33–80. – Institut za geološka istraživanja, Zagreb (1972); Savezni geološki institut, Beograd, 81 pp.
42. Uputstvo za određivanje lovnoproduktivnih površina i bonitiranje lovišta u RH, LSH, Zagreb 1987.
43. Vajda, Z., 1974: Nauka o zaštiti šuma; Zagreb; 482 pp.
44. Vladović-Relja, H., 2019: Elaborat zaštite okoliša za zahvat – privođenje šumskoj svrsi (namjeni) napuštenog kamenoloma Markuševac u Parku prirode Medvednica. Interkonzalting d.o.o., 116 pp.
45. Vos, A., 1995: Population dynamics of the red fox (*Vulpes vulpes*) after the disappearance of rabies in county Garmisch-Partenkirchen, Germany, 1987-1992. Ann. Zool. Fennici 32:93-97.
46. Vukelić, J., 2012: Šumska vegetacija Hrvatske. Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet; Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb; 403 pp.
47. Vukelić, J.; Mikac, S.; Baričević, D.; Bakšić, D.; Rosavec, R., 2008: Šumska staništa i šumske zajednice u Hrvatskoj – Nacionalna ekološka mreža. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 263 pp.
48. Vukelić, J.; Topić, J., 2009: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 376 pp.
49. Weis, G. B., 1997: Anlage und Pflege von Wildäsungsflächen. Nimrod-Verlag, Oldenburg, 320 pp.
50. WMS servis geoportala šumarstva RH on gis.hrsume.hr

Izvor podataka o geološkim značajkama ovog lovišta bila je osnovna geološka karta Republike Hrvatske – sekcija Zagreb (Šikić i sur, 1978.; 1979.). Pedološke značajke su obrađene iz Ćirić (1989.) i digitalizirane pedološke karte Hrvatske Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dok su podaci o nadmorskoj visini, inklinaciji i ekspoziciji terena izvedeni iz digitaliziranih slojnica topografskih karata 1:25 000.

Površina lovišta sa zemljovlasničkim razmjerjem obrađena je u programskom paketu ArcGIS inačica 9.3, a kao podloga pri izradi katastra lovišta korišten je WMS Državne geodetske uprave RH (<http://geoportal.dgu.hr/wms>). Za izradu katastra lovišta, spomenutog portala,

korištene su digitalizirane gospodarske karte te podaci iz WMS servis geoportala šumarstva RH on gis.hrsume.hr.

Program koristi dosadašnja iskustva u šumarstvu te lovnom gospodarenju koje, na ovom području, ima dugu i uspješnu tradiciju. On je usklađen sa Šumskogospodarskom osnovom područja, kao i osnovama gospodarenja za gospodarske jedinice "Sljeme-Medvedgradske šume", "Markuševačka gora" i „Zelinske šume“, a uzima u obzir integralno gospodarenje ovim prostorom i njegovom okolicom, koje u sebi uključuje turizam i rekreaciju, šumarstvo, poljoprivredu i gospodarenje faunom.

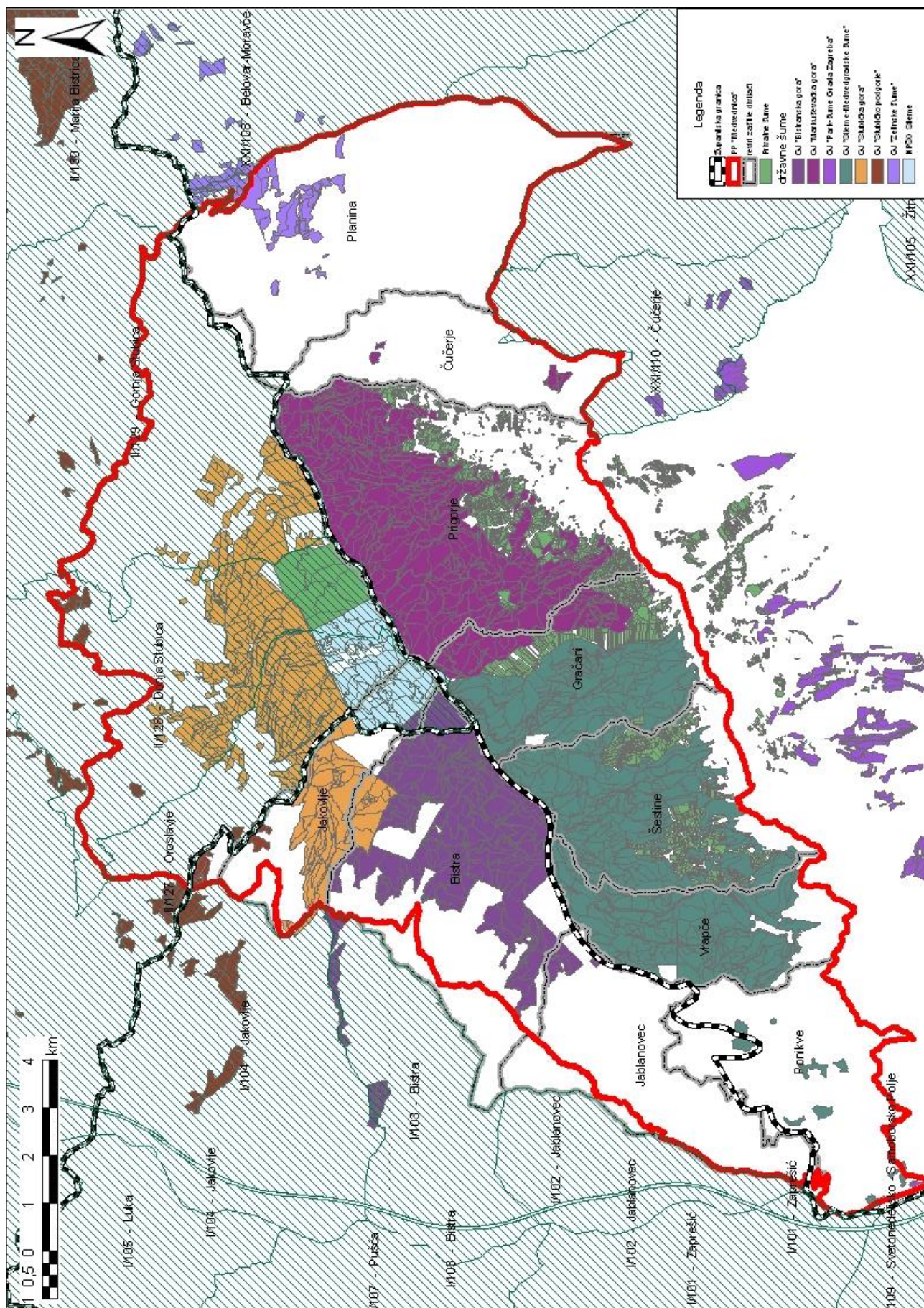
Osim iz Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači neki parametri za bonitiranje i utvrđivanje kapaciteta staništa uzeti su iz Stručne podloge za bonitiranje i utvrđivanje lovnoproduktivnih površina u lovištima Republike Hrvatske Ministarstva poljoprivrede i šumarstva od 25. 5. 1995. godine, Lovačkog priručnika (1967.) – poglavlje «Uređenje lovišta», Car (1961.) te Andrašić (1973.).

2. AKT O PROGLAŠENJU ILI USTANOVLJENJU POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA

Zapadni dio Medvednice, koji osim šuma obuhvaća i dio karakterističnog i atraktivnog prigorskog i zagorskog krajolika proglašen je zaštićenim dijelom prirode Zakonom o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode (Narodne novine broj 24/1981 i 25/2009) od strane Hrvatskoga sabora 29. svibnja 1981. Naime, članak 1. spomenutog Zakona navodi slijedeće: „Masiv zapadnog dijela Medvednice s okolnim krajolikom u ukupnoj površini od 22 826 ha proglašuje se parkom prirode“.

Članak 2. daje i granicu Parka: „Granica parka prirode teče zatvorenim cestovnim prstenom i to: od mosta preko rijeke Krapine kraj Podsuseda cestom preko Jablanovca na Donju Bistru, Gornju Bistru, te preko Galekovića, Kraljevog Vrh i Strmca na novu cestu Stubičke Toplice - Sljeme - Zagreb kraj sela Pila, zatim tom cestom kroz Stubičke Toplice na Donju Stubicu i Gornju Stubicu uključujući spomen područje Seljačke bune, nadalje cestom od Gornje Stubice preko Sv. Mateja do prijevoja Laz, odatle kašinskom cestom do odvojka za Vugrovec, pa preko Vugrovca i Goranca na Čučerje, odatle cestom do zaseoka Hulec, pa do Slanovca i Markuševačke Trnave, zatim pod sljemenskom cestom prema Markuševcu, Bačunu, Bliznecu, Kraljevcu, Šestinama, Lukšiću, Mikulićima, Krvariću i Borčecu, pa cijelom Zelenom magistralom prema Bizeku, Goljaku, Dolju i Podsusedu, te cestom na početnu točku do mosta preko rijeke Krapine.

U sklopu Parka prirode nalazili su se i specijalni rezervati šumske vegetacije, a to su, sukladno članku 3. bili: Šumski predjel u parku prirode Babji zub-Ponikve, Mikulić potok-Vrabečka gora, Bliznec-Šumarev grob, Markovščak-Bistra, Rauchova lugarnica-Desna Trnava, Pušinjak-Gorščica, Tusti vrh-Kremenjak i Gračec-Lukovica-Rebar. Spomenuti rezervati su proglašeni Rješenjem Zavoda za zaštitu prirode u Zagrebu i istim upravnim aktom utvrđeni specijalni rezervati šumske vegetacije ostaju i dalje pod posebnom zaštitom u toj kategoriji. U sklopu parka bio i značajni krajolik - područje Lipa koji je Odlukom Skupštine općine Sesvete proglašen rezervatom prirodnih predjela.

Slika 1. Granice revira zaštite divljači na području Parka prirode Medvednica tijekom razdoblja 2001. – 2009., odnosno prije donošenja Zakona o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode (NN 25/2009)

Početkom 90-tih godina, uspostavom hrvatske neovisnosti teritorij Republike Hrvatske je podijeljen na 21 županiju, granice Parka ostaju iste, ali je donesen novi Zakon o lovu (Narodne novine broj 10/1994). Spomenutim Zakonom se u članku 8., stavku 2., točki 3. navodi slijedeće: **„Lovište ne obuhvaća određene dijelove prirode koji su proglašeni posebno zaštićenim objektima prirode po propisima o zaštiti prirode u kojima je aktom o proglašenju ili posebnim aktom zabranjen lov (nacionalni parkovi, strogi rezervati, specijalni zoološki i ornitološki rezervati¹ i drugi posebno zaštićeni objekti prirode) i Park prirode Medvednica“.**

Nakon stupanja na snagu spomenutog Zakona o lovu, pristupilo se je formiranju lovišta državnih (Ministarstvo nadležno za pitanje lovstva) i zajedničkih (županijska povjerenstva za formiranje) lovišta. Međutim, 26. ožujka 1999. godine donesene su izmjene i dopune Zakona o lovstvu iz 1994. godine (Narodne novine broj 29/1999). Njime je spomenuti članak 8. stavak 2. točka 3. promijenjena i glasi:

"3. zaštićene dijelove prirode, ako je posebnim propisima o njima zabranjen lov,".

Ovime su dijelovi Medvednice koji su teritorijalno potpali pod Krapinsko-zagorsku županiju legalno priključeni županijskim lovištima (*Slika 2.*). Radi se o prostoru ploštine 5 477 ha, odnosno o dijelovima slijedećih lovišta:

- ✓ Zajedničko lovište broj II/127 „Oroslavlje“ – 1 412 ha;
- ✓ Zajedničko lovište broj II/128 „Donja Stubica“ – 2 038 ha i
- ✓ Zajedničko lovište broj II/129 „Gornja Stubica“ – 2 027 ha.

Zagrebačka županija i Grad Zagreb bez obzira na ovu zakonsku odredbu nisu ustrojili lovišta nego su prostor podijelili na revire zaštite divljači (*Slika 1.*). Ovime je bilo ustrojeno 10 revira zaštite divljači, od čega tri revira u Zagrebačkoj županiji (Jakovlje, Bistra i Jablanovec), a sedam revira u Gradu Zagrebu (Ponikve, Vrapče, Šestine, Gračani, Prigorje, Čučerje i Planina). Županijska upravna tijela zadužena za poslove lovstva obiju županija sredinom 2000. godine dala su izraditi Programe zaštite divljači (posebno za Grad Zagreb i posebno za Zagrebačku županiju), koji su odobreni krajem 2001. godine, s razdobljem važenja od 01. travnja 2000. do 31. ožujka 2010. godine. Dok je Gradski ured za poljoprivredu i šumarstvo Grada Zagreba dana

¹ Budući da se radi o citatu ova tiskarska pogreška je navedena kako u izvornom obliku piše u Zakonu.

16. prosinca 2001., sklopio Ugovor o provedbi Programa zaštite divljači sa sedam udruga pod sljemenske zone, Zagrebačka županija to nije učinila.

Novi Zakon o lovstvu (Narodne novine broj 140/2005 i 75/09), koji je na snagu stupio početkom prosinca 2005. godine, isto nije sadržavao klauzulu o zabrani ustanovljenja lovišta na području Parka prirode „Medvednica“. Stoga su na dijelu Parka koji spada u Zagrebačku županiju površine revira zaštite divljači svrstane u rubna lovišta Županije koja su graničila s Parkom (*Slika 3.*).

Za područje Parka koji teritorijalno spada pod Grad Zagreb vrijede druga pravila. Naime, osim zakonskih propisa iz lovstva i zaštite prirode, zabrana ustroja lovišta na području Parka definirana je i prostornim planom.

Tako je **Odlukom o donošenju Prostornoga plana Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 8/2001)**, u točki **7.2.2.5.** propisano slijedeće: **„Lovišta se ne mogu utvrđivati na području Parka prirode Medvednica (i u području Prostornoga plana predloženog njegovog proširenja nakon donošenja odluke o zaštiti), na području park-šuma Grada, te na građevinskim područjima“.**

Isti propis je ostao i u **Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 1/2009)**. Stoga se i ovaj elaborat odnosi na dio Parka prirode „Medvednica“, koji teritorijalno spada pod Grad Zagreb.

Ako se pogleda pismohrana Hrvatskoga sabora (<http://www.sabor.hr>) tada se može vidjeti kako je Vlada Republike Hrvatske još 10. srpnja 2008. godine Hrvatskom saboru upućivala prijedlog izmjene granica Parka prirode Medvednica (P.Z. br. 140). Naime, razlog smanjivanja granice Parka bio je, prema mišljenju Vlade slijedeći: **„Neprimjerena i nedopuštena izgradnja te intenzivna neplanska urbanizacija u prigorskoj zoni, uz unutarnji rub parka prirode Medvednica prema Gradu Zagrebu jedan je od najvećih pritisaka na zaštićeno područje. Ova je zona devastirana kroz duže vremensko razdoblje usprkos Zakonom utvrđenoj zaštiti. Stanje je sada više nemoguće popraviti, ali je nužno nastojati na kvalitetnijoj i učinkovitoj zaštiti preostalog očuvanog dijela rubne zone parka prirode. Sa stajališta zaštite prirode, kao i sa stajališta upravljanja zaštićenim područjem, smatra se opravdanim isključiti zonu neprimjerenih sadržaja iz granica parka**

izmjenom granica Parka prirode Medvednica utvrđenih Zakonom o proglašenju 1981. godine“.

Isto tako je predlagano da se, zbog kompenzacije izgubljenih površina, Park proširi na istočni dio Medvednice. Međutim, od toga se je odustalo jer taj dio sadrži dosta privatnih površina što bi otežalo režim zaštite prostora. Bilo kako bilo prijedlog smanjivanja granice Parka je usvojen i **Zakonom o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode (Narodne novine, broj 25/2009)** površina Parka je smanjena s 22 826 ha na 17 938 ha, a službena granica parka prirode teče:

- od početne točke – granice Grada Zagreba i Zagrebačke županije na ŽC 2220 (sjeverno od k.č.br. 114/2 k.o. Podsused), granica prati istočni rub navedene ceste preko Ivanca Bistranskog u duljini od cca 3 300 m u smjeru sjeveroistoka;
- jugozapadno od Jablanovca, na križanju, 50 m sjeveroistočno od mosta preko Lateralnog kanala, skreće na jugoistok putem k.č.br. 4222 (Brezinska ulica, k.o. Bistransko Podgorje) u dužini od cca 100 m;
- dalje zakreće prema sjeveroistoku u dužini od cca 250 m prateći jugoistočnu granicu navedene čestice;
- dalje zakreće putem k.č.br. 4245/1 (k.o. Bistransko Podgorje) prema sjeverozapadu u duljini od cca 50 m do puta k.č.br. 4243 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje nastavlja prema istoku u duljini od cca 110 m južnom granicom puta k.č.br. 4243 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje prema sjeveroistoku u duljini od cca 50 m južnom granicom k.č.br. 4238/11 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje na sjeverozapad istočnom granicom puta k.č.br. 4238/8 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje nastavlja u duljini od cca 170 m na sjeveroistok (prateći cestu) do puta k.č.br. 4251 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje jugoistočnim rubom navedenog puta u duljini od cca 830 m do k.č.br. 4691 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje istočnim rubom navedene čestice na sjever u duljini od cca 400 m do križanja u središtu Jablanovca (s istočne strane crkve);
- dalje pretežito na sjeveroistok u duljini od cca 75 m po putu k.č.br. 4895 (k.o. Bistransko Podgorje) do puta k.č.br. 5313 (k.o. Bistransko Podgorje);

- dalje navedenim putem na sjeveroistok u duljini od cca 400 m do puta k.č.br. 5025 (k.o. Bistransko Podgorje); navedenim putem dalje generalno na sjeveroistok u duljini od cca 420 m do puta k.č.br. 5876/1 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje pretežito na sjever u duljini od cca 300 m istočnim krakom navedenog puta do puta k.č.br. 6101 (k.o. Bistransko Podgorje) odnosno ŽC 2220;
- dalje na sjeveroistok u duljini od cca 3450 m prateći ŽC 2220 do križanja s putem k.č.br. 6226 (k.o. Gornja Bistra) kod mosta preko potoka u Oborovu Bistranskom;
- skreće navedenim putem prema sjeveroistoku usporedno s potokom u dužini od cca 470 m;
- zatim nastavlja prema sjeveroistoku putem k.č.br. 5507 (k.o. Gornja Bistra) u duljini od cca 100 m do puta k.č.br. 5575 (k.o. Gornja Bistra) kojim zakreće na sjever u duljini od cca 60 m;
- dalje u smjeru istoka putem k.č.br. 5377 i k.č.br. 6226 (k.o. Gornja Bistra) do puta k.č.br. 6225 (k.o. Gornja Bistra);
- zatim zakreće na sjeverozapad navedenim putem (Vinogradska ulica) u duljini od cca 60 m;
- dalje zakreće po putu k.č.br. 6224 (k.o. Gornja Bistra) i nastavlja na istok u duljini od cca 1100 m do kamenoloma Bistra;
- kod kamenoloma Bistra zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 380 m cestom k.č.br. 4971 (k.o. Gornja Bistra) do k.č.br. 4983 (k.o. Gornja Bistra);
- potom nastavlja istočnim i sjevernim rubom k.č.br. 4983 (k.o. Gornja Bistra) u duljini od 50 m do puta k.č.br. 4971 (k.o. Gornja Bistra);
- ponovo nastavlja cestom k.č.br. 4971 (k.o. Gornja Bistra) na sjeverozapad u duljini od cca 250 m do križanja 150 m sjeverozapadno od mosta preko potoka Bistra;
- zatim zakreće na put k.č.br. 4951 (k.o. Gornja Bistra) u duljini od cca 220 m do križanja s putem k.č.br. 6212 (k.o. Gornja Bistra) sjeverozapadno od dvorca Oršić;
- od križanja sjeverozapadno od dvorca Oršić nastavlja putovima k.č.br. 3543 i k.č.br. 3428 (Ribnička ulica, k.o. Gornja Bistra) u smjeru sjevera u duljini od cca 800 m do križanja s ŽC 2220 za Kraljev Vrh;
- od navedenog križanja ide približno u smjeru sjeverozapada ŽC 2220 za Kraljev Vrh u duljini od cca 2200 m;
- kod mosta preko potoka Bistra, skreće u smjeru istoka u duljini od cca 1600 m prateći potok Bistra;

- na križanju s putem k.č.br. 1065 (k.o. Kraljev Vrh) zakreće na sjeveroistok u dužini od cca 300 m do ceste k.č.br. 1424 (k.o. Kraljev Vrh);
- zakreće putem k.č.br. 1424 (k.o. Kraljev Vrh) u smjeru sjeverozapada u duljini od cca 200 m do k.č.br. 159 (k.o. Kraljev Vrh) te nastavlja na sjeverozapad u duljini od cca 600 m po putu k.č.br. 159 i 459 (k.o. Kraljev Vrh) do puta k.č.br. 329 (k.o. Kraljev Vrh) te nastavlja putem k.č.br. 329 (k.o. Kraljev Vrh) u duljini od cca 270 m do križanja sa ŽC 2220 za Bistru zapadno od groblja u Kraljevom vrhu;
- zatim skreće pretežito u smjeru sjevera u duljini od cca 1800 m do spoja s ŽC 2219 iz Pile;
- dalje ŽC 2219 pretežito u smjeru sjevera i sjeveroistoka u duljini od cca 2600 m do spoja s DC 307 zapadno od Stubičkih Toplica;
- dalje DC 307 kroz Stubičke Toplice u pravcu Donje Stubice u duljini cca 1250 m do mosta preko potoka Pustodolščaka;
- kod mosta preko potoka Pustodolščaka skreće na jugoistok u duljini od cca 1100 m prateći desnu obalu potoka;
- kod mosta zakreće putem na sjeverozapad u duljini od 350 m i izbija na cestu za G. Pustodol;
- dalje zakreće navedenom cestom na istok u dužini od cca 500 m;
- kod kote 242 zakreće na jugoistok u dužini od cca 1450 m do križanja jugozapadno od D. Podgore;
- na križanju zakreće na cestu u smjeru sjeveroistoka i prati ju u duljini od cca 1550 m zaobilazeći Donju Podgoru sa sjeverozapadne strane do puta k.č.br. 4596 (k.o. Donja Stubica);
- prateći istočni rub navedenog puta zakreće na jugoistok u duljini od cca 110 m;
- zatim zakreće na istok prateći sjeverni rub navedenog puta u duljini od cca 80 m do potoka Reka;
- prelazi navedeni potok i zakreće prema sjeveroistoku prateći sjeverni rub puta k.č.br. 4587 (k.o. Donja Stubica) u duljini od cca 170 m do k.č.br. 5453 (Dubravačke ulice, k.o. Donja Stubica);
- navedenom ulicom zakreće na sjever u duljini od cca 230 m do puta k.č.br. 4548/2 (k.o. Donja Stubica);
- navedenim putem zakreće u smjeru istoka u duljini od cca 70 m do puta k.č.br. 4548/1 (k.o. Donja Stubica);
- navedenim putem zakreće u smjeru sjeveroistoka u duljini od cca 90m;

- istim putem zakreće na sjever u duljini od cca 130 m prateći zapadni rub šume zatim zakreće na cestu u smjeru sjeveroistoka uz zapadni rub šume do puta k.č.br. 4374 (k.o. Donja Stubica);
- navedenim putem ide pretežito u smjeru sjevera u duljini od cca 340 m te izbija na ŽC 2221 za Gornju Stubicu cca 180 m zapadno od mosta preko potoka Mesečaj;
- dalje ŽC 2221 pretežito u smjeru istoka u duljini od cca 1200 m do k.č.br. 20/2 (k.o. Stubičko Podgorje);
- kod navedene čestice zakreće na jug u duljini od cca 190 m prateći istočni rub navedene čestice;
- tada skreće na jugozapad u duljini od cca 190 m prateći sjeverozapadni rub k.č.br. 15/1 (k.o. Stubičko Podgorje);
- zatim skreće na jugoistok prateći jugozapadne rubove k.č.br. 15/1, 12 i 11 (k.o. Stubičko Podgorje) u duljini od cca 280 m;
- zatim zakreće na istok prateći južni rub k.č.br. 11 (k.o. Stubičko Podgorje) u duljini od cca 180 m;
- zatim zakreće na sjever prateći zapadni rub puta k.č.br. 26/1 (k.o. Stubičko Podgorje) u duljini od cca 80 m;
- zatim zakreće na istok prateći južni rub k.č.br. 23/10 i 24/3 (k.o. Stubičko Podgorje) u duljini od cca 150 m do Slanog potoka;
- potokom zakreće na sjever do k.č.br. 891 (k.o. Donja Stubica) u duljini od cca 150 m;
- južnim rubom navedene čestice zakreće prema jugoistoku u duljini od cca 100 m do puta k.č.br. 893 (k.o. Donja Stubica), tj. Brezanske ceste;
- prateći istočni rub navedenog puta zakreće na sjever u duljini od cca 60 m do puta k.č.br. 142/1 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći sjeverni rub navedenog puta granica ide na istok u duljini od cca 200 m;
- zatim skreće na jugoistok prateći istočne rubove k.č.br. 142/1, 217 i 901 (k.o. Gornja Stubica) u duljini od cca 880 m do puta k.č.br. 340 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći sjeverni rub navedenog puta zakreće na istok u duljini od cca 120 m do puta k.č.br. 107 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći zapadni rub navedenog puta zakreće prema sjeveroistoku u duljini od cca 270 m do puta k.č.br. 105/23 (k.o. Gornja Stubica);

- prateći sjeverni rub puta k.č.br. 105/23 i zapadni rub puta k.č.br. 22 (k.o. Gornja Stubica) zakreće na jugoistok u duljini od cca 350 m do puta k.č.br. 63/1 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći sjeverni rub putova k.č.br. 63/1 i 65/3 (k.o. Gornja Stubica) skreće na istok u duljini od cca 240 m do korita potoka;
- koritom potoka zakreće prema jugoistoku u duljini od cca 900 m do k.č.br. 4270 (k.o. Slani Potok);
- zatim zakreće na istok prateći sjeverne rubove k.č.br. 4270 i 4271 (k.o. Slani Potok) i sjeverni rub puta k.č.br. 4264 (k.o. Slani Potok) u duljini od cca 220 m do puta k.č.br. 4072 (k.o. Slani Potok);
- prateći zapadni rub puta k.č.br. 4072 (k.o. Slani Potok) zakreće na jug u duljini od cca 280 m do puta k.č.br. 4040 (k.o. Slani Potok);
- prateći sjeverne rubove putova k.č.br. 4040 i 3890 (k.o. Slani Potok) zakreće na istok u duljini od cca 420 m do puta k.č.br. 3956 (k.o. Slani Potok);
- prateći zapadni rub navedenog puta zakreće na sjever u duljini od cca 40 m do puta k.č.br. 3958 (k.o. Slani Potok);
- prateći zapadni rub navedenog puta zakreće na jug u duljini od cca 350 m do puta na k.č.br. 3788 (k.o. Slani Potok);
- zakreće na jugoistok prateći sjeverni rub puta k.č.br. 3788, siječe k.č.br. 3773 (k.o. Slani potok) i nastavlja putem k.č.br. 3693 (k.o. Slani Potok) do k.č.br. 3695/2 (k.o. Slani potok);
- prateći sjeverne rubove k.č.br. 3695/2 i 3700 (k.o. Slani Potok) zakreće na istok u duljini od cca 155 m do puta k.č.br. 3228 (k.o. Slani Potok);
- prateći zapadni rub navedenog puta zakreće na sjever u duljini od cca 280 m do ŽC 2224 za Stubički Matej;
- dalje po ŽC 2224 prema Stubičkom Mateju pretežito na istok u duljini od cca 2700 m do puta k.č.br. 45 (k.o. Stubički Matej);
- skreće s ceste na put k.č.br. 45 (k.o. Stubički Matej) pa prateći južni rub navedenog puta u smjeru istoka u duljini od cca 350 m te dolazi na ŽC 2224 za Stubički Matej;
- dalje ŽC 2224 cestom kroz Sveti Matej u duljini od cca 2350 m do križanja s DC 29;
- dalje prateći DC 29 pretežito na jugoistok cestom za Kašinu u duljini od cca 6000 m do ŽC 1001 k.č.br. 2300 (k.o. Kašina) sjeverno od Kašine;
- putem k.č.br. 2300 (k.o. Kašina) skreće pretežno na zapad u duljini od cca 1000 m do puta k.č.br. 1607 (k.o. Planina);

- navedenim putem (cestom) zakreće prvo na jugoistok u duljini od cca 320 m, zatim na istok u duljini od cca 180 m, pa zakreće na sjeveroistok u duljini od cca 160 m do puta k.č.br. 1522 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na istok u duljini od cca 50 m do puta k.č.br. 1593 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na sjever u duljini od cca 160 m;
- zatim zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 500 m prateći sjeverni rub k.č.br. 1592 (k.o. Planina), sjeveroistočne rubove k.č.br. 1588 i 1586 (k.o. Planina), sjeverni rub k.č.br. 1561/1 (k.o. Planina) i sjeveroistočni rub k.č.br. 1488 (k.o. Planina);
- zatim zakreće na jugozapad u duljini od cca 370 m prateći sjeverozapadni rub k.č.br. 1488 (k.o. Planina), sjeverne rubove k.č.br. 1489 i 1490 (k.o. Planina) i put k.č.br. 1487 (k.o. Planina) do puta k.č.br. 1476/1 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na zapad u duljini od cca 70 m;
- zatim zakreće pretežito na jugozapad cestom k.č.br. 1412 (k.o. Planina) uz južni rub groblja u duljini od cca 310 m;
- na križanju južno od k.č.br. 1320/2 (k.o. Planina) zakreće putem južno od k.č.br. 1320/1 (k.o. Planina) na zapad u duljini od cca 150 m; zatim skreće na sjeverozapad asfaltiranim putem u duljini od cca 80 m; istim putem zakreće na zapad u duljini od cca 140 m nastavljajući na put k.č.br. 1314 (k.o. Planina) do puta k.č.br. 2678 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na jugoistok u duljini od cca 170 m, pa na istok u duljini od cca 65 m te ponovno na jugoistok u duljini od cca 50 m;
- prateći jugoistočni rub k.č.br. 2674 (k.o. Planina) zakreće na jugozapad u duljini od cca 175 m do potoka;
- potokom zakreće na jugoistok u duljini od cca 65 m do puta k.č.br. 2563 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na jugozapad u duljini od cca 230 m;
- prelazi put k.č.br. 2488 (k.o. Planina) i zakreće na zapad putem k.č.br. 2409 (k.o. Planina) u duljini od cca 150 m do potoka Kučilovina;
- potokom zakreće na jugoistok u duljini od cca 380 m do puta k.č.br. 2319 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 370 m do puta k.č.br. 2223 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na zapad u duljini od cca 140 m pa na jugozapad u duljini od cca 260 m nastavljajući na put k.č.br. 3080 (k.o. Čučerje);
- zatim skreće na zapad prateći južne rubove k.č.br. 1740 i 1741/1 (k.o. Čučerje) do puta k.č.br. 3081 (k.o. Čučerje);

- navedenim putem zakreće na jugozapad u duljini od cca 500 m pa na jug u duljini od cca 1100 m nastavljajući na put k.č.br. 3098 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem dalje zakreće na jugozapad u duljini od cca 450 m do puta k.č.br. 3097 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na sjever u duljini od cca 330 m do puta k.č.br. 3094 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jugozapad u duljini od cca 170 m do potoka;
- prelazi potok i zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 155 m prateći sjeveroistočne rubove k.č.br. 1414, 1413, 1403 i 1402 (k.o. Čučerje) do puta k.č.br. 3121 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 300 m do k.č.br. 2102/1 (k.o. Čučerje) čijim jugozapadnim rubom nastavlja u istom smjeru još cca 30 m do puta k.č.br. 3086 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 150 m do k.č.br. 2243/5 (k.o. Čučerje);
- sjevernim rubom navedene čestice zakreće na zapad u duljini od cca 35 m;
- zatim zakreće na jugoistok zapadnim rubom navedene čestice i k.č.br. 2243/4 (k.o. Čučerje) u duljini od cca. 30 m do k.č.br. 2242/1 (k.o. Čučerje);
- zatim zakreće na jugozapad u duljini od cca 240 m prateći sjeverne (sjeverozapadne) rubove k.č.br. 2242/1, 2241/4, 2241/5, 2210, 2240/3, 2267/10, 2264 i 2263 (k.o. Čučerje) do potoka Čučerje;
- potokom zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 430 m sve do puta k.č.br. 3143 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 115 m do k.č.br. 2717 (k.o. Čučerje);
- zatim skreće pretežito na zapad u duljini od cca 360 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 2717 i 2671 (k.o. Čučerje), istočne rubove k.č.br. 2668 i 2730/1 (k.o. Čučerje) i sjeverne rubove k.č.br. 2730/1, 2658, 2648, 2625 i 2626 (k.o. Čučerje) sve do puta k.č.br. 3141 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem skreće na sjever u duljini od cca 80 m do k.č.br. 2827 (k.o. Čučerje);
- sjevernim rubom navedene čestice zakreće na zapad u duljini od cca 130 m do puta k.č.br. 3130 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 50 m do puta k.č.br. 3136 (k.o. Čučerje) pa prateći navedeni put nastavlja pretežito na jug u duljini od cca 370 m do puta k.č.br. 4553 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 420 m, pa na jugozapad u duljini od cca 380 m do puta k.č.br. 4558 (k.o. Čučerje);

- istim putem zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 100 m do k.č.br. 3808 (k.o. Čučerje);
- prateći put uz zapadni rub navedene čestice zakreće na sjever u duljini od cca 200 m do puta k.č.br. 933 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće na jugozapad u duljini od cca 250 m do puta k.č.br. 15207 (k.o. Markuševac) kojeg prelazi;
- zatim putovima k.č.br. 792/2 i 792/1 (k.o. Markuševac) zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 150 m do k.č.br. 818 (k.o. Markuševac);
- prateći istočni i sjeveroistočni rub navedene čestice te zapadni rub k.č.br. 836 (k.o. Markuševac) zakreće na sjever u duljini od cca 100 m do k.č.br. 834 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 90 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 834, 823, 832 i 831 (k.o. Markuševac) do puta k.č.br. 15208/1 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće na sjever u duljini od cca 150 m do k.č.br. 625 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na zapad u duljini od cca 60 m prateći sjeverni rub navedene čestice, prelazeći potok Vidovec i prateći put k.č.br. 1517/1 (k.o. Markuševac) do puta k.č.br. 329 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće na sjever u duljini od cca 50 m do k.č.br. 334 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na zapad u duljini od cca 70 m prateći sjeverni rub k.č.br. 334, 332, 346 i 339 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 90 m prateći zapadne rubove k.č.br. 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 348, 349 i 350 (k.o. Markuševac);
- zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 25 m prateći sjeveroistočne rubove k.č.br. 351 i 352 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 45 m prateći sjeverozapadne rubove k.č.br. 352, 353 i 356 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na jug u duljini od cca 110 m prateći zapadne rubove k.č.br. 356, 357, 358, 359/1 i 359/2 (k.o. Markuševac) i sjeverni rub k.č.br. 361 (k.o. Markuševac);
- zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 60 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 371, 373, 374 i 376 (k.o. Markuševac) i sjeveroistočni rub k.č.br. 377 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 80 m prateći sjeverozapadne rubove k.č.br. 377, 378, 382, 379 i 380 (k.o. Markuševac);

- zakreće na jugoistok u duljini od cca 65 m prateći jugozapadni rub k.č.br. 381 (k.o. Markuševac), istočni rub k.č.br. 384 (k.o. Markuševac) i sjeverni rub k.č.br. 385 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 190 m prateći zapadni rub k.č.br. 387 (k.o. Markuševac) i sjeverozapadne rubove k.č.br. 393, 394 i 395 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 396, 397 i 398 (k.o. Markuševac) te zapadne rubove k.č.br. 398, 402, 403 i 409 (k.o. Markuševac);
- zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 35 m prateći sjeveroistočne rubove k.č.br. 410 i 411 (k.o. Markuševac);
- zatim zaokreće na jug u duljini od cca 165 m prateći zapadne rubove k.č.br. 411, 413, 416, 417, 418, 426, 427 i 428 (k.o. Markuševac), sjeverozapadni rub k.č.br. 432 (k.o. Markuševac) i zapadne rubove k.č.br. 435, 436 i 439 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na zapad u duljini od cca 35 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 442 i 443 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugoistok u duljini od cca 20 m prateći zapadni rub k.č.br. 444 (k.o. Markuševac) i krajnji sjeverni dio zapadnog ruba k.č.br. 445 (k.o. Markuševac);
- zatim granica skreće pretežito na zapad u duljini od cca 450 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 447, 448, 450 i 451 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 451 i 452 (k.o. Markuševac), sjeveroistočne rubove k.č.br. 453, 456 i 457 (k.o. Markuševac), sjeverni rub k.č.br. 459 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 460, 461, 470 i 471 (k.o. Markuševac), zapadni rub k.č.br. 472 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 2191 i 2193 (k.o. Markuševac), sjeveroistočni rub k.č.br. 2195 (k.o. Markuševac) i sjeverne rubove k.č.br. 2194, 15218 i 2304 (k.o. Markuševac);
- zatim skreće pretežno na jugozapad u duljini od cca 360 m prateći sjeverozapadni rub k.č.br. 2305 (k.o. Markuševac), sjeverozapadni i jugozapadni rub k.č.br. 2306 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 2296, 2295, 2294, 2308, 2309 i 2310 (k.o. Markuševac), sjeverni rub k.č.br. 2311 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 2315 i 2316 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 2319 i 2320 (k.o. Markuševac), zapadni rub k.č.br. 2320 (k.o. Markuševac), sjeverozapadni rub k.č.br. 2321 (k.o. Markuševac) te zapadni rub k.č.br. 2322 (k.o. Markuševac);
- zatim skreće pretežito na sjeverozapad u duljini od cca 150 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 2329/1 i 2325 (k.o. Markuševac), istočne rubove k.č.br. 2324 i 2323 (k.o. Markuševac) te sjeverni rub k.č.br. 2323 (k.o. Markuševac) do potoka Bidrovec;

- potokom nastavlja na jug u duljini od cca 190 m do k.č.br. 2507 (k.o. Markuševac)
- prateći sjeverozapadni rub navedene čestice i zapadne rubove k.č.br. 2507, 2508, 2509, 2511, 2512, 2517 i 2518 (k.o. Markuševac) nastavlja na jug u duljini od cca 165 m do k.č.br. 2530 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće pretežito na jugozapad u duljini od cca 270 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 2530 i 2531 (k.o. Markuševac), zapadni rub k.č.br. 2532 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 2663 i 2664 (k.o. Markuševac), jugozapadni rub k.č.br. 2665 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 2667 i 2674 (k.o. Markuševac) do puta k.č.br. 2676 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 275 m do k.č.br. 2700 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 50 m prateći sjeverozapadni rub k.č.br. 2700 (k.o. Markuševac) i južni rub k.č.br. 2699 (k.o. Markuševac);
- zakreće prema sjeverozapadu u duljini od cca 85 m prateći jugozapadni rub k.č.br. 2699 (k.o. Markuševac) do k.č.br. 2719 (k.o. Markuševac);
- zakreće pretežito u smjeru jugozapada u duljini od cca 300 m prateći sjeverni i zapadni rub k.č.br. 2719 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 2725 i 2737 (k.o. Markuševac), južni rub k.č.br. 2732/2 (k.o. Markuševac), sjeverni i zapadni rub k.č.br. 2733 (k.o. Markuševac), zapadne rubove k.č.br. 2740, 2741, 2744 i 2745 (k.o. Markuševac) i sjeverozapadni rub k.č.br. 2748 (k.o. Markuševac);
- zakreće prema jugoistoku u duljini od cca 145 m prateći jugozapadne rubove k.č.br. 2748, 2749, 2757 i 2758 (k.o. Markuševac);
- zakreće prema jugozapadu u duljini od cca 250 m prateći zapadne rubove k.č.br. 4473, 4475, 4476 i 4479 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 4480, 4485, 4484/1, 4803 i 4804 (k.o. Markuševac), zapadne rubove k.č.br. 4805, 4806, 4807 i 4808 (k.o. Markuševac) do k.č.br. 4813 (k.o. Markuševac);
- zakreće u smjeru zapada u duljini od cca 260 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 4813, 4848, 4849, 4850, 4851, 4852, 4853, 4854, 4855, 4856, 4857, 4858, 4859, 4862, 4863, 4864 i 4867 (k.o. Markuševac) do k.č.br. 4869 (k.o. Markuševac);
- kod zapadnog ruba navedene čestice dolazi na potok Trnava kojim zakreće na jugoistok u duljini od cca 115 m do k.č.br. 5007 (k.o. Markuševac);
- zakreće pretežito u smjeru jugozapada u duljini od cca 280 m prateći sjeverozapadne rubove k.č.br. 5007 i 5008 (k.o. Markuševac), prelazi put k.č.br. 5037 (k.o. Markuševac),

- sjeveroistočne rubove k.č.br. 5039, 5040 i 5041 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 5042, 5043, 5044, 5061 i 5064 (k.o. Markuševac) i zapadni rub k.č.br. 5066 (k.o. Markuševac) do puta k.č.br. 15233/1 (k.o. Markuševac (Kormani));
- navedenim putem ide u smjeru zapada u duljini od cca 115 m do puta k.č.br. 6139 (k.o. Markuševac);
 - navedenim putem zakreće u smjeru juga u duljini od cca 280 m do puta (Deščevac) k.č.br. 15236 (k.o. Markuševac) kojim nastavlja u smjeru juga u duljini od cca 50 m do puta k. č.br. 7055 (k.o. Markuševac);
 - navedenim putem zakreće u smjeru zapada u duljini od cca 200 m do potoka Deščevac;
 - prati potok Deščevac u smjeru jugoistoka u duljini od cca 110 m do križišta granice Generalnog urbanističkog plana (GUP-a) Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba, br. 14/03) i granice Prostornog plana Grada Zagreba (PPGZ-a);
 - prati granicu GUP-a pretežito prema zapadu sve do granice odobrenog eksploatacijskog polja kamenoloma Podsusedsko dolje (Republika Hrvatska, Grad Zagreb, Gradski ured za gospodarstvo, klasa: UP/I – 310-17/02-01/1, urbroj: 251-04-02-02-11, 19. lipanj 2002. g.);
 - prati granicu navedenog eksploatacijskog polja (prema sjeveru, zapadu i jugu) u ukupnoj duljini od cca 1100 m do k.č.br. 692 (k.o. Podsused) gdje se ponovno vraća na granicu GUP-a Grada Zagreba;
 - prateći granicu GUP-a dolazi do početne točke – granice Grada Zagreba i Zagrebačke županije na ŽC 2220.

Zapravo se korekcija granica odnosila na dio Parka koji se nalazi pod Gradom Zagrebom jer se u tome dijelu intenzivnije odvijala nelegalna izgradnja. Bilo kako bilo površina Parka se smanjila za cca 4 900 ha (*Slika 4.*).

Budući da je ovakvu granicu teško iscrtati na karti bez potpunih katastarskih podloga obris granice je službeno zatražen od JU Park prirode „Medvednice“ i takav je dalje korišten za izradu ovog elaborata.

Rezimirajući prethodna objašnjenja temeljni Zakoni i odluke na temelju kojih se donosi ovaj Program zaštite divljači jesu:

- ✓ Zakon o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode (Narodne novine, broj 25/2009).

- ✓ Odluka o donošenju Prostornoga plana Grada Zagreba. Službeni glasnik Grada Zagreba broj 8/2001.
- ✓ Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Grada Zagreba. Službeni glasnik Grada Zagreba broj 1/2009.

STRUKTURA POVRŠINA					
NAZIV POVRŠINE	VRSTA POVRŠINE	KULTURA	ZEMLJOVLASNIČKO RAZMJERJE	HA	
1	2	3	4		
KULTURE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE	OBRASLO	DRŽAVNO	4 422	
			PRIVATNO	3 334	
			Σ	7 756	
		NEOBRASLO	DRŽAVNO	0	
			PRIVATNO	0	
			Σ	0	
		UKUPNO ŠUMSKO		DRŽAVNO	4 422
				PRIVATNO	3 334
		POLJOPRIVREDNO	ORANICE	DRŽAVNO	0
				PRIVATNO	47
	Σ			47	
	LIVADE		DRŽAVNO	1	
			PRIVATNO	75	
			Σ	76	
	PAŠNJACI		DRŽAVNO	7	
			PRIVATNO	163	
			Σ	170	
	VIŠEGODIŠNJI NASADI (neograđeni)		DRŽAVNO	0	
			PRIVATNO	22	
			Σ	22	
	OSTALO		DRŽAVNO	0	
			PRIVATNO	0	
		Σ	0		
	UKUPNO POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	8	
			PRIVATNO	306	
	SVEUKUPNO ŠUMSKO I POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	4 430	
			PRIVATNO	3 641	
JAVNE POVRŠINE	PROMETNICE			289	
	DRUGE JAVNE POVRŠINE -			0	
	Σ			289	
OGRAĐENI VIŠEGODIŠNJI NASADI	VOĆNJACI			0	
	VINOGRADI			0	
	RASADNICI			0	
	OSTALO			0	
	Σ			0	
PRIVREDNI OBJEKT	RIBNJACI			0	
	OSTALO			5	
	Σ			5	
DRUGE POVRŠINE	IZGRAĐENO ZEMLJIŠTE I NASELJA			40	
				45	
	Σ			85	
ΣΣ				8 450	

3. OSNOVNI PODACI O POLOŽAJU I GRANICAMA POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA TE NJENOJ POVRŠINI RAZRAĐENOJ PO KULTURAMA ZEMLJIŠTA SA ZEMLJOVLASNIČKIM RAZMJEROM

Već je iz prethodnog poglavlja navedeno kako se ovaj Program zaštite divljači donosi za dio Parka prirode „Medvednica“ koji teritorijalno spada u Grad Zagreb. Kako bi se prostor precizirao daje se slijedeći opis granica:

Početna točka granice prostora jest točka gdje sporedna cesta G. Jarek – predjel Križevčak (Majdak) sječe granicu Zagrebačke županije i Grada Zagreba (kod predjela Starjak). Granica dalje nastavlja istočnom granicom zajedničkog lovišta broj I/102 „Jablanovec“ (ujedno je to i granica sa Zagrebačkom županijom) te, prateći granicu županije, ide jugoistočnom granicom zajedničkog lovišta broj I/103 „Bistra“ i dolazi do tromeđe Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije s Gradom Zagrebom. To je ujedno i najjužnija točka zajedničkog lovišta broj II/127 „Oroslavlje“. Prateći južnu granicu Krapinsko-zagorske županije, granica ide i južnim granicama zajedničkih lovišta II/128 „Donja Stubica“ i II/129 „Gornja Stubica“ te dolazi do točke gdje jugoistočna granica Krapinsko-zagorske županije siječe istočnu granicu Parka prirode „Medvednica“. Dalje granica prostora ide južnom granicom Parka prirode sve do početne točke gdje sporedna cesta G. Jarek – predjel Križevčak (Majdak) sječe granicu Zagrebačke županije i Grada Zagreba.

Cijeli prostor dan je na *Slici 3.* i u privitku Programa (Topografska karta s ucrtanim granicama područja Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb“ u mjerilu 1: 25 000). Budući da se radi o relativno velikom području, radi lakše provedbe područje je već tradicionalno podijeljeno na manje jedinice – revire zaštite divljači. Budući se ovakva praksa pokazala dobrom u dosadašnjem gospodarenju s divljači na ovom prostoru (koje traje već 30 godina) to će se i u predstojećem razdoblju s divljači gospodariti na temelju te podjele. Reviri, zapravo predstavljaju nekadašnja lovišta, a granice im se više-manje poklapaju s granicama katastarskih općina južnog dijela Medvednice.

Dominantna katastarska kultura područja su šume (84 % područja, *Tablica 1.*). Glavnina šumskih površina je u državnom vlasništvu (57 % svih šumskih površina). Šumskim površinama treba dodati i 8 % ploštine šikara. Dio tih šikara spada u jednodobne šumske sastojine u fazi obnove, dok je dio posljedica zapuštanja otvorenih površina (livada, pašnjaka i oranica), koji je

osobito izražen u istočnom dijelu područja. Ako se iz obračuna izbace javne prometnice, vodotoci i naselja udio državnog zemljišta u području iznosi 52 %.

Pri bonitiranju lovišta za jelena i srnjaka predviđa se uzeti u obzir i stavka opća prikladnost lovišta u koju su uključeni kvantitativni odnosi pojedinih kultura, bilo da se radi o njihovoj površini ili duljini granice. Tako Andrašić (1973.) navodi sljedeće odnose, a ovdje se odmah daje i njihova pripadajuća vrijednost za ovo područje:

- ✓ Odnos duljine poljskih granica (oranice, livade i pašnjaci) i ukupne duljine granice lovišta iznosi:

$$P/U = \frac{460 \text{ km}}{6\,349 \text{ km}} \times 100 = \underline{11 \%}$$

- ✓ Postotno učešće površina pod okopavinama u ukupnoj površini lovišta, a u ovom slučaju je učešće sljedeće:

$$O/U = \frac{10 \text{ ha}}{8\,445 \text{ ha}} \times 100 = \underline{0,12 \%}$$

- ✓ Postotni odnos površine livada i ukupne površine lovišta, u ovom je slučaju to:

$$L/U = \frac{76 \text{ ha}}{8\,445 \text{ ha}} \times 100 = \underline{0,9 \%}$$

Tablica 1. Rekapitulacija ploština i udjela katastarskih kultura u ukupnoj ploštini lovišta

R.B.	KATASTARSKA KULTURA	Ploština (ha)	Udio (%)
1.	Šume	7 073	84
2.	Šikare	683	8
3.	Oranice	47	1
4.	Livade	76	1
5.	Pašnjaci	170	2
6.	Višegodišnji nasadi	22	0
7.	Građevinsko zemljište	40	0

8.	Ceste	289	3
9.	Vode	45	1
UKUPNO		8 445	100

Odnos duljine granica otvorenih površina prema svim granicama lovišta iznosi 11 %. Budući da se dobiveni postotak nalazi u granicama do 25 %, to će za njega biti dodijeljeno 6 bodova (maksimalan iznos). Iako na ovom području oranice imaju relativno malen udio u ukupnoj površini lovišta, u prosjeku je oko 20 % oranica pod okopavinama (isključivo kukuruz i krumpir). Stoga je prosječna godišnja ploština pod okopavinama svega 10 ha tako da se za taj čimbenik daju 3 boda (do 10 %). Pri bonitiranju lovišta za srneću divljač zbog izuzetno malog udjela livada (do 10 %) u ukupnoj površini područja ne može se dati više od 3 boda za gore navedeni čimbenik.

3. 1. GRANICE REVIRA ZAŠTITE DIVLJAČI

3.1.1. Revir zaštite divljači broj 1 „Ponikve“

Granica revira počinje na mjestu gdje sporedna cesta G. Jarek – predjel Križevčak (Majdak) sječe granicu Zagrebačke županije i Grada Zagreba (kod predjela Starjak). Granica dalje nastavlja istočnom granicom zajedničkog lovišta broj I/102 „Jablanovec“ (ujedno je to i granica sa Zagrebačkom županijom) i dolazi do zapadne granice šumskog kompleksa Gospodarske jedinice „Sljeme – Medvedgradske šume“, odsjeka 4a. Nakon toga granica planinarskim putem skreće u smjeru juga i prati zapadnu granicu navedenog šumskog kompleksa (odjela 12, 1, 22, 28, 56 i 54), nakon čega dolazi do asfaltne ceste koja spaja naselje Bolfan s predjelom Ponikve. Dalje granica nastavlja južno tom cestom i dolazi do južne granice Parka prirode „Medvednica“. Tom, južnom granicom granica revira mijenja smjer u smjeru zapada i ide do početne točke, odnosno mjesta gdje sporedna cesta G. Jarek – predjel Križevčak (Majdak) sječe granicu Zagrebačke županije i Grada Zagreba (kod predjela Starjak).

3.1.2. Revir zaštite divljači broj 2 „Vrapče“

Granica revira počinje na križanju južne granice Parka prirode „Medvednica“ i ceste Borčec – Bolfan – predjel Ponikve. Dalje ide u smjeru sjevera spomenutom cestom gdje dolazi do puta koji čini zapadnu granicu šumskog kompleksa Gospodarske jedinice „Sljeme – Medvedgradske šume“. Granica nastavlja tim putem (zapadnim rubom spomenutog šumskog kompleksa) u smjeru sjevera i dolazi do granice sa Zagrebačkom županijom, odnosno zajedničkim lovištem broj I/102 „Jablanovec“. Nakon toga granica revira nastavlja u smjeru sjevera prateći granicu sa Županijom, odnosno lovištem „Jablanovec“ i kod mjesta Laporje nastavlja dalje županijskom granicom, odnosno jugoistočnom granicom zajedničkog lovišta broj I/103 „Bistra“ (predjel Laporje). Nastavlja dalje granicom tog lovišta (županijskom granicom) do predjela Bistransko sedlo (tromeđa revira zaštite divljači Vrapče, Šestine i lovišta „Bistra“. Dalje se spušta južno cestom za planinarski dom Risnjak, kroz odsjek 8d GJ „Sljeme-Medvedgradske šume“. Nakon 400 m od ceste se granica po planinarskoj stazi odvaja i ide u smjeru jugozapada kroz odsjeke 9j i 9h istoimene gospodarske jedinice dolazi do predjela Falat te putem zaobilazi istoimeni predjel s njegove zapadne strane. Nakon toga naglo skreće u smjeru jugozapada u pravcu Pangračeve lugarnice (granica odsjeka 9b i 9f s odsjekom 9g)

dolazi do kote 707 i okreće jugoistočno planinarskom stazom kroz predjel Volarska ravnica, istom stazom nastavlja južno do predjela Šokot, prolazi ga te nastavlja dalje potokom južno do križanja s asfaltnom cestom. Granica slijedi asfaltnu cestu 500 m a dalje skreće jugoistočno preko Mikulić potoka granicom odsjeka 30f s jedne strane i odsjeka 30 m i 30 g s druge strane. Tu se sastaje s planinarskim putem kojim nastavlja južno do Črnog vrha. Međutim, odvaja se od planinarskog puta i ide dalje u smjeru juga kroz predjel Borovnjak (sredina odsjeka 26 a spomenute gospodarske jedinice). Tu se granica sreće s Malim potokom i planinarskim putem te skreće u smjeru jugoistoka gdje dolazi na kotu 196, odnosno most na kojem se križaju potok Kustošija i asfaltna cesta koja dolazi iz naselja Fraterščica (južna granica Parka). Dalje granica nastavlja zapadno po južnoj granici Parka prirode gdje dolazi na početnu točku – križanje južne granice Parka prirode „Medvednica“ i ceste Borčec – Bolfan – predjel Ponikve.

3.1.3. Revir zaštite divljači broj 3 „Šestine“

Granica počinje od mosta na kojem se križaju potok Kustošija i asfaltna cesta koja dolazi iz naselja Fraterščica (južna granica Parka), odnosno kote 196. Nakon toga granica skreće lijevo desnom pritokom potoka Kustošaka sve do Vargarovog mosta desnom pritokom preko Poljanovine na šumsku cestu koja vodi od streljane prema Risnjaku pa tom cestom do potoka u Šokotu, dalje vrhom brijega između Zgoreline u Gušnog sve do šumske ceste na Volavskim ravnica, od ceste planinarskom stazom i putem prema Risnjaku, od raskršća iza šumarske kuće na Risnjaku lijevo planinarskom stazom do potoka i desno potokom do nadstrešnice Falat, dalje ide u smjeru sjeveroistoka kroz odsjeke 9h, 9i te 9j gdje izbija na za dom Grafičar. Nakon toga ide u smjeru sjeveroistoka i nakon 60 m dolazi na županijsku granicu, odnosno jugoistočnu granicu zajedničkog lovišta broj I/103 „Bistra“. Dalje nastavlja u smjeru istoka tom granicom te dolazi do Tomislavovog doma. Od te točke se granica spušta u smjeru juga putem do Javorovog zdenca, nakon čega dalje prati put isprva u smjeru istoka, a nakon 50 m se po putu spušta južno, prolazi sa zapadne strane naselja Brestovac, pa nakon toga preko vrha Brestovac (kota 862). Dalje nastavlja kroz predjel Lipje gdje se spaja s vodotokom Lipje i dalje vodotokom ide do planinarskog puta. Tim planinarskim putem prolazi između predjela Javornica i Plava pećina (kota 391) i ide u smjeru juga, prolazi istočno od vrha Brebak (kota 521) te nakon što je prošla kroz predjel Pustike dolazi na južnu granicu Parka. Tom granicom ide u

smjeru zapada do početne točke mosta na kojem se križaju potok Kustošija i asfaltna cesta koja dolazi iz naselja Fratersčica (južna granica Parka), odnosno kote 196.

3.1.4. Revir zaštite divljači broj 4 „Gračani“

Početna točka je Rauchova lugarnica (Hunjka) te se spušta na jug planinarskom stazom broj 22 na Danjku. Dalje planinarskom stazom broj 20 dolazi do potoka Mrzljak, potokom nastavlja dalje gdje nakon 10 m dolazi do šumarijske ceste. Dalje ide šumarijskom cestom do nadstrešnice Njivice, i nastavlja dalje planinarskom stazom na Jalšev zdenec. Nakon Jalševog zdenca granica ide dalje planinarskim putem istočnom stranom predjela Kremenjak. Nakon Kremenjaka nastavlja dalje do kote 519 do predjela Kamensko i dalje putem južno do južne granice Parka. Nakon toga granica po južnoj granici Parka ide u smjeru zapada i dolazi do potoka Pusti dol te dolazi do južnog ruba predjela Pustike (stari kamenolom). Dalje nastavlja , uzvodno potokom Pusti Dol na Lipje, Brestovac (kota 862) i nastavlja dalje putem do Tomislavovog doma. Ovdje dolazi do granice sa Zagrebačkom županijom i ide dalje u smjeru sjeveroistoka tom granicom, odnosno granicom zajedničkog lovišta broj I/103 „Bistra“ i kasnije zajedničkog lovišta broj II/127 „Oroslavlje“. Navedenom granicom s lovištem „Oroslavlje“, koja predstavlja i županijsku granicu prelazi predjel Puntijarka i dolazi na početnu točku Rauchovu lugarnicu (Hunjku).

3.1.5. Revir zaštite divljači broj 5 „Prigorje“

Početna točka je Rauchova lugarnica (Hunjka) te se spušta na jug planinarskom stazom broj 22 na Danjku. Dalje planinarskom stazom broj 20 dolazi do potoka Mrzljak, potokom nastavlja dalje gdje nakon 10 m dolazi do šumarijske ceste. Dalje ide šumarijskom cestom do nadstrešnice Njivice, i nastavlja dalje planinarskom stazom na Jalšev zdenec. Nakon Jalševog zdenca granica ide dalje planinarskim putem istočnom stranom predjela Kremenjak. Nakon Kremenjaka nastavlja dalje do kote 519 do predjela Kamensko i dalje putem južno do južne granice Parka. Nakon toga granica prati južnu granicu Parka u smjeru sjeveroistoka. Zatim se diže granicom općina Maksimir i Dubrava u smjeru sjevera i dolazi do tromeda granice općina Maksimir, Dubrava i Donja Stubica. Dalje nastavlja u smjeru zapada, vrhom Medvednice, prateći

županijsku granicu (po granici zajedničkog lovišta broj II/128 „Donja Stubica“) i dolazi na početnu točku Rauchova lugarnica (Hunjka).

3.1.6. Revir zaštite divljači broj 6 „Čučerje“

Granica počinje od tromede granica općine Maksimir, Donja Stubica i Dubrava na sjevernom dijelu Medvednice sa zapadne strane granicom općine Dubrava i Maksimir putem preko Marije Snježne do južne granice Parka. Dalje tom granicom ide u smjeru istoka, a zatim između naselja Sruki i Šebeki skreće u smjeru sjevera do nove ceste za Planinu, zatim Novom cestom prema Lovačkom domu i dalje po granici između općina Dubrava i Sesvete do tromede općina Dubrava, Donja Stubica i Sesvete na zapad do početne točke tromede općina.

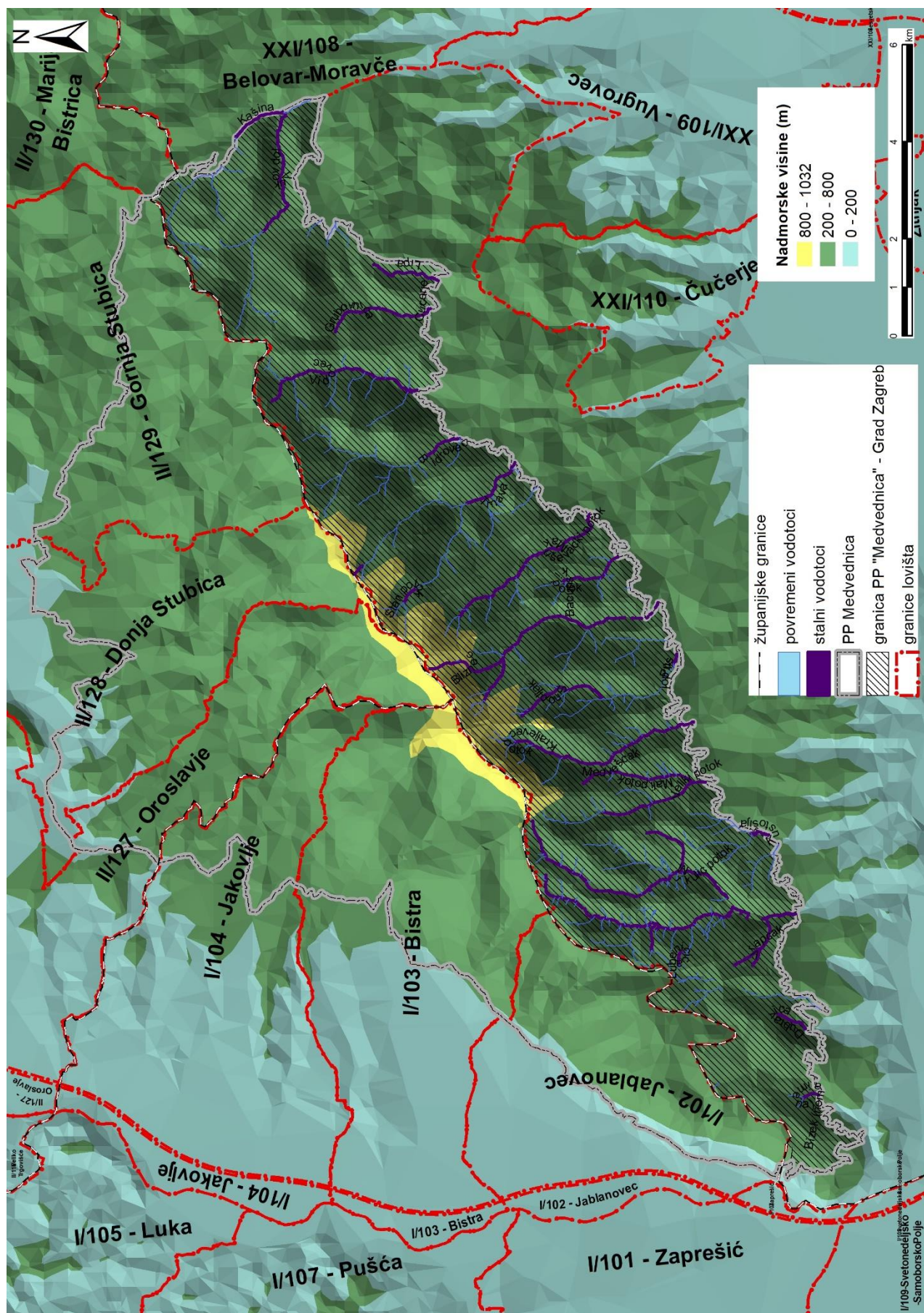
3.1.7. Revir zaštite divljači broj 7 „Planina“

Granica počinje od tromede općina Dubrava, Donja Stubica i Sesvete po vrhu Tepčina i dalje po granici sa Zagrebačkom županijom sve do Laza. Od Laza cestom prema Kašini do kote 208 (južna granica Parka). Dalje granica revira ide u smjeru zapada i jugozapada po južnoj granici Parka i dolazi do križanja u predjelu Vejalnica gdje se put pod oštrim kutom spaja s asfaltnom cestom. Dalje ide po to cesti u smjeru sjever, a nakon 260 m po toj cesti skreće naglo u lijevo i dolazi do prvog puta. Po tom putu granica dalje skreće u smjeru sjevera i prati taj put skrećući, nakon predjela Zakrčevina prvo zapadno, a nakon toga sjeverno do vrha Rog (749), prelazi pored Roga po putu s istočne strane, skreće u smjeru sjeverozapada i dolazi na početnu točku.

Vanjske granice dijela PP „Medvednica“ koji spada u Grad Zagreb se moraju obilježiti tablama. Isto vrijedi i za revire zaštite divljači. Lokacije i broj tabli te izgled i natpis na tablama će se utvrditi sporazumom s JU PP „Medvednica“.

.

.

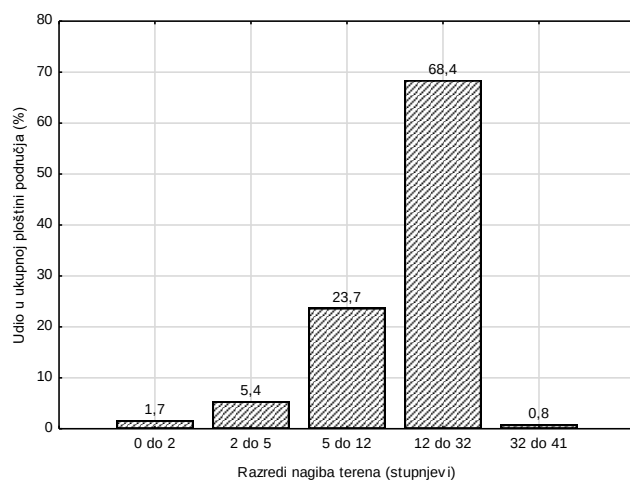

Slika 4. Orografske i hidrološke značajke Parka prirode „Medvednica“

3.2. OPIS PRIRODNIH ZNAČAJKI STANIŠTA

3.2.1. Orografski, geološki i pedološki odnosi

Medvednica je planina koja se po svojoj visini ubraja među sredogorja. Prilično je jednostavnog oblika: jasno su izražene dvije padine (sjeverna, odnosno zagorska i južna, odnosno zagrebačka) i bilo (*Slika 4.*). S bila (sljemena) na obje strane (zagorsku i zagrebačku) se spuštaju brojna, prilično strma rebra, između kojih su duboko urezane potočne doline. U planinskom hrptu nalazi se iznad Kašine duboko uleknut Kašinski prijevoj (345 m NV) koji goru dijeli na dva dijela: zapadni dio, s najvišim vrhom Sljemenom (1 032 m NV) i sjeveroistočni dio, s najvišim vrhom Drenovom (577 m NV). Sjeveroistočni dio nije obuhvaćen Parkom prirode, a proteže se do Svetog Ivana Zeline. Zapadni dio je proglašen Parkom prirode. Taj je dio dugačak 25 km i širok 12 km, a prostire se od Podsuseda do Laza. Na njemu se ističe konkavno bilo te niz zaobljenih vrhova, bez izrazite dominacije: Malo Sljeme (984 m NV), Sljeme (1 032 m NV), Puntijarka (991 m NV). Vršni pojas iznad 900 m, proteže se od Malog Sljemena do Hunjke (Rauchova lugarnica) u dužini od 4,5 km, a pojas iznad 800 m, u dužini od 8 km (*Slika 4.*). S obzirom na nadmorske visine 1,95 % područja (165 ha) se prostire u području od 182 do 200 m nadmorske visine, 90,43 % (7 641 ha) u području od 200 do 800 m nadmorske visine, a 7,62 % (644 ha) u području od 800 do 1 032 m nadmorske visine. **Budući da se preko 90 % područja prostire preko 200 m nadmorske visine radi se o brdskom području te je zona zabrane upotreba vatrenog oružja u području naselja ograničena na udaljenost 200 m od kuća.**

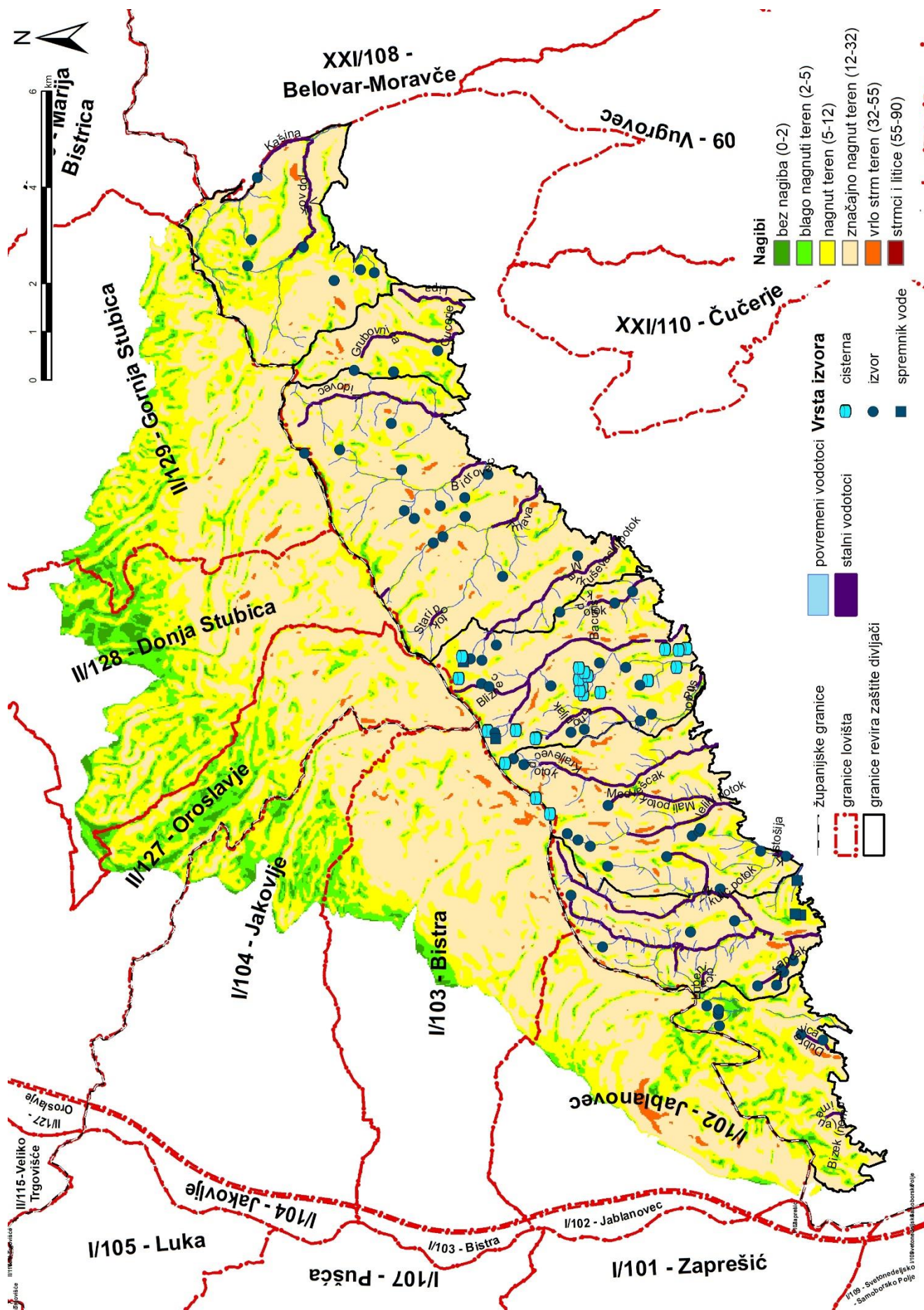

Slika 5. Udjeli nagiba terena na području zagrebačkog dijela PP „Medvednica“

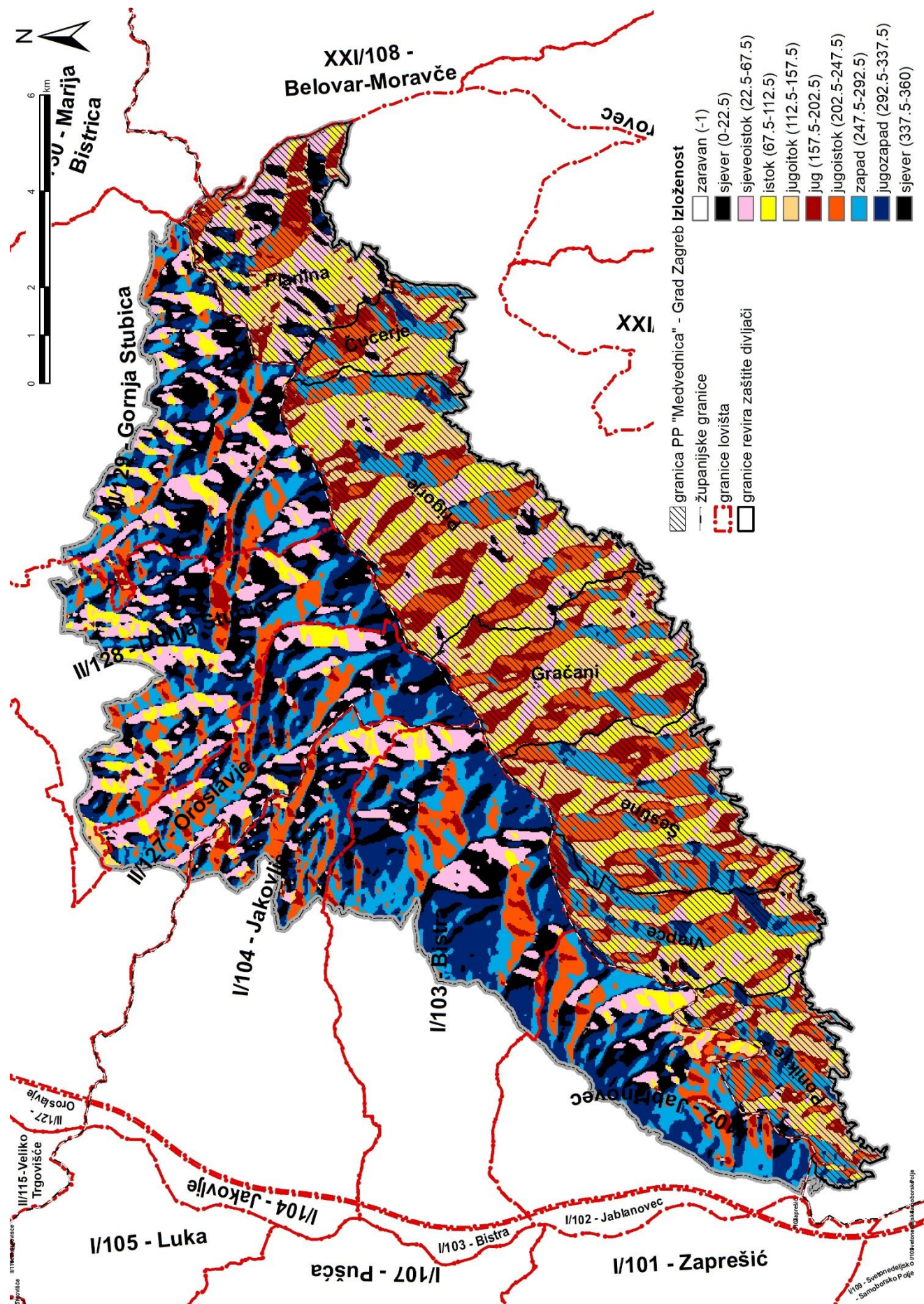
Inklinacije se kreću od 0 do 41 °, a prosječan nagib iznosi 15 – 30 °. Nagibi su izraženiji u donjim dijelovima područja. Najviše su zastupljeni značajno nagnuti tereni (12 do 32 °, *Slika 5. i 6.*), čiji udio u zagrebačkom dijelu Parka iznosi 68,4 %, a osobito dominiraju u središnjem dijelu prostora. Udio nagnutih terena (5 do 12 °) iznosi 23,7 %. Oni su dosta zastupljeni

u krajnje zapadnom (revir Ponikve) i istočnim revirima (Čučerje i Planina), a u ostalim revirima

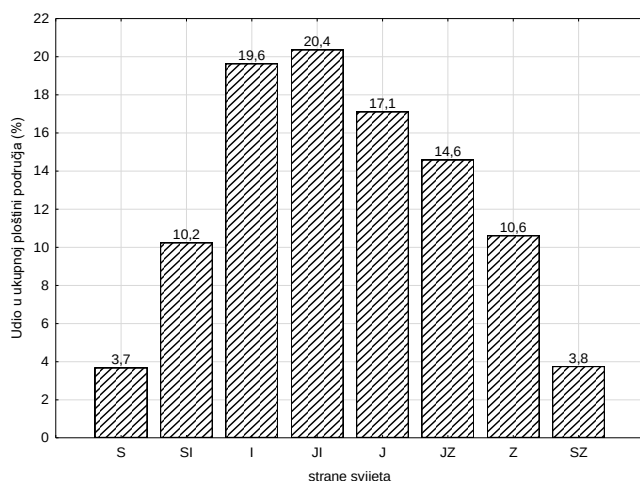
se protežu u donjem dijelu područja. Ostali nagibi su daleko manje izraženi, no svakako treba izdvojiti svojevrsnu zaravan „Ponikve“, koja se nalazi u istoimenom zapadnom reviru.

Slika 6. Raspored nagiba terena u Parku prirode „Medvednica“

Slika 7. Raspored ekspozicija u Parku prirode „Medvednica“

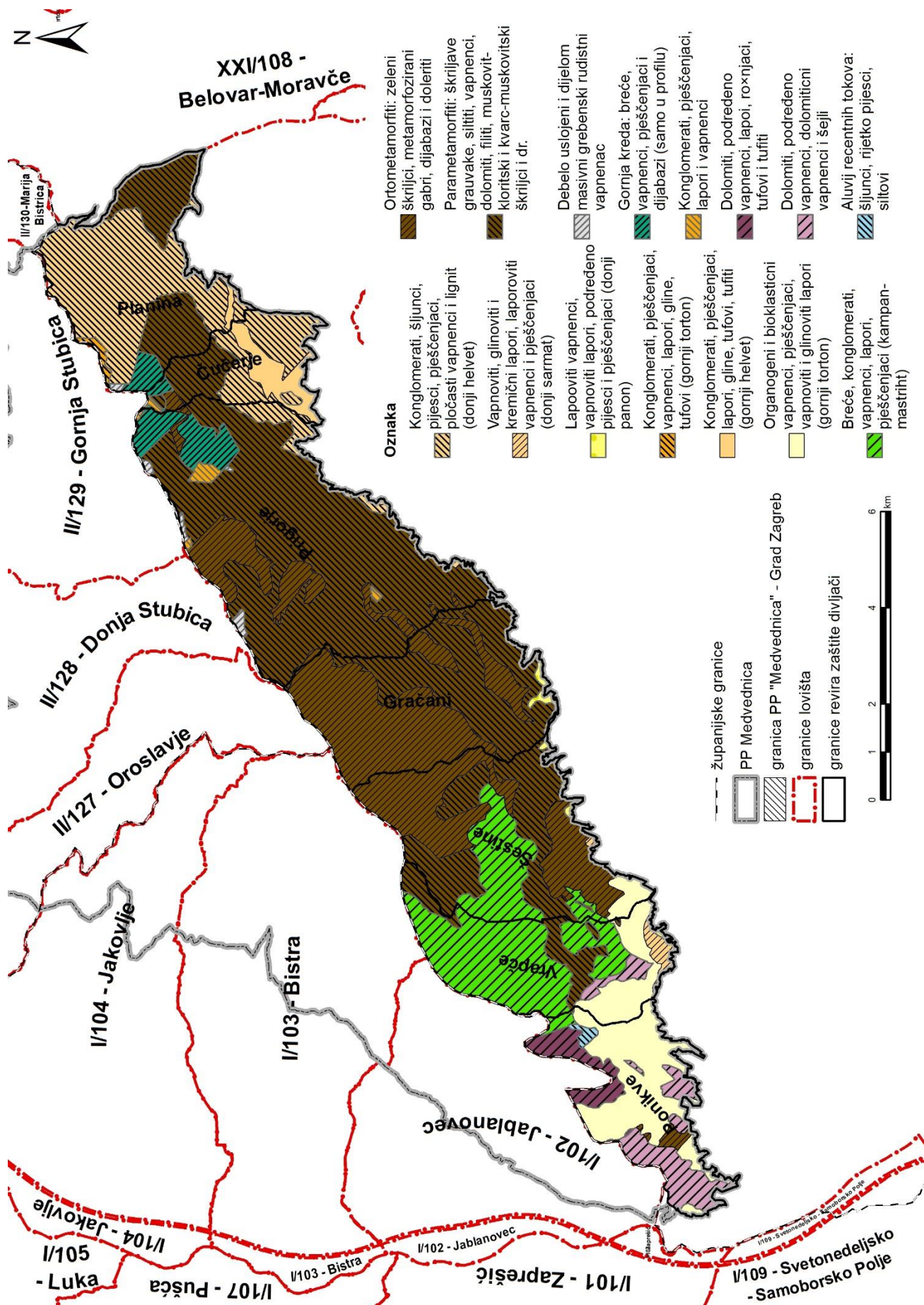
Slika 8 Udjeli nagiba terena na području zagrebačkog dijela PP „Medvednica“

Malobrojna „hladna“ područja uglavnom su ravnomjerno raspoređeni u svim središnjim revirima. Izuzetak čini revir Planina u kojima je vrlo jasna dominacija hladnih ekspozicija.

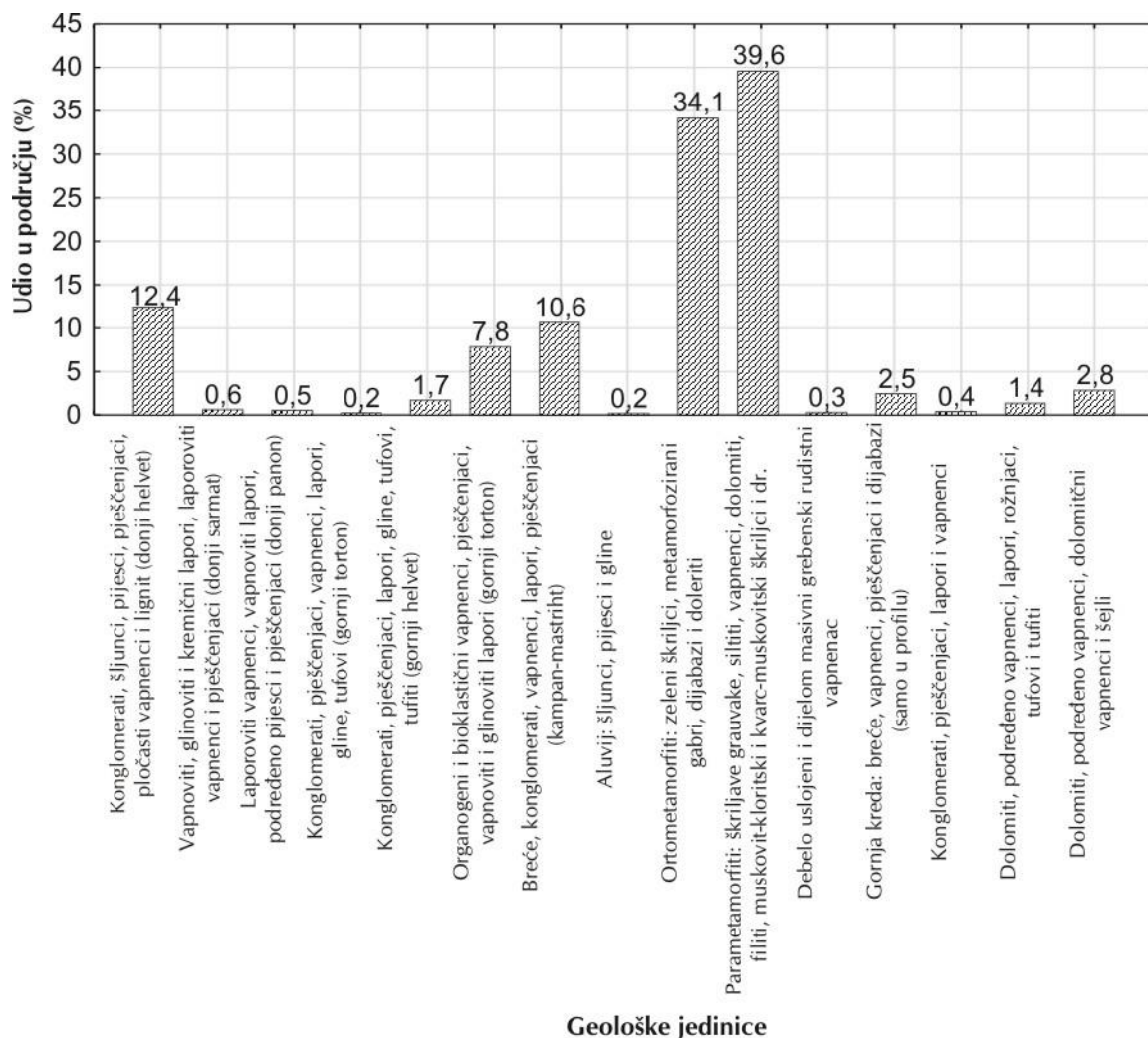
Područje planinskog masiva Medvednice tvore pretežno pred tercijarne (paleozojske i mezozojske) stijene. Starost im je ograničena unutar raspona Devon - Karbon. Ishodišne stijene stvarane su u geosinklinalnim (konkavni koritasti dio bore) uvjetima sedimentacije, a jednim dijelom imaju obilježje vulkanogeno - sedimentnog kompleksa.

Dominantna geološka jedinica su parametamorfiti, koji zauzimaju središnji dio prostora, od revira Vrapče do revira Planina, no glavnina područja prostiranja parametamorfita je revir Prigorje (*Slika 9.*). Ukupan udio u zagrebačkom dijelu Medvednice im je 40 % (*Slika 10.*). Na drugome mjestu su ortometamorfiti. Oni čine glavnu geološku jedinicu u revirima Šestine i Gračani, s udjelom u cijelom području zaštite divljači od 34,1 %. Konglomerati, šljunci, pijesci, pješčenjaci, pločasti vapnenci i lignit čine veći dio revira Planina (krajnje istočni dio prostora, a u ukupnom području imaju udio od 12,6 %. Breće i konglomerati imaju udio od 10,6 %, a zauzimaju veći dio revira Vrapče, dok su manje zastupljeni u reviru Šestine. Četvrti po udjelu su organogeni i bioklastični vapnenci, pješčenjaci i lapori. Oni su najzastupljeniji u zapadnom reviru (Ponikve), nešto manje u južnom dijelu revira Vrapče, a ukupni udio im je 7,8 %.

Raspored ekspozicija (*Slika 7.*) jasno ukazuje kako su sjeverni (zagorski) obronci Medvednice znatno hladniji od južnih (zagrebačkih). Generalno, na području zagrebačkog dijela Parka dominiraju istočne (20 %) i jugoistočne (20 %) ekspozicije, no zajedno s ostalim „toplim“ ekspozicijama (jug, jugozapad i zapad) one čine udio od 83 % (*Slika 8.*).

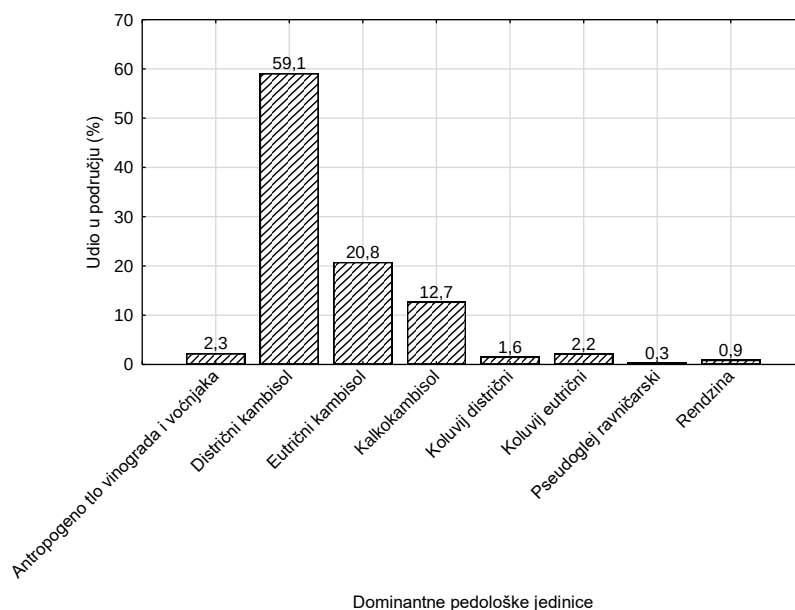
Slika 9. Geološki sastav dijela Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb

Slika 10. Udio pojedinih geoloških jedinica dijela Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb

Na gore navedenim geološkim podlogama su uglavnom su razvijena tri dominantna tipa automorfnih tala.

Kiselo distrično smeđe tlo, distrični kambisol) je razvijeno na 59 % površine prostora (Slika 11.), no ono se uglavnom prostire od vršnih i središnjih dijelova revira Vrapče do krajnje istočnog dijela područja (Slika 12.). Na drugome mjestu po zastupljenosti (21 %) se nalazi **eutrični kambisol**. Ovo se tlo formira isključivo na tvrdim i čistim vapnencima ili dolomitima koji imaju manje od 1% ne rastvorenog ostatka. To je najrasprostranjenije šumsko tlo u Hrvatskoj. Na području zagrebačkog dijela Medvednice se nalazi u prva tri (zapadna) revira, u južnom dijelu revira Prigorje i Čučerje te u istočnom dijelu revira Planina gdje zauzima gotovo polovicu njegove površine. Treći tip tla je vapnenačko-dolomitna crnica (**kalkokambisol**). Udio ovog tipa tla u južnom dijelu Medvednice je oko 13 %, a nigdje ne tvori veće površine, nego je disperzirano po svim revirima.

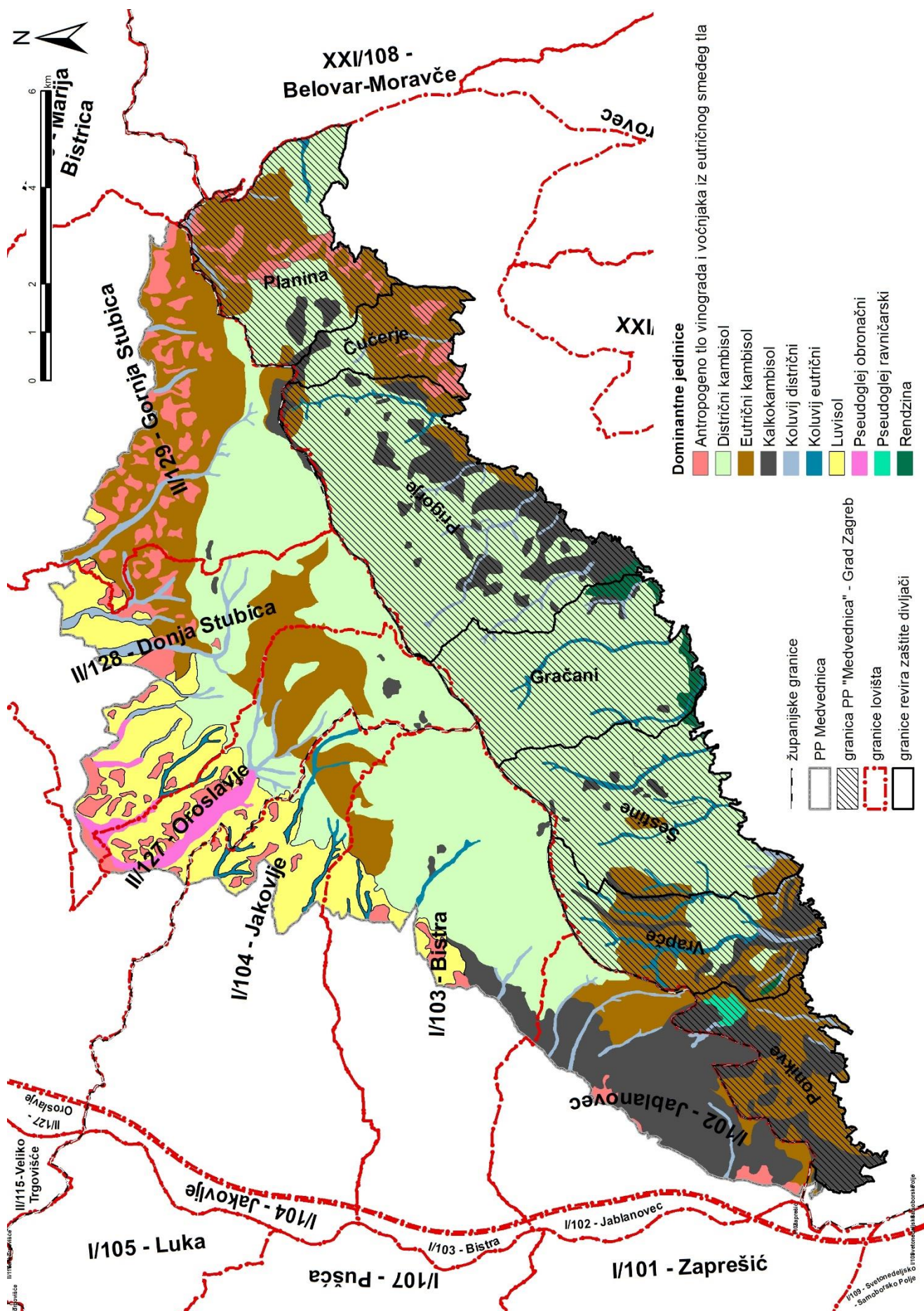
Slika 11. Udio pojedinih pedoloških jedinica dijela Parka prirode „Medvednica” – Grad Zagreb

Od ostalih, manje zastupljenih tala valja spomenuti koluvijalna tla, rendzine, antropogena tla i pseudoglej ravničarski.

Koluvijalno tlo (koluvijum) dolazi na strmijim padinama. Stvara se ispiranjem tla i supstrata s viših (planinskih, brdskih) terena bujičnim vodotocima i površinskim vodama, te recentnom sedimentacijom tako erodiranih materijala u podnožju tih terena, bilo da se erozivni materijal nakuplja u podnožju padina bujicama ili slabijim površinskim (plošnim) tokovima vode. U pravilu ne postoji sortiranje materijala. Ovdje se koluvijalna tla obično nalaze pri dnu strmijih padina te u jarcima i vodotocima, tako da im je zastupljenost vrlo mala. Antropogena tla su gotov isključivo zastupljena u krajnje istočnim revirima (Čučerje i Planina). Na njima su smještene poljoprivredne površine, uglavnom vinogradi i voćnjaci, no one su najčešće, nažalost zapuštene pa se na njima, budući da se radi o izrazito plodnim tlima razvijene šikare i šume.

Rendzine su tla koje se razvijaju na rastresitom karbonatnom supstratu: na mekim i laporovitim vapnencima, na laporu na karbonatnom pijesku. To su karbonatna tla preko 20% karbonata, humusna su 5 – 10 - 20% blagog humusa. Reakcija tla je neutralna do slabo bazična. pH vrijednosti su najčešće 7 - 8. Biljnim hranjivima su dobro opskrbljena. Posebnu šumsko - ekološku važnost ima rastresiti dio matičnog supstrata (C - horizont). Ukupni proizvodni potencijal stajbine jako zavisi o režimu oborina. **Pseudoglej ravničarski** je jedino razvijen na

lokalitetu Ponikve u krajnje zapadnom reviru (Ponikve). Predstavlja dobro poljoprivredno tlo, a ovdje se takve površine još uvijek obrađuju. To su područja na kojima dominiraju zec i fazan te srneća divljač.

Slika 12. Pedološki sastav dijela Parka prirode „Medvednica” – Grad Zagreb

3.2.2 Hidrološke prilike

Reljef, konfiguracija terena, geološki sastav i klima uvjetuju da cijela južna Medvednica s podbrežjem obiluje izvorima, potocima i drugim vodotocima koji se ulijevaju u rijeku Savu. U hidro geološkom smislu predstavlja prostor na kome dominiraju površinski vodeni tokovi. U glavnom uzdužnom grebenu ili bilu imaju svoje ishodište brojni bočni grebeni, najčešće okomiti na uzdužnu os planine i s maksimalnim dužinama od 5 km na prigorskoj, odnosno 4 km, na zagorskoj strani.

Medvednica sa svojim prigorjem u hidro geološkom pogledu predstavlja prostor na kome dominiraju površinski vodeni tokovi. S obzirom na geološku građu terena (uglavnom nepropusne naslage), prigorje Medvednice ima veoma slabo izraženu podzemnu cirkulaciju voda, ograničenu na uža područja. Tako sjeverni dio zapadnog područja prigorja sadrži slabo propusne naslage (srednje i gornje trijask dolomite) u kojima je podzemna cirkulacija vezana pretežno za pukotine tektonskog porijekla koje su naknadno kemijskim djelovanjem proširene. Dobro propusne naslage imaju veoma malu rasprostranjenost, a predstavljene su lećama vapnenca i pojavom litotamnijskih vapnenca u naslagama miocena. U ovakvim naslagama pojavljuju se krški fenomeni - ponori i špilje, kao npr. u zapadnom dijelu tog prostora (Ponikve i Veternica) i u sjevernom dijelu na nekoliko lokaliteta. U najvišim dijelovima prostora unutar sedimenta kvartara, postoji primarna poroznost, a cirkulacija podzemnih voda ovisi o sastavu, veličini i rasporedu zrna. S obzirom na opisane hidro geološke karakteristike stijena, nema mogućnosti za ostvarenje dubljih podzemnih voda, a morfologija terena određuje smjer otjecanja površinskih tokova i plitko infiltriranih voda, pravcem sjever-jug prema savskom fluvijonu.

Hidrografska mreža prigorja i Medvednice vezana je za dvije visinske zone: viša od 750 - 900 i niža od 250 – 750 m. Većina prigorskih potoka nastaje od izvora u višem pojasu (iznad 750 m nadmorske visine), koji se gotovo meridijanalno spuštaju najprije strmim i uskim, a zatim blažim i širim dolinama kroz tercijarni pojas pliocenskih pješčenjaka, pijesaka i glina u savsku pleistocensko-aluvijalnu ravnici. To su, prema tome, potoci izrazito brdskog tipa, jer im je gornji tok strm, a donji manje više položit i sklon naplavinama. Generalno, ukupna duljina svih glavnih vodotokova (25) iznosi 55 km, njihovih pritoka 105 km, što sveukupno iznosi 160 km vodenih tokova (*Tablica 1.*).

Izdašnost izvora, a samim tim i protoka u potocima uvjetovana je padalinama tako da je nakon maksimalnih padalina, za maksimalno otjecanje za jake izvore, potreban razmak od 10 dana, a kod slabijih izvora 3 - 5 dana. U središnjem dijelu prisojne strane Medvednice javlja se 73 izvora, a izvori koji su predviđeni za korištenje u sistemu vodoopskrbe Sljemenske zone (19 izvora), imaju prosječno raspoloživu količinu vode od oko 18 l /s.

Tablica 2. Duljine stalnih i povremenih vodotoka u Parku prirode „Medvednica” – Grad Zagreb

R. B.	Naziv vodotoka	duljina glavnog toka (km)	duljina pritoka - povremeni tok (km)	ukupno (km)
1.	Vrapčak	8,66	10,84	19,49
2.	Mikulić potok	6,86	7,88	14,74
3.	Bliznec	6,20	4,81	11,02
4.	Markuševacki potok	3,92	3,32	7,24
5.	Vidovec	3,72	7,01	10,72
6.	Vukov dol	3,05	4,38	7,42
7.	Medveščak	3,02	1,86	4,88
8.	Mali potok	2,41	3,69	6,10
9.	Veliki potok	2,33	3,75	6,08
10.	Snopljak	2,05	2,50	4,56
11.	Lipa	1,57		1,57
12.	Trnava	1,54	2,42	3,96
13.	Čučerje	1,49		1,49
14.	Bačunski potok	1,42	2,71	4,12
15.	Kašina	1,19	0,76	1,96
16.	Kraljevec potok	1,17	2,98	4,15
17.	Grubovnica	0,94		0,94
18.	Bidrovec	0,84	9,17	10,00
19.	Dubravica	0,69		0,69
20.	Kustošija	0,45	5,08	5,52
21.	Stari potok	0,39	4,96	5,35
22.	Nema imena (npr. Bizek)	0,36	0,55	0,91
23.	Lubeničica	0,31	1,00	1,31
24.	Rakova noga	0,25		0,25
25.	Pusti dol	0,23	3,77	4,00
26.	Ivanjščak		0,21	0,21
27.	Javorščak		1,60	1,60
28.	Jezeranec		1,62	1,62
29.	Kostajnec		1,18	1,18
30.	Lipje		1,09	1,09
31.	Markovec		1,78	1,78

32.	Nema imena (npr. Rebar)		2,48	2,48
33.	Nema imena (ulijeva se u Štefanovec)		0,86	0,86
34.	Novi potok		3,77	3,77
35.	Srednjak		0,47	0,47
36.	Suhopot		6,07	6,07
	UKUPNO (km)	55,06	104,56	159,61

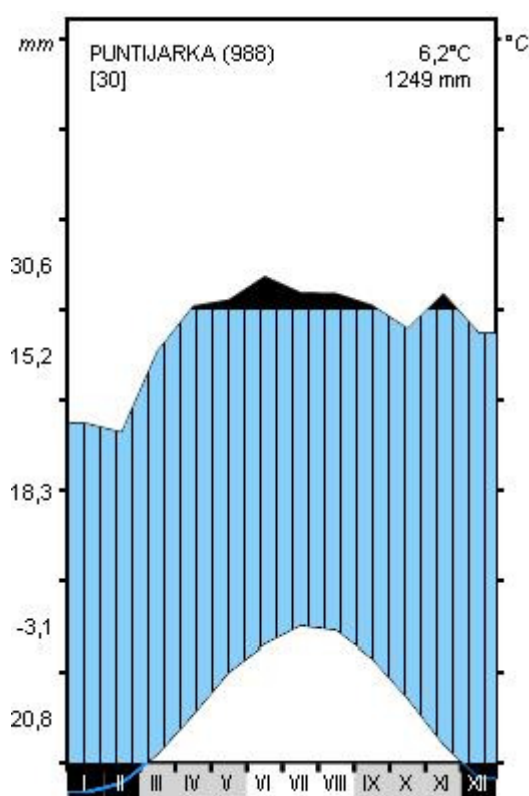
Glavni hrbat kao vododijelnica dijeli Medvednicu na tri gravitaciona područja: sjeverno, zapadno i južno. Vodotoci gospodarske jedinice središnjeg i istočnog dijela Parka (područje za koje se i izrađuje ovaj Program) pripadaju južnom gravitacijskom slivu Medvednice. Idući od zapada prema istoku radi se o slijedećim stalim vodotocima: Bizek, Dubravica, Vrapčak, Lubeničica, Vrapče, Mikulić potok, Kustošija, Veliki potok, Mali potok, Kraljevec, Medveščak, Snopljak, Pusti dol, Bliznec, Bačunski potok, Markuševački potok, Stari potok, Trnava, Rakova noga (pada prema zagorskoj strani), Bidrovec, Vidovec, Grubovnica, Čučerje, Lipa, Vukov dol i Kašina. Iako su u većem dijelu revira zaštite divljači vodotoci relativno ravnomjerno raspoređeni, u krajnje zapadnom (Ponikve) i krajnje istočnom reviru (Planina), vodotoci su nešto rjeđi (*Slika 4.*). Međutim, dosadašnja iskustva ne ukazuju da ovakav deficit stvara probleme u obitavanju krupne divljači (divlje svinje i srne obične).

Na zapadnom dijelu južne padine Medvednice posebno turističko značenje imaju Ponikve kroz koje protječu tri potoka. Najjači je Jezeranec, a slijedi ga po jakosti Javorščak, koji izvire "Jambrišekovim vrelom" podno male pećine na istočnoj strani Ponikava. To je najjače i najljepše vrelo na Ponikvama. Vrapčak je najveći vodotok zapadnog dijela južne padine Medvednice (*Tablica 2.*). Posebno značenje ovom vodotoku daje najveći i najljepši slap na Medvednici - Sopot. To je 12 -metarski slap u pećinskom klancu srednjeg toka potoka Vrapčaka. Slivno područje potoka Vrapčaka, kao i slivno područje njegova pritoka Mikulića, pod dobrom su šumskom vegetacijom, izuzev manjih površina pod odronima i klizištima. Iznad streljane je na ovom potoku izgrađena bara s retencijom. Potok Črnomerec u gornjem toku čine dva kraka: Črnomerec ili Veliki potok koji izvire u najvišim predjelima Medvednice, između predjela Falat i Plazur (820 m) i Mrzlak ili Mali potok (610 m). Spajaju se u jedno korito otprilike 0,5 km iznad sela Mikulići, te dalje teku pod zajedničkim imenom Črnomerec. Na mjestima gdje je voda isprala sav pokretni materijal nalaze se lijepe prirodne kaskade.

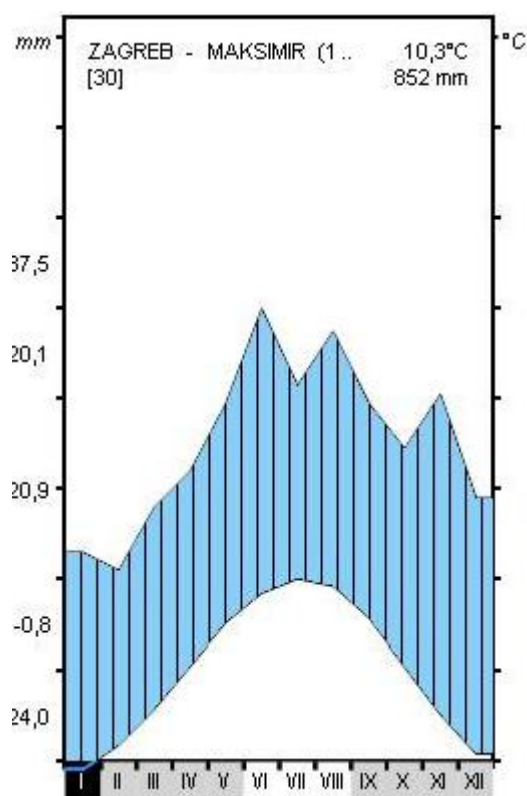
Zbog izuzetno guste i dobro raspoređene mreže vodotokova i izvora južni dijelovi Medvednice predstavljaju izrazito pogodna staništa za obitavanje krupne divljači.

3.2.3. Klimatske prilike

Budući da je prostor za koji se izrađuje ovaj elaborat relativno velik te orografski i hidrološki dosta bogat za opis klimatskih značajki na ovom području kao referentni su uzeti podaci meteoroloških postaja Puntijarka i Zagreb Maksimir (*Slika 13a. i 13b.*). Naime, u njima su prikazani glavni klimatski podaci za razdoblje od 1961. do 1990. godine. Generalno, razlika u srednjoj godišnjoj temperaturi zraka između ova dva područja iznosi 3,9 °C.

Slika 13a. Klima dijagram za meteorološku postaju Puntijarka

Slika 13b. Klima dijagram za meteorološku postaju Zagreb-Maksimir

Na temelju toplinskog karaktera klime (T °C) po Gračaninu na Sljemenu je klima umjereno hladna, a u Maksimiru umjereno topla. Prema Köppenovoj klasifikaciji, koja uvažava bitne odlike temperaturnog i oborinskog režima naša gospodarska jedinica pripada tipu Cfbwx". Pored osnovne karakteristike za C klimu (umjereno topla kišna klima) da se temperatura najhladnijeg mjeseca kreće između -3 i $+18^{\circ}\text{C}$, ljeta su svježija, sa mjesečnom temperaturom najtoplijeg mjeseca ispod 22°C . Padaline su jednoliko raspodijeljene na cijelu godinu, ali najsuši dio godine pada u hladno godišnje doba. Maksimum količine padalina koji se pojavljuje u početku toplog dijela godine pridružuje se maksimum u kasnoj jeseni. U istom periodu, posljednjih četvrt stoljeća klima šireg područja Zagreba ima oznaku **Cfbwx**, dok je prije pripadala tipu **Cfbwx**". Naime u Zagrebu se režim padalina promijenio tako da se listopadski maksimum padalina izgubio, a umjesto toga su nastupile relativno suhe jeseni.

Za razdoblje od 1997. do 2015. godine korišteni su percentilni prikazi klime. Postupak ocjene jest uobičajen, upotrebom modificirane Conrad—Chapmanove metode, koja daje na temelju odstupanja od normalnog tridesetogodišnjeg niza 1961.—1990. sljedeću klasifikaciju:

Za temperature Percentili	Za oborine Percentili
✓ ekstremno hladno < 2	✓ ekstremno sušno < 2
✓ vrlo hladno 2—9	✓ vrlo sušno 2—9
✓ hladno 9—25	✓ sušno 9—25
✓ normalno 25—75	✓ normalno 25—75
✓ toplo 75—91	✓ kišno 75—91
✓ vrlo toplo 91—98	✓ vrlo kišno 91—98
✓ ekstremno toplo > 98	✓ ekstremno kišno > 98

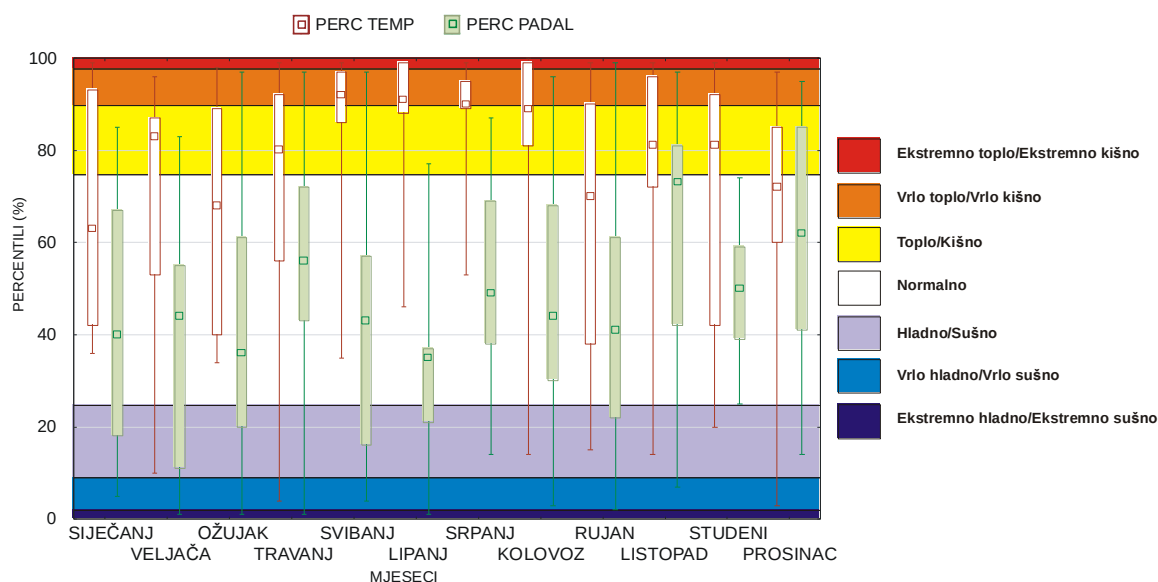
Percentili predstavljaju procjenu vjerojatnosti (izraženu u %) da odgovarajuća vrijednost anomalije u promatranom razdoblju nije bila nadmašena. Na primjer percentil 98 ukazuje da u 98% slučajeva prethodnih godina odgovarajuća vrijednost nije prekoračena, tj. da se u stogodišnjem razdoblju mogu očekivati samo dvije godine u kojima će opažena vrijednost biti viša od razmatrane. Pomoću percentila (P) može se procijeniti povratni period T (u godinama) iz relacije:

$$T = 100/P \text{ ako je } P < 50$$

$$T = 100/100 - P \text{ ako je } P > 50$$

Primjer za $P=2\%$ $T = 50$ godina. Znači za percentil 2% vjerojatnost je da će se npr. ta temperatura javiti dva puta u 100 godina ili jedanput u 50 godina. Na temelju napravljene ocjene izrađuju se karte klimatskih anomalija (odstupanja od srednjih normalnih tridesetogodišnjih vrijednosti) za Hrvatsku i iscrtavaju područja ocjene klimatskih elemenata prema razredima. Te su ocjene jedini način koji na temelju podataka daje točan smještaj pojedinog razdoblja u odnosu na dugogodišnje prosječne vrijednosti. Potrebne su zbog toga jer se neki put donose zaključci o određenim razdobljima prema nekim sporednim utjecajima i subjektivnim mjerilima.

Sukladno tome skupljeni su percentilni podaci na *Slici 14.* prikazani su percentili temperature po mjesecima (razdoblje 1997. – 2015.) te se može vidjeti kako su srednje mjesečne temperature zraka u normalnim odstupanjima jedino u: siječnju, ožujku, rujnu i

Slika 14. Percentilna odstupanja srednje temperature zraka i padalina po mjesecima od 1997. do 2017. godine za područje PP „Medvednica“ prosincu. Najveća temperaturna odstupanja su u svibnju, lipnju, srpnju i kolovozu, dok listopad i studeni (iako su u posljednje vrijeme sve topliji) nemaju tako veliko odstupanje od normalnog toka. Generalno, odstupanja se kreću u smjeru ekstremno toplog, vrlo toplog, vrućeg ili toplog vremena, a ne u smjeru hladnog. Ovo osobito vrijedi za mjesece: siječanj, ožujak, svibanj, lipanj i srpanj. Vrlo je bitno napomenuti da se ekstremno hladno vrijeme može dogoditi u travnju što je osobito opasno za mladunčad sitne divljači (fazan, zec).

Suprotno tome količina padalina ne pokazuje neka veća odstupanja. Vrlo sušni mjeseci mogu biti: veljača, ožujak, travanj, lipanj i rujan, dok se ekstremno kišno vrijeme može očekivati tijekom: siječnja, veljače, ožujka, travnja i kolovoza. Pri tome se skreće pozornost na mjesec travanj u kojem se uz ekstremno kišno vrijeme može dogoditi i ekstremno hladno vrijeme. U tom bi slučaju mortalitet mladunčadi sitne divljači bio vrlo velik.

Nadalje, sušno vrijeme može se javiti i tijekom vegetacije. U tom slučaju će se divlja svinja i jelen (ako se pojave u području) povlačiti na niska područja na kojima se zadržava voda. To znači da je tijekom ljetnih mjeseci, kada je voda i kaljužanje divljači najpotrebnije najveća vjerojatnost da će ta divljač biti u šumi. Osim toga sukladno *Slici 14.* od rujna do prosinca je moguće hladno, vrlo hladno i ekstremno hladno vrijeme te će se divljač zadržavati na toplijim ekspozicijama (istok, jugoistok). Može se rezimirati kako je na prostoru sve češći slučaj vlažnog vremena, međutim, razvedena orografija te dobar raspored vodotokova čini ovaj prostor relativno povoljnim za obitavanje svih životinjskih vrsta.

3.2.4. Biljne zajednice

3.2.4.1. Šumske zajednice

Šume Parka prirode „Medvednica“ pripadaju eurosibirsko – sjeveroameričkoj šumskoj regiji i europskoj subregiji, a dijele se na nekoliko pojaseva.

1. Brežuljkasti ili kolinski vegetacijski pojas (150 – 400 m NV)

Ovaj je pojas vrlo raznolik. Na silikatnoj matičnoj podlozi pridolazi vegetacijska zona acidofilnih šuma hrasta kitnjaka sa zajednicama hrasta kitnjaka i pitomog kestena (*Quercus-Castaneetum sativae*) i hrasta kitnjaka s runjicom (*Hieracio racemosi-Quercetum petraeae*), zatim vegetacijska zona termofilnih šuma hrasta medunca, crnoga graba, crnoga jasena, brekinje i drugih termofilnih vrsta, na najtoplijim i najsušim staništima južnih padina predstavljena s ekstrapozicionalnom zajednicom hrasta medunca i crnoga graba (*Ostrya-Quercetum pubescentis*) te na manje ili više neutrofilnim tlima, najznačajnija, klimazonalna zajednica hrasta kitnjaka i običnog graba (*Epimedio – Carpinetum betuli*). Na Medvednici nema drastičnih primjera regresije zajednice hrasta kitnjaka i pitomog kestena, ali je sušenje stabala pitomog kestena vrlo izraženo pa se florni sastav zajednice mijenja te na lošijim lokalitetima

prelazi u čiste acidofilne kitnjakove sastojine dok na boljim lokalitetima prelazi u mješovite kitnjakovo – kestenovo – bukove šume. Možemo reći da je zajednica *Quercus–Castaneetum sativae* jedna od najugroženijih šumskih zajednica u Hrvatskoj te je vrlo poremećene biološke ravnoteže. Šumska zajednica hrasta medunca i crnog graba zauzima u gospodarskoj jedinici ograničene površine i to uz potok Trnava.

2. Brdski ili montanski vegetacijski pojas (400 – 800 m NV)

Brdski pojas u potpunosti karakterizira ilirska vegetacijska zona neutrofilnih bukovih šuma s klimazonalnom zajednicom obične bukve s mrtvom koprivom (*Lamio orvale–Fagetum sylvaticae*), a na silikatima i pličim tlima pridolazi bukova šuma s bekicom (*Luzulo–Fagetum sylvaticae*) koja pripada srednjoeuropskoj vegetacijskoj zoni acidofilnih bukovih šuma.

Bukva je u ovom području u svom prirodnom arealu i nije znatnije uništena podizanjem smrekovih i borovih kultura na staništima koja pripadaju zajednici obične bukve s mrtvom koprivom. Obnavljaju se prirodno, uglavnom klasičnim oplodnim sječama. Acidofilne bukove šume s bekicom predstavljaju važnu gospodarsku šumu na svim boljim lokalitetima, no na znatnim površinama po kvaliteti predstavljaju sastojine vrlo loše kvalitete.

Veći dio privatnih šuma je uređen što će reći da je za njih izrađen program gospodarenja. Radi se uglavnom o raznodobnim sastojinama u kojima pretežu listače. Iako ima lijepih sastojina uglavnom se radi o srednjem uzgojnom obliku (panjače i sjemenjače), koji dosta pogoduje srnećoj i sitnoj divljači, čak i fazanu.

3. Gorski ili altimontanski vegetacijski pojas (600/800 – 1000 m NV)

Njega, gotovo u potpunosti, karakteriziraju ilirske šume bukve i jele (*Abieti–Fagetum "pannonicum"*) koje pripadaju amfipanonskoj vegetacijskoj zoni i predstavljaju klimazonalnu vegetaciju. U okviru ovoga pojasa razvijaju se u posebnim sinekološkim uvjetima uvala i sastojina gorskoga javora i običnog jasena (*Chrysanthemo macrophylla–Aceretum pseudoplatani*). Šume gorskog javora i običnog jasena pripadaju posebnoj endemičnoj asocijaciji. 4. uz brdske potoke razvija se i zajednica crne johe s drhtavim šašem (*Carici*

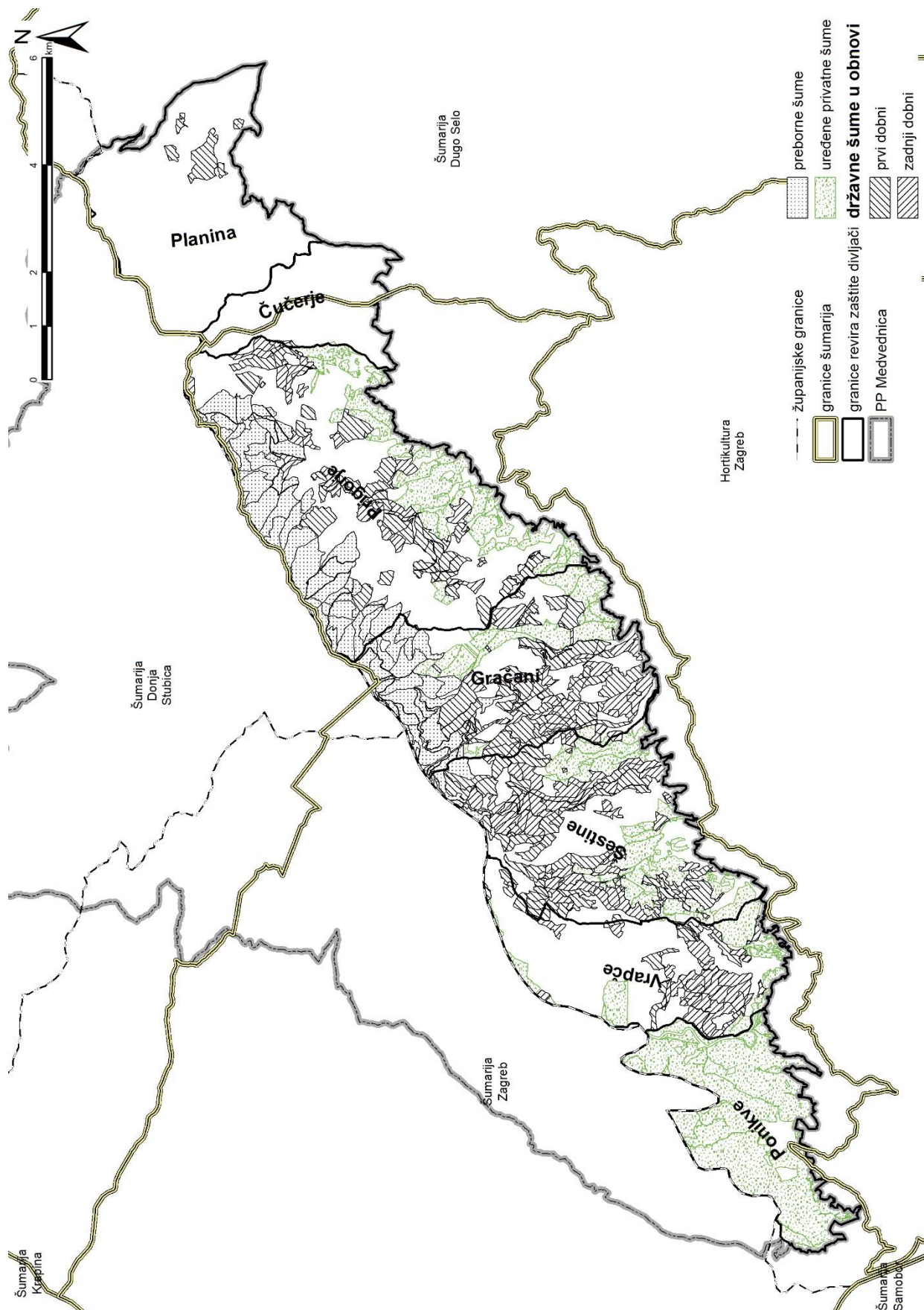
brizoides–Alnetum glutinosae). Na slabije plavljenim lokalitetima zajednica se postupno razvija u grabove i kitnjakovo – grabove sastojine.

3.2.4.2. Osvrt na način korištenja šumskog zemljišta

Šumsko zemljište promatranog prostora, s obzirom na vlasništvo dijeli se na državno, kojim upravljaju „Hrvatske šume“ d.o.o. i privatno. Državno šumsko zemljište okupljeno je u tri gospodarske jedinice (*Slika 2.*), a to su (idući od zapada prema istoku): „Sljeme-Medvedgradske šume“, „Markuševačka gora“ i „Zelinske šume“. S time u svezi treba naglasiti da GJ „Zelinske šume“ samo djelomično ulazi u prostor Parka, dok su prethodne dvije gospodarske jedinice u potpunosti obuhvaćene granicama Parka koji spada u Grad Zagreb. Najviše državnih šuma ima revir Prigorje (preko 1 400 ha) dok najmanje reviri Ponikve i Čučerje.

Privatne šume su uređene u zapadnom i središnjem dijelu zagrebačkog područja Medvednice, no na području revira Čučerje i Planina (istočni reviri, *Slika 15.*), one nisu uređene te nema službenih podataka o uređajnim razredima. Obilaskom terena, utvrđeno je da u tim, privatnim sastojinama dominiraju hrast kitnjak i bukva, rjeđe pitomi kesten i bagrem. Uređene privatne šume, idući od zapada prema istoku, pripadaju slijedećim gospodarskim jedinicama: „Zagreb – Medvednica zapad“, „Bistransko podgorje“ i „Zagreb – Medvednica“.

Dok je glavnina sastojina državnih šuma jednodobne strukture, privatne šume su raznodobne, odnosno preborne strukture, kada u njima dominira jela (*Tablica 3.*).

Slika 15. Prostorni raspored uređenih šuma na području Parka prirode „Medvednica” – Grad Zagreb u odnosu na vlasništvo, uređajne razrede i strukturu sastojina

Tablica 3. Zastupljenost uređajnih i dobnih razreda uređenih šuma u Parku prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb

UREĐAJNI RAZRED	VLASNIŠTVO	DOBNİ RAZREDI							UKUPNO (ha)	UDIO (%)
		1	2	3	4	5	6	prebor/ raznod.		
Kulture američkog borovca	državno					3			3	0,05
Kultura crnog bora	državno			15	1				16	0,25
Kulture običnog bora	državno				2	11			13	0,20
Kulture europskog ariša	državno		9						9	0,14
Kulture obične smreke	državno	2		9	3				14	0,23
Sjemenjače bagrema	državno			2					2	0,04
	privatno							101	101	1,59
Sjemenjače bukve	državno	594	166	91	217	628	307	1	2 003	31,69
	privatno							520	520	8,23
Sjemenjače kitnjaka	državno	290	55	12	69	261	432		1 119	17,70
	privatno							637	637	10,08
Sjemenjače pitomog kestena	privatno							54	54	0,85
Panjača crne johe	privatno							9	9	0,14
Panjača bagrema	državno	2	16		13				31	0,50
	privatno							22	22	0,36
Panjača bukve	državno	33	3		3	63			102	1,62
	privatno							53	53	0,84
Panjača kitnjaka	državno	44		5	64	52	20		185	2,93
	privatno							10	10	0,16
Panjača običnog graba	državno	5	6	11					23	0,36
	privatno							31	31	0,50
Panjača pitomog kestena	državno	38	34	23	21	12	9		137	2,17
	privatno							342	342	5,40
Jela	državno							870	870	13,76
	privatno							14	14	0,22
UKUPNO (ha)	državno	1 009	289	168	393	1 030	768	871	4 528	71,63
	privatno							1 794	1 794	28,37
SVEUKUPNO (ha)		1 009	289	168	393	1 030	768	2 664	6 322	

Dominantan uređajni razred su sjemenjače bukve (Tablica 3.). U taj uređajni razred ulazi 8 % privatnih i 32 % državnih šuma, što čini ukupan udio od 40 % uređenih šuma. Nakon sjemenjača bukve, na drugo mjesto po zastupljenosti u ploštini dolazi hrast kitnjak (38 %), a nakon njih preborne sastojine jele i bukve (14 %). U pojedinim revirima zastupljene su i sastojine panjača. One se nalaze u postupku prevođenja u viši uzgoni oblik. Sastojine alohtonih vrsta drveća predstavljene su uređajnim razredima: bagrem i četinjače. Ovaj potonji uređajni razred objedinjuje alohtone četinjače kao što su: obični i crni bor, europski ariš, borovac i

smreka. Tendencija je uklanjanja alohtonih svojiti drveća iz Parka, odnosno konverzija sastojina alohtonih četinjača u sastojine autohtonih listača.

Temeljni problem u gospodarenju državnim šumama ovog dijela Medvednice je odgađanje faze pomlađivanja jednodobnih sastojina. Ovo je dovelo do povećanje ploštine na ekscerne situacije nestabilnih šumskih sastojina, što se pokazalo ključnim u gospodarenju državnim šumama središnjeg dijela Medvednice. Dokaz tome su veliki vjetrolozi, koji su se u dva navrata na području zagrebačkog djela Medvednice dogodili tijekom prošlog razdoblja važenja Programa zaštite divljači. Dana 11. studenog 2013. godine cijelu Hrvatsku je pogodio jak ciklon (prema forumu Crometeo, nazvan „Teodor“), koji je izazvao jake vjetrolove u središnjem dijelu Parka. Šest godina nakon toga (točnije 13. svibnja 2019.) središnji dio Medvednice je doživio još jedan vjetrolom. O problemu prezrelih sastojina bukve izrađivač elaborata je ukazivao još u prošlom Programu kada je ukazao da je u fazi obnove oko 2 300 ha sastojina.

Šume su dominantan tip korištenja zemljišta u ovome području, a ovisno o dobnim i uređajnim razredima znatno utječu na migracije i životni prostor krupne divljači. Respektirajući problematiku pomlađivanja prestarjelih sastojina (produljivanje pomladnog razdoblja) i strmu konfiguraciju terena kod određivanja gospodarskih kapaciteta srne obične, a osobito divlje svinje izrađivač elaborata je sve sastojine u obnovi izbacio iz obračuna lovnoproduktivnih površina.

3.2.4.3. Nešumske zajednice

Od nekadašnjih travnjaka na zagrebačkoj strani Parka danas je ostalo malo. Dio travnjaka se održava i u pravilu su to travnjaci u okolici izletišta. Međutim, dobar dio pašnjačkih površina sada se već nalazi u stadiju pašnjaka (izostanak košnje) ili šikare. Osobito se ističe predjel Frlur koji je nekada bio veliki pašnjak, a sada mu je površina već dosta smanjena. Prema podacima iz PZD-1 obrasca na ovom području je bilo 289 ha travnjaka, da bi ta ploština u trenutku izrade novog Programa pala na 246 ha. To čini smanjenje ploštine travnjaka za 43 ha. Veći dio tih travnjaka ne spada u livade nego u pašnjake.

Osim travnjaka, u području je pala i ploština oranica. Dio oranica lovci održavaju kao remize u reviru Ponikve, no generalno ploština oranica je s 280 ha 2010. godina pala za 234 ha

te sada ploština oranica iznosi 47 ha. Otvorene površine su uglavnom zastupljene u istočnim revirima (Čučerje i Planina), ali tamo su se i dogodile najveće promjene glede sukcesije otvorenih površina.

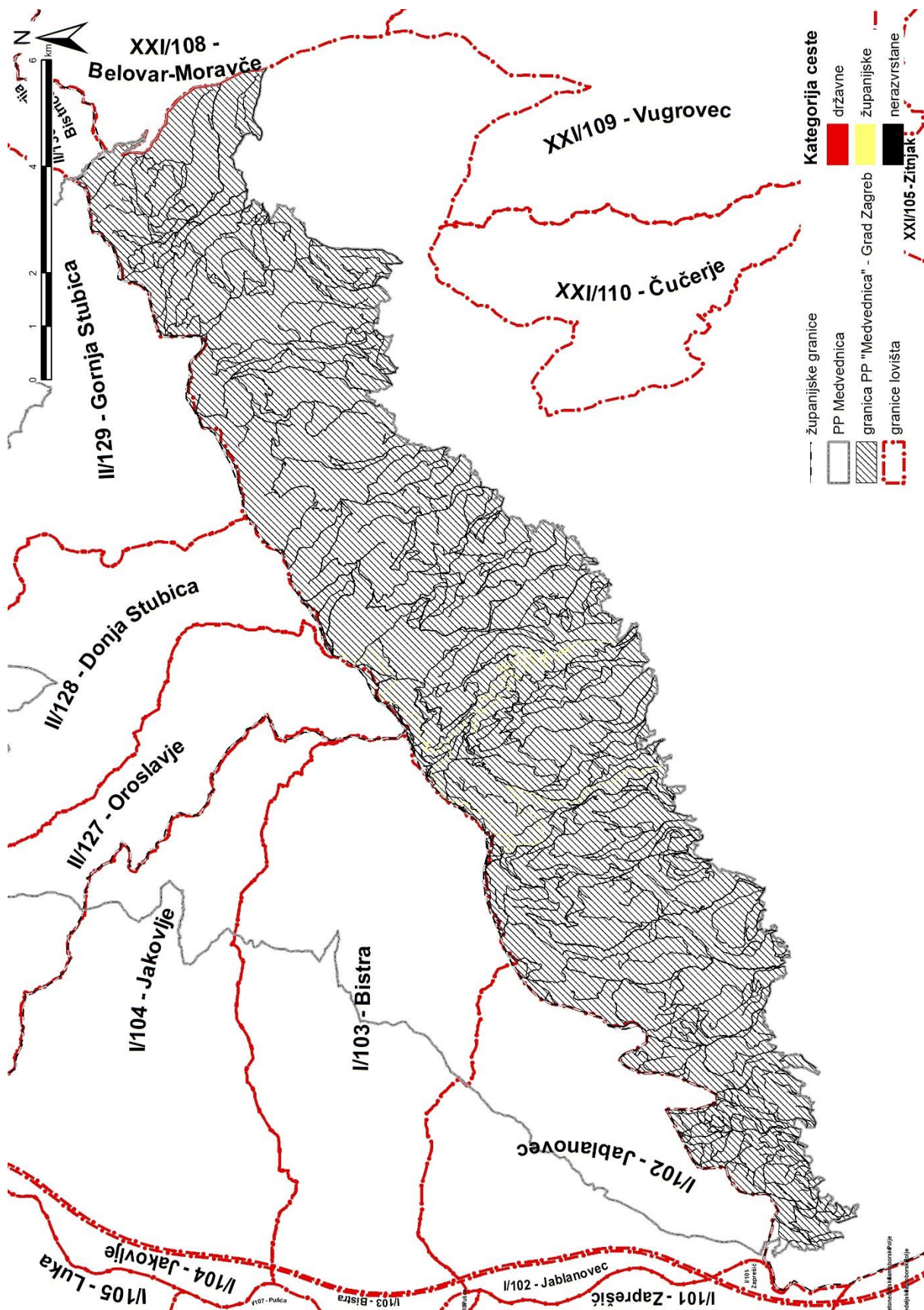
3.2.5. Infrastruktura i antropogeni utjecaji

Današnja naselja razvila su se većim dijelom od starih pod sljemenskih sela, te su neka od njih još uvijek zadržala autohtone karakteristike tipa ruralne aglomeracije brdskog tipa, razvijenog disperzno u prostoru. To su naselja s izrazitim individualnim stanovanjem. Poslije drugog svjetskog rata dolazi do jačeg procesa urbanizacije i deagrarizacije. Suvremenije komunikacije i prijevozna sredstva omogućuju da se i ta naselja uključe u prigradsko područje i bolje povežu s užim gradskim područjem, kao mjestom rada, školovanja, trgovinama i sl. Paralelno dolazi i do promjene strukture stanovništva, tako da je danas najveći dio stanovništva zaposlen izvan poljoprivrede, a samo stariji članovi domaćinstava još u poljodjelstvu. Sve bolja povezanost ovog prostora s gradom i nedostatak prostora za individualnu stambenu izgradnju na užem gradskom području naglo su povećali privlačnost padina Medvednice za izgradnju (čak i bespravnu). Krajem 70-tih godina počelo se s izgradnjom vikendica izgradnja kojih se razmahala duž prometnica, na najljepšim lokacijama, a sve se više osipaju visoko po obroncima na nepogodnim i najeksponiranijim lokacijama. Svojim tlocrtnim oblikom, predimenzioniranim volumenima, neprimjerenim građevnim materijalima i šarolikošću stolova znače još jedan faktor koji odudara od okolnog jedinstvenog krajobraza. Uz postojeće aglomeracije je zona gušće izgradnje, poglavito na sjeveru i zapadu zone oko naselja Jablanovec, Novaki, Gornja Bistra, Kraljev Vrh, dok se na južnoj strani nalazi izuzetno gusta zona naselja nastala širenjem samog Zagreba. Upravo iz tog razloga je došlo do „uvlačenja“ južne granica Parka prema sjeveru. Time je većina naselja „ispala“ iz Parka, odnosno u zagrebačkom dijelu Medvednice dijelovi naselja su ostali jedino u istočnim revirima – Čučerje i Planina. Na području revira Čučerje to su sjeverni dijelovi naselja: Motiki, Ištvančići, Hukmani i Jakopovići, koji čine južnu granicu revira. U reviru Planina nalazi se samo jedno naselje – Planina Gornja. Ono zauzima središnji dio revira i u potpunosti je obuhvaćeno granicom revira.

Idući od podnožja prema vrhu broj građevina je sve manji, a radi se uglavnom o turističkim objektima kao što su planinarski domovi (Planinarski dom Grafičar, Planinarski dom

I. Pačkovskog /Puntijarka/, Planinarski dom Risnjak, Planinarski dom Runolist, Planinarski dom na Lipi, Planinarska kuća na Kamenim Svatima, Dom Crvenog križa², Planinarski dom Gorščica) i ugostiteljski objekti. Oko tih se objekata, zbog sigurnosti ljudi ne bi smjelo koristiti vatreno oružje. Nažalost, postoje i napušteni objekti. Oni su istaknuti i Planu upravljanja Parkom prirode (Farkaš-Topolnik, 2010.), a to su: Dom Željezničara (Činovnički dom), Lječilište Brestovac, Vila Rebar i Pansion Medvednica. Nažalost, svi su devastirani, a često se koriste i kao Paintball poligoni, što bi u daljnjem razdoblju upravljanja prostorom trebalo regulirati.

² To je dom zatvorenog je tipa – nije za planinare nego služi za đачke škole u prirodi

Slika 16. Prostorni raspored cesta u Parku prirode „Medvednica” – Grad Zagreb s obzirom na kategoriju

Cijelo područje je prožeto stazama i puteva (*Slika 16.*). Njihova ukupna duljina iznosi 518 km, što čini otvorenost od 6 kilometara na 100 ha. No, sukladno novoj Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN 130/2018) kroz područje prolazi malen broj državnih i županijskih cesta, dok lokalnih cesta nema. Krajnje istočnu granicu prostora čini državna cesta D 29 (Novi Golubovec /D35/ – Zlatar Bistrica – Marija Bistrica – Soblinec /D3/) u duljini od 4 km. Ona se proteže od skretanja za Planinu Donju i ide prema sjeveru do granice s Krapinsko-zagorskom županijom (odvojak za županijsku cestu 2224 za Sveti Matej. Kroz središnji dio zagrebačkog djela Parka prolazi županijska cesta Ž 2219 (Stubičke Toplice /D307/ – Pila – A.G. Grada Zagreba), nazvana još i Sljemenska cesta. U zagrebačkom dijelu Parka ona je jednosmjerna i u smjeru prema Stubičkim Toplicama prolazi kroz središte revira Gračani do Doma Željezničara (dalje je dvosmjerna). Od Doma Željezničara prema jugu (Zagrebu) cesta prolazi kroz revir Šestine. Ukupna duljina tog „zagrebačkog“ dijela županijske ceste iznosi 25 km. Do sada je na ovoj cesti, kao i na državnoj cesti D 29 bilo dosta naleta vozila na divljač. Lovačke udruge, provoditelji Programa zaštite divljači u nekoliko su navrata postavljali znakove „divljač na cesti“ i apelirali na vozače da smanje brzinu, no znakovi su uglavnom nepovlasno uklanjani, a provoditelji su plaćali štetu izazvanu naletom vozila na divljač.

Stoga je nužno navesti neke odredbe Zakona o cestama. Sukladno članku 6. Zakona o cestama (NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14) Javne ceste se, ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju razvrstavaju u jednu od sljedeće četiri skupine: autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Autoceste i državne ceste čine jedinstvenu prometnu cjelinu i tehničko-tehnološko jedinstvo cestovne mreže.

Sukladno članku 50. istog Zakona za štetu trećim osobama nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač odgovara se po osnovi krivnje. Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar odgovara za štetu iz stavka 1. ovoga članka nastalu na javnoj cesti ukoliko javna cesta, na zahtjev osobe koja gospodari lovištem, nije označena prometnom signalizacijom i opremom sukladno posebnim propisima.

Osim prometnica, kroz cijelo područje Parka prirode Medvednica prolazi 71 planinarska staza, od čega kroz zagrebački dio 41 planinarska staza u ukupnoj duljini od 137 km. One su različitih duljina (*Tablica 4.*), a najgušće su u središnjim revirima (Šestine i Gračani), što se može vidjeti iz *Slike 17.* Ceste, planinarske staze, turističke (prirodne i kulturne) atrakcije te blizina Parka najvećoj aglomeraciji u Hrvatskoj posljedica su stalne nazočnosti posjetitelja. Prema

Planu upravljanja Parkom prirode „Medvednica“ (Farkaš, 2010.) godišnje Park posjeti 1 milijun ljudi. Brojka je vjerojatno viša jer tu nisu uključeni i prolaznici, korisnici Sljemenske ceste na putu prema Zagorju i obratno.

Tablica 4. Popis planinarskih staza i njihovih duljina u Parku prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb

R.B.	BROJ STAZE	NAZIV STAZE	DULJINA (km)
1.	2	Kostanjek (Stenjevec) - Pl. staza 1	4
2.	3	Gornji Stenjevec - PD "Glavica"	2
3.	4	Gornje Vrapče - Slap "Sopot"	5
4.	5	Gornje Vrapče - PK "Kameni svati"	2
5.	6	Gornje Vrapče - PK "Kameni svati"	1
6.	8	Livade "Ponikve" - PD "Grafičar"	5
7.	9	Mikulići - PD "Risnjak"	3
8.	10	Gornje Vrapče - Pl. staza 9	4
9.	11	Šestine - PD "Risnjak"/Sljeme	3
10.	12	Šestine - PD "Risnjak"/Sljeme	6
11.	13	Šestine - Kraljičin zdenac	3
12.	14	Gračansko Dolje - Sljeme	4
13.	15	Gračansko Dolje - Sljeme	3
14.	16	Sljemenska cesta - Pl. staza 22	5
15.	17	Gračansko Dolje - Pl. staza 14 i 19	1
16.	18	Gračansko Dolje - PD "Puntijarka"	3
17.	19	Gračansko Dolje - PD "Puntijarka"	6
18.	20	Markuševec - Hunjka/Puntijarka	6
19.	21	Markuševec - Hunjka/Puntijarka	2
20.	22	Markuševec - PD "Hunjka"	4
21.	23	Markuševečka Trnava - PD "Hunjka"	6
22.	24	Bidrovec - PD "Gorščica"	3
23.	25	Bidrovec - PD "Gorščica"	2
24.	26	Planinarska staza po vrhu Medvednice	6
25.	27	Bidrovec - Ročićeve sjenokoša	5
26.	28	Čučerje - Stubički Laz	2
27.	29	Hukmani - PD "Lipa"	3
28.	30	Čučerje - Pl. staza 1/PD "Lipa"	2
29.	31	Planina Donja - PD "Lipa"	2
30.	32	Planina Donja - V. Peć - PD "Lipa"	1
31.	33	Stubički Laz - Ročićeve sjenokoša	5
32.	35	Gornja Stubica - PD "Gorščica"	1
33.	36	Pl. staza 18 - Strma peć	2
34.	44	Činovnička livada - PD "Hunjka"	2
35.	48	Kraljičin zdenac - Brestovac	2
36.	50	Lukšići - PD "Grafičar"	3
37.	51	Markov travnik - Pl. staza 39	3
38.	52	Šestine - TV-toranj	5
39.	53	Hukmani - Pl. staza 1	2
40.	54	Gornje Vrapče - PD "Risnjak"	4
41.	55	Gračani - Sanatorij Brestovac	6

	UKUPNO	137
--	--------	-----

Izvor: <http://www.medvednica.info/p/planinarske-staze.html>

Uvidjevši velik pritisak posjetitelja, odnosno potrebu poboljšanja turističke ponude uz očuvanje prirode i kulturne baštine prostora interesne skupine uz vodstvo Javne ustanove „Park prirode Medvednica“, Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, Hrvatskog zavoda za prostorni razvoj i Zavoda za prostorno uređenje Grada Zagreba dana 24. srpnja 2014. donio je Odluku o donošenju Prostornog plana Parka prirode Medvednica (NN89/2014). Ovime su donesene relativno čvrste smjernice u korištenju i očuvanju cijelog područja Parka, a područje je podijeljeno u nekoliko zona (*Slika 17.*, pripadajuće ploštine odnose se na dio Parka prirode koji spada u Grad Zagreb):

- ✓ 2a - Zona usmjerene zaštite - rezervati šumske vegetacije 774 ha
- ✓ 2b - Zona usmjerene zaštite - šumski kompleks 6 859 ha
- ✓ 2c - Zona usmjerene zaštite i istraživanja..... 604 ha
- ✓ 2d - Zona usmjerene zaštite - vršna zona..... 64 ha
- ✓ 3a - Zona korištenja - zona posjetiteljske infrastrukture..... 15 ha
- ✓ 3b - Zona korištenja - zona naselja 117 ha
- ✓ 3c - Zona korištenja - aktivni kamenolomi 6 ha
- ✓ 3d - Zona korištenja - zona skijališta³ 11 ha

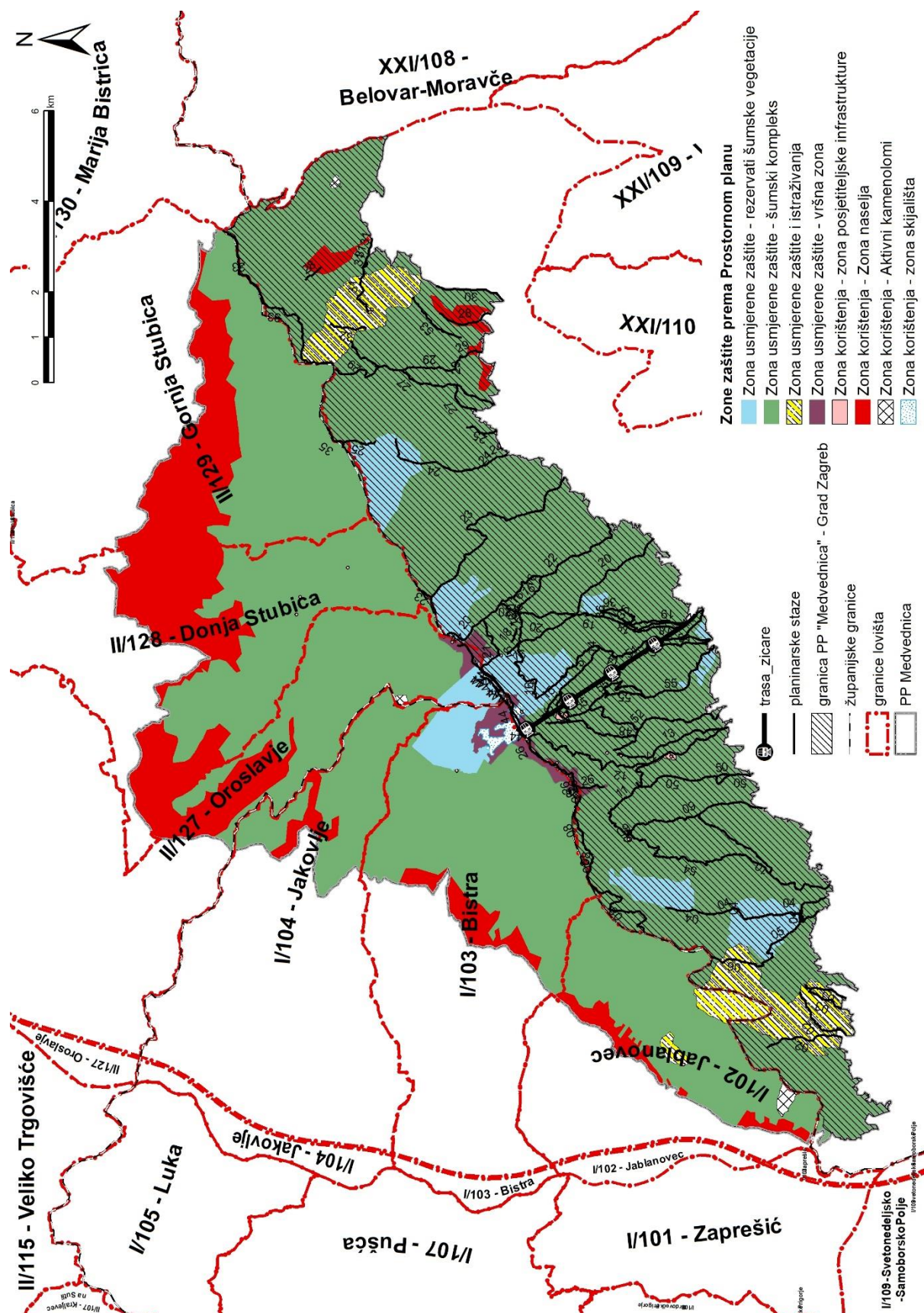
Budući da se prostorni plan Parka prirode „Medvednica“ predlagao i tijekom izrade prethodnog Programa zaštite divljači i kao takav je ušao i u Plan upravljanja iz 2010. godine. u važećem Prostornom planu ne postoji zona zaštite I B (Zona stroge zaštite), koja je navedena u Planu upravljanja. No, radi se samo o promjeni u kodu zone jer je ista u Prostornom planu navedena kao 2a – Zona usmjerene zaštite – rezervati šumske vegetacije. U tim je područjima isključeno gospodarenje.

Zbog kvalitetnog kamena (kao građevnog materijala) u području je u prošlosti bilo otvoreno nekoliko kamenoloma. Idući od zapada prema istoku to su: Bizek (revir Ponikve), Vrapčak (revir Vrapče), Pustodol, Adolfovac i Bačun (revir Gračani), Markuševac (revir Prigorje) te Vukov dol (revir Planina). Ovaj potonji kamenolom je tek nedavno napušten i još nije započela

³ Veći dio skijaškog kompleksa se nalazi u produžetku, na zagorskoj strani Medvednice.

njegova sanacija, ali je ucrtan kao aktivan kamenolom u Prostornom planu. Trenutno je u fazi sanacije i privođenju šumskoj namjeni kamenolom Markuševac (Vladović-Relja, 2019.).

Treba istaknuti kako bi se do kraja 2019. godine trebala završiti i Sljemenska žičara, koja se zatvorena 2007. godine. Ovo bi trebalo povećati atraktivnost područja, odnosno broj posjetitelja.

Slika 17. Prostorni plan Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb s planinarskim stazama. Izvor: NN

89/2014)

4. PROCJENA BROJNOGA STANJA DIVLJAČI KOJA STALNO, SEZONSKI ILI POVREMENO OBITAVA NA POVRŠINAMA IZVAN LOVIŠTA ILI PREKO ISTIH PRELAZI

4.1. DOSADAŠNJE GOSPODARENJE S DIVLJAČI NA PODRUČJU PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“

Povijest lovstva i lovišta Medvednice ne može se promatrati u cjelini nego je vezano za bivše ustrojstvo Hrvatske. Naime, ondašnja SR Hrvatska bila je ustrojena po općinama. Na područje Zagrebačke gore protezale su se tri općine, a svaka je za sebe donosila odluke o lovstvu.

❖ Za područje SO Sesvete Odjel za privredu Skupštine općine Sesvete 18. travnja 1966. godine donosi rješenje kojim se Lovačkom društvu "Prepelica" iz Vugrovca dodjeljuje lovište površine 5 465 ha.

❖ Na području općine Donja Stubica Odlukom o lovstvu donijetoj na sjednici Vijeća udruženoga rada i sjednici Vijeća mjesnih zajednica 06. prosinca 1977. godine (Odluka nije objavljena u Službenim novinama Zajednice općina Zagreb) ustanovljena su ova lovišta:

1. "Jakovlje" - obuhvaća površinu od 3 587 ha;
2. "Oroslavlje" - obuhvaća površinu od 5 508 ha,
3. "Donja Stubica" - obuhvaća površinu od 3 966 ha;
4. "Gornja Stubica" - obuhvaća površinu od 6 069 ha.

❖ Na području grada Zagreba Odlukom o lovstvu (Službeni glasnik grada Zagreba broj 9 od 21. travnja 1978. godine) ustanovljena su ova lovišta:

1. "Čučerje" - s ukupnom površinom od 2 330 ha, od čega lovna površina iznosi 1846 ha;
2. "Markuševačka Trnava" - s ukupnom površinom od 2 456 ha, od čega lovna površina iznosi 1772 ha;
3. "Jablanovec" - s ukupnom površinom od 2 100 ha;
4. "Bistra" - s ukupnom površinom od 3 245 ha, od čega lovna površina iznosi 3 024 ha.

Dakle, na širem području Medvednice ovim Odlukama ustanovljeno je 9 lovačkih društava, koja dijelom zadiru i u područje Parka prirode "Medvednica" bez obzira radi li se o novim ili starim granicama.

Međutim, svjesna specifičnosti ovog područja Skupština grada Zagreba donosi odluku o ustanovljavanju lovišta na području grada broj 09-3847/2-1969 kojom mijenja dotadašnji način gospodarenja divljači na dijelu Medvednice putem lovačkih organizacija te povjerava gospodarenje divljači na zemljištima izvan lovišta Šumskom gospodarstvu Zagreb svojim Rješenjem Sekretarijata za privredu grada Zagreba (br.UP-I 04/4-8891971). Naime, područje južnih padina Medvednice proglašeno je zemljištem izvan lovišta i dodijeljeno na upravljanje Šumariji Zagreb. Ovo izvan lovno područje na oko 19 000 ha pripadalo je prije donošenja spomenutog rješenja lovačkim društvima: "Ponikve" Stenjevec, "Fazan" Vrapče, "Fazan" Šestine i "Sljeme" Gračani. Na sjednici za dodjelu van lovnog područja, održanoj 14. studenoga 1978. godine u Skupštini grada Zagreba, van lovno područje ponovo je dodijeljeno na upravljanje Šumariji Zagreb uz uvjet da lovci, članovi bivših lovačkih društava u najvećoj mogućoj mjeri pomognu u čuvanju i unaprjeđivanju faune tog područja.

Odlukom o proglašenju šuma na Medvednici izletištem (pročišćeni tekst objavljen u "Službenom glasniku" broj 19/1971) šume na Medvednici u društvenom vlasništvu proglašene su "Šumskim izletištem Medvednica". Prema toj Odluci članak 7, "Skupština grada Zagreba donijet će Opću uređajnu osnovu kojom se utvrđuju zaštita, uređenje, unapređenje i korištenje izletišta u skladu s njegovim značenjem i namjenom". Uređajna osnova sadrži "Osnovu zaštite faune na Medvednici" koju je 1973. godine za Šumsko gospodarstvo Zagreb izradio dr. inž. Zvonko Car. Nažalost, ova osnova nije nikada po nadležnosti organa prihvaćena pa je kao takova ostala neobavezna, ali se je u redovnom postupku često koristila.

Donošenjem Zakona o zaštiti prirode (1976.) i Zakona o lovstvu (1976.) te proglašenjem Medvednice parkom prirode, nastaju specifični problemi na ovom području sa lovcima - članovima lovačkih društava koji su do tada službeno ili neslužbeno gospodarili lovištima na Medvednici. Obzirom na status i položaj članova tih lovačkih društava, njihovo raspuštanje ili reorganizacija istih na području Parka prirode Medvednica nije bilo moguće. U svezi s time dana 27. ožujka 1978. godine Skupština grada Zagreba donosi novu Odluku o lovstvu po Skupštini grada Zagreba (br. 02-755/1-1978) kojom su na području Grada Zagreba ponovo ustanovljena lovišta i površine izvan lovišta. Za gospodarenje divljači na površinama

izvan lovišta ponovo je nađeno rješenje s organizacijom koja je gospodarila tim šumama, pa je sa Šumarijom Zagreb dana 01. siječnja 1979. godine sklopljen Ugovor o davanju na lovno gospodarenje zemljištem na Medvednici koje je izuzeto iz lovišta s valjanošću od 01. siječnja 1979. godine do 31. prosinca 1988. godine. Tim Ugovorom OOUR Šumarija Zagreb preuzela je između ostalog slijedeće obaveze:

- ✓ u lovne i druge aktivnosti uključiti sva lovačka društva s tog područja (članak 3.);
- ✓ sklopiti samoupravni sporazum o suradnji sa zainteresiranim lovačkim društvima te da će ona (Šumarija) poduzimati sve mjere radi sprečavanja štete od divljači (članak 4.);
- ✓ održavati brojno stanje divljači (članak 5.);
- ✓ vršenje sanitarnog i redukcijskog odstrela (članak 6.);
- ✓ izgraditi potreban broj srnećih hranilišta te izlagati dovoljno hrane za divljač (članak 8.) itd.

Samoupravnim sporazumom lovačka društva su imala slijedeće dužnosti:

- ✓ sprečavanje nepovlasnog lova i krađe divljači;
- ✓ sprečavanje uništavanja faune osobito ptica pjevica;
- ✓ tamanjenje štetočina;
- ✓ poštivanje Odluka o lovstvu;
- ✓ izgradnja hranilišta i solišta.

Na Šumariji Zagreb je ostala samo obaveza pružanja pomoći u sprečavanju nepovlasnog lova i krađe divljači te pružanja materijalne pomoći za prehranu divljači.

Odstrel se kao neminovni zahvat u populaciju divljači ostvarivao samo putem lovačkih društava, a organ uprave za poslove lovstva grada Zagreba svake godine je odobravao i to kao redukcijski ili sanitarni. Odobreni odstrel lovačkim se društvima propisivao po vrstama i broju divljači.

U osnovi gospodarenja za GJ "Sljeme-Medvedgradske šume" preporuča se uskladiti cijeli niz parametara na relaciji divljač-šuma kako ne bi došlo do većih gospodarskih šteta.

Prvi službeni elaborat za gospodarenje divljači donesen je 1995. godine, a izradio ga je Branko Špečić, dipl. ing. šum. Isti je odobren od Gradskog sekretarijata za poljoprivredu i šumarstvo te se po njemu počelo planski gospodariti faunom u Parku prirode Medvednice.

Dana 07. lipnja 1995. godine sklopljen je Ugovor o provedbi Plana zaštite divljači na dijelu Parka prirode Medvednica (Klasa: UP/I-323-01/95-01/1, Ur. Br. 251-09-04-95-1) između ondašnjeg gradonačelnika Grada Zagreba Mr. sc. Branka Mikše, Trg Stjepana Radića, s jedne strane i 9 lovačkih društava s druge strane redom:

1. LD "ŠLUKA", Bistra, zastupano po predsjedniku Julije Borovec;
2. LD "KUNA", Jablanovec, zastupano po predsjedniku Niko Pekoč;
3. LD "PONIKVE", Susedgrad, zastupano po predsjedniku Branko Radić;
4. LD "FAZAN", Vrapče, zastupano po predsjedniku Drago Sreš;
5. LD "FAZAN", Šestine, zastupano po predsjedniku Mladen Dvojković;
6. LD "SLJEME", Gračani, zastupano po predsjedniku Rudolf Puntijar;
7. LD "PRIGORJE", Markuševačka Trnava, zastupano po tajniku Goran Folnegović;
8. LD "VEPAR", Čučerje, zastupano po predsjedniku Ivan Baričević.
9. LD "PREPELICA", Sesvete, zastupano po predsjedniku Vid Galović

Ovim Ugovorom navedena lovačka društva su dužna provoditi Plan zaštite divljači na dijelu Parka prirode Medvednica kojeg je donio gradski sekretarijat za poljoprivredu i šumarstvo (Klasa: 320-01/95-01/77, Ur. Br. 241-09-04-95-4), naknade štete, ali i odstrela divljači i to u sljedećim slučajevima:

- ❖ ranjenu i bolesnu tokom cijele godine, uz obvezu prijave Gradskom sekretarijatu za poljoprivredu i šumarstvo i predočenje uvjerenja nadležne veterinarske službe da je odstrijeljena divljač bila ranjena i bolesna.

- ❖ U slučaju proglašenja zarazne bolesti ili ako postoji mogućnost njene pojave u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti životinja;

- ❖ Za potrebe znanstveno-istraživačkih i znanstveno-nastavnih ustanova u skladu s odgovarajućim programom;

- ❖ U slučaju smanjivanja broja divljači kada zbog prevelike gustoće dolazi do gospodarski nedopustivih šteta.

Pri tome je bitno napomenuti da prihodi ostvareni lovom divljači pripadaju lovačkim društvima za pokriće troškova zaštite divljači i ostale faune. Ista su društva bila dužna svake godine do 01. svibnja dostaviti na odobrenje Gradskom sekretarijatu za poljoprivredu i šumarstvo planove zaštite i reguliranja brojnog stanja divljači (ali i ostalih životinjskih vrsta)

sanitarno-redukcionim uklanjanjem. Isti će Ugovor prestati važiti donošenjem programa zaštite divljači koji će se donijeti u roku propisanom Zakonom.

Svakoj lovačkoj udruzi povjeren je jedan revir na čuvanje prema slijedećem rasporedu:

- ✓ Revir broj I "BISTRA" – LD "ŠLJUKA", Bistra - (Više ne spada u Grad Zagreb);
- ✓ Revir broj II "JABLANOVEC" – LD "KUNA", Jablanovec – (Više ne spada u Grad Zagreb);
- ✓ Revir broj III "PONIKVE" – LD "PONIKVE", Susedgrad
- ✓ Revir broj IV "VRAPČE" – LD "FAZAN", Vrapče
- ✓ Revir broj V "ŠESTINE" – LD "FAZAN", Šestine
- ✓ Revir broj VI "GRAČANI" – LD "SLJEME", Gračani
- ✓ Revir broj VII "PRIGORJE" – LD "PRIGORJE", Markuševačka Trnava
- ✓ Revir broj VIII "ČUČERJE" – LD "VEPAR", Čučerje
- ✓ Revir broj IX "PLANINA" – LD "PREPELICA", Sesvete

Osim lovnog gospodarenja udruge su se brinule i o ornitofauni te u dogovoru s Hrvatskim ornitološkim zavodom članovi lovačkih udruga izrađivali su i postavljali kućice za ptice.

Nakon donošenja novog Programa zaštite divljači i sklapanja spomenutog Ugovora (dana 16. listopada 2001.) između Grada Zagreba – Gradskog ureda za poljoprivredu i šumarstvo i lovačkih udruga pod sljemenske zone (LD "PONIKVE" Susedgrad, LD "FAZAN" Vrapče, LD "FAZAN" Šestine, LD "SLJEME" Gračani, LD "PRIGORJE", Markuševačka Trnava, LD "VEPAR", Čučerje i LD "PREPELICA", Sesvete) provedba propisa iz Programa bila je povjerena spomenutim udrugama.

Međutim, tek 04. listopada 2004. godine udruge su sklopile Sporazum o zajedničkoj suradnji na području Grada Zagreba koje se nalazi u granicama obuhvata Parka prirode „Medvednica“. Spomenutim Sporazumom detaljnije su riješena pitanja čuvanja revira od nepovlasnog lova, zaštita divljači te provođenje mjera sanitarnog i redukcijskog odstrela. Sporazum je sklopljen na rok do isteka važećeg Programa zaštite divljači.

Istim Sporazumom su imenovani i čuvari revira. To su bili članovi lovačkih društava koji su imali iskaznicu Parka prirode i koji su temeljem nje i Sporazuma bili ovlašteni suzbijati nepovlasni lov. Naime, budući da na tom području nije ustrojeno lovište provoditelj programa

ne smije ustrojiti lovočuvarsku službu, a služba nadzora u Parku nije u mogućnosti dovoljno kvalitetno nadzirati cijelo područje jer se nepovlasni lov u pravilu odvija tijekom noći.

Ukupno je po revirima imenovan slijedeći broj čuvara revira:

- ✓ Revir 1 „Ponikve“ – 3 čuvara,
- ✓ Revir 2 „Vrapče“ – 4 čuvara,
- ✓ Revir 3 „Šestine“ – 4 čuvara,
- ✓ Revir 4 „Gračani“ – 4 čuvara,
- ✓ Revir 5 „Prigorje“ – 5 čuvara,
- ✓ Revir 6 „Čučerje“ – 4 čuvara,
- ✓ Revir 7 „Planina“ – 4 čuvara,

Međutim, usprkos dobroj organizaciji lovačkih udruga, nepovlasni lov divljači nije suzbijen u većoj mjeri. Razlog tome je premali broj čuvara divljači te ograničenja u ovlastima čuvara. Generalno, cijelom prostoru nedostaje ono što imaju lovišta – prolaznici, ne lovci, moraju svakodnevno vidjeti službenu osobu kako se kreće prostorom.

Propis lovnogospodarske osnove iz 1988. godine (ta je lovnogospodarska osnova prethodila Planu zaštite divljači iz 1995. godine koji je izradio Branko Špečić) navodi da na površinama Parka prirode Medvednica obitavaju i stalno žive slijedeće vrste divljači: srna obična, divlja svinja, jazavac, kuna zlatica, kuna bjelica, puh sivi i orašar, lještarka gluha, fazan obični (uz južne padine na granicama s poljoprivrednim kulturama), lisica, lasica velika, lasica mala, tvor obični te divlja mačka (čija se divlja linija stalno dovodi u pitanje), vrana gaćac, vrana crna, svraka, šojka, a povremeno kao selice dolaze šljuke (naročito šumska šljuka), a gnijezde se i divlji golubovi (grivnjaš i dupljaš) te divlja grlica. Nekada je znala dolutati i jelenska divljač, ali lovci navode kako je odmah odstrjeljivana, dobrim dijelom u nepovlasnom lovu.

Prema studiji Dr.sc. Z. Cara na dan 01. travnja 1988. godine trebao je na površinama van lovišta (u "Studiji" 4 151 ha) na Medvednici biti slijedeći fond divljači:

- ✓ srneća divljač 156 grla od čega 78 muških i 78 ženskih, odnosno 3,8 grla/100 ha dok je prema istoj studiji dozvoljeno i do 5 grla/100 ha te se navodi da bi na toj ukupnoj površini od 4151 ha moglo egzistirati i do 200 grla srneće divljači. U momentu izrade iste "Studije" na tim je površinama bilo 97 grla srneće divljači (2,3 grla/100)
- ✓ divlja svinja 50 grla oba spola ili 1 grlo/100 ha što predstavlja i gospodarski kapacitet. U momentu izrade "Studije" bilo je oko 25 grla oba spola odnosno 0,6 grla/100 ha).

- ✓ Zec obični 96 komada ili 2,3 repa/100 ha, a najveći broj prema "Studiji" je 100 repova ili 2,4 repa/100 ha. U momentu izrade "Studije bilo je oko 25 repa ili 0,8 repa/100 ha.

Treći elaborat gospodarenja s divljači na ovom prostoru izradila je tvrtka "Karlo Bezak , primijenjena istraživanja – usluge u šumarstvu i lovstvu". Elaborat je bio izrađen na temelju važećih propisa iz lovstva te je nosio naziv „Program zaštite divljači na dijelu Paka prirode Medvednica“. On predstavlja prvi zakonski elaborat (službeno je odobren od strane Ministarstva poljoprivrede i šumarstva dana 19. rujna 2001.), s razdobljem važenja 01. travnja 2001. – 31. ožujka 2010. Tijekom tog razdoblja provođenje Programa je povjereno lovačkim udrugama podsljemenske zone, odnosno zadržana je koncepcija gospodarenja na bazi spomenutih 7 revira zaštite divljači. Temeljem toga, lovačke udruge su vršile prebrojavanja i prihranu divljači, izgradnju lovnogospodarskih objekata te dostavljale pronađenu uginulu divljač ovlaštenim veterinarskim ustanovama. Na temelju brojnosti divljači iz tog razdoblja gospodarenja (proljetno prebrojavanje), koje uključuje 10 godina može se reći kako je broj srneće divljači, europskog zeca i fazana bio u signifikantnom padu, dok se brojnost divlje svinje i lisice nije mijenjala. Konkretno, brojnost srne je s 340 grla pala na 280 grla, a brojnost divlje svinje se održala na oko 100 grla.

Analiza izlučenog broja srne, divlje svinje i lisice, gotovo isključivo se radi o otpadu, govori kako signifikantno raste otpad kod srne, a djelomično i kod lisice, dok kod divlje svinje niti u toj kategoriji nema signifikantnih promjena. Pod terminom „otpad“ misli se na mortalitete životinja nastale nepovlasnim lovom, bolestima ili izgladnjelosti, s time da su lešine prijavljene nadležnoj veterinarskoj ustanovi koja je za to izdala potvrdu.

Temeljem navedenih analiza može se zaključiti kako je ovakvo stanje definitivno posljedica gubitka otvorenih površina, sve većeg pritiska čovjeka u smislu ruralne rekreacije (izletnici, planinari i sl.) čime sitna i srneća divljač gubi svoj životni prostor, budući da se zadržava na otvorenim terenima, dok na divlju svinju to ima pun manji utjecaj. Naime, ona i inače izbjegava čovjeka tako da se zadržava u dubljim dijelovima šume. Tijekom posljednje tri godine gospodarenja uočeno je kako crna divljač polako ali sigurno kreće u progresiju. Razlog tome je velik udio šumskih sastojina koje ulaze u stadij obnove, o čemu će biti riječ u poglavlju Mjere za sprječavanje štete od divljači.

Rezimirajući izvršenje propisa Plana zaštite divljači na području dijela Parka prirode „Medvednica“ (Grad Zagreb) tijekom desetgodišnjeg razdoblja (2001.-2010.) je u revire izneseno 187 tona zrnate, 170 tona sočne hrane te preko 3,5 tona soli.

Nakon stupanja na snagu Zakona o lovstvu, početkom 2006. godine lov divljači na navedenom području je ograničen jer su uvedene dozvole za lov i postrožen je kriterij redukcijskog odstrela. Na području pojedinih revira zabilježene su jedinke ne zavičajnih svojti. Kao primjer ističe se jelen lopatar. Pretpostavlja se da su lopatari dospjeli iz rezidencijalnog objekta Pantovčak. Međutim, u okolici Parka u bilo kojoj od navedenih županija pojedinci drže divljač u dvorištima. Budući da te životinje nisu ograđene adekvatnom ogradom pojedine jedinke dopijevaju na slobodu i jasno je da se zavlače u prostor Parka jer im on pruža zaštitu (veliki kompleks šuma). Stoga su jelen lopatar i muflon, kao tipične „gaterske“ vrste divljači i stavljeni u obrasce PZD-2 i PZD-2 važećeg Programa zaštite divljači, a isto tako je stavljen i jelen obični jer je pitanje vremena kada će se on pojaviti. Ako se na navedenom prostoru Parka uoče jelen lopatar i muflon tada ih treba odmah ukloniti, odnosno od nadležnih Ministarstava zatražiti rješenje o uklanjanju.

Nakon isteka Programa zaštite divljači iz 2000. godine, idući s razdobljem važenja od 01. travnja 2010. godine do 31. ožujka 2020., je izradio Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Zavod za zaštitu šuma i lovno gospodarenje. U tom razdoblju dolazi do potpuno nove koncepcije u gospodarenju s divljači. Nakon Rješenja o odobrenju Programa zaštite divljači (07. srpnja 2011.) dana 19. listopada 2011. potpisan je Ugovor o provođenju Programa zaštite divljači za Park prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb, između Grada Zagreba te 7 lovačkih udruga podsljemenske zone, članica Lovačkog saveza Grada Zagreba: „Ponikve“, Zagreb, „Fazan“ Vrapče, „Fazan“ Šestine, „Sljeme“ Gračani, „Prigorje“ Markuševečka Trnava, „Vepar“ Čučerje i „Prepelica“ Sesvete. Stručna osoba za provođenja Programa bio je mr. spec. Marin Tomaić, dipl. ing. šum.

Već u siječnju 2012., između 7 udruga i dvije sastavnice Sveučilišta u Zagrebu sklopljeni su ugovori o znanstveno-istraživačkim projektima i to:

- ✓ S Veterinarskim fakultetom Ugovor o projektu "Zdravlje divljači i zoonotski potencijal na području Parka prirode Medvednica – Grad Zagreb"
- ✓ Sa Šumarskim fakultetom Ugovor o projektu „Primijenjena istraživanja divljači na području Parka prirode ‘Medvednica’ – Grad Zagreb“

Temeljem istraživačkih projekata svake je godine, za potrebe znanstveno-istraživačkog rada, od resornog Ministarstva zaštite okoliša zatražen odstrel određenog broja srne obične, divlje svinje, lisice, jazavca i čaglja, a odstreljena grla ili njihovi dijelovi su dostavljana na Veterinarski i Šumarski fakultet radi analiza.

Spomenutim Programom je predviđen matični fond srneće divljači od 300 grla. Međutim, u stvarnosti je on iznosio oko 96 % plana (*Tablica 5.*). Kao planirani odstrel uzeta je zatražena odstrelna kvota, upućena prema resornom Ministarstvu zaštite okoliša i u prosjeku je iznosila 21 grla. Budući da u prve dvije godine važenja Programa nije vršen odstrel jer tada još nisu sklopljeni ugovori o znanstvenom istraživanju, a po drugim osnovama (redukcijski odstrel, pojava zaraznih bolesti) isti nije bio moguć tih su dviju godina proveditelji pratili brojna stanja i nadgledali stanje divljači. Kod srneće divljači je te prve godine važenja programa zabilježen otpad srneće divljači od čak 9 grla. Uzrok su bili psi lutalice. Taj se problem podivljalih pasa „vuče“ kroz cijelo razdoblje važenja Programa i do danas ga nitko nije riješio. **Sukladno Zakonu o lovstvu lovci smiju odstreljivati životinjske vrste koje se ne nalaze na popisu divljači temeljem stavka (!), točke 3. Članka 63., koji kaže:**

(1) Ministarstvo, kao tijelo ovlašteno za proglašenje postojanja traženih uvjeta i za odlučivanje o tome koja se sredstva, mjere ili metode smiju koristiti, u okviru kojih ograničenja i tko ih smije koristiti, ovlašteno je rješenjem:...

3. utvrditi mjere i uvjete za uporabu lovačkog oružja i naboja te uvjete i način lova za invazivnu stranu vrstu, ribojednu pticu i drugu životinjsku vrstu koja nije divljač u smislu ovoga Zakona, a čije je uklanjanje posebnim aktom propisalo drugo nadležno tijelo.

Tablica 5. Prikaz planiranog i ostvarenog matičnog fonda i izlučenja **srne obične** na području Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb od 01. travnja 2010. do 31. ožujka 2020.

LOVNA GODINA	MATIČNI FOND		ODSTU- PANJE (%)	ODSTREL		OTPAD	UKUPNO IZLUČENJE		IZVRŠENJE (%)
	PLAN.	OSTV.		PLAN.	OSTV.		PLAN.	OSTV.	
2010./2011.	300	312	104	0	0	9	0	9	0
2011./2012.	300	287	96	0	0	0	0	0	0
2012./2013.	300	287	96	20	9	10	20	19	95
2013./2014.	300	294	98	20	14	4	20	18	90
2014./2015.	300	285	95	20	14	10	20	24	120
2015./2016.	300	297	99	21	16	0	21	16	76
2016./2017.	300	273	91	21	20	0	21	20	95
2017./2018.	300	275	92	21	20	0	21	20	95

2018./2019.	300	278	93	21	20	0	21	20	95
2019./2020.	300	291	97	21			21	0	0
UKUPNO	3 000	2 879	96	165	113	33	165	146	88
PROSJEK	300	288	96	21	13	4	17	15	83

Za razliku od srneće divljači, čiji ostvareni matični fond i odstrel pokazuju stagnaciju, kod divlje svinje je došlo do povećanja populacije. Iako je lovne godine 2015./2016. zatražen odstrel od 105 grla, on je realiziran sa svega 64 % (Tablica 6.). Međutim, kasnijih godina se pokazalo kako su zatražene odstrelne kvote za potrebe znanstvenog rada („redovni“ odstrel) još uvijek preniske pa je tijekom zadnje tri lovne godine, na spomenute „redovne“ odstrelne odobravane i kvota redukcijskog odstrela od 50 grla. Stoga je ukupna dozvoljena (planirana) odstrelna kvota bila gotovo 50 % viša od „redovne“, ali je i gotovo u potpunosti i realizirana (s otprilike 99 %).

Tablica 6. Prikaz planiranog i ostvarenog matičnog fonda i izlučenja **divlje svinje** na području Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb od 01. travnja 2010. do 31. ožujka 2020.

LOVNA GODINA	MATIČNI FOND		ODSTU-PANJE (%)	ODSTREL		OTPAD	UKUPNO IZLUČENJE		IZVRŠENJE (%)
	PLAN.	OSTV.		PLAN.	OSTV.		PLAN.	OSTV.	
2010./2011.	158	134	85	0	0	1	0	1	-
2011./2012.	158	188	119	0	0	-	0	0	-
2012./2013.	158	188	119	50	45	5	50	50	100
2013./2014.	158	299	189	70	45	0	70	45	64
2014./2015.	158	266	168	70	66	5	70	71	101
2015./2016.	158	309	196	105	67	0	105	67	64
2016./2017.	158	271	172	70	64	0	70	64	91
2017./2018.	158	264	167	120 ⁴	117	2	120	119	99
2018./2019.	158	330	209	156 ⁵	154	0	156	154	99
2019./2020.	158	343	217	156 ⁵			156	0	0
UKUPNO	1580	2592	164	797	558	13	797	571	72
PROSJEK	158	259	164	100	62	1	80	57	77

Dinamika odstrela lisice prilično se razlikuje od iste u prethodne dvije vrste. Naime, dok su planirane odstrelne kvote uglavnom u potpunosti realizirane, kod lisice je realizacija iznosila

⁴ Na zatraženih 70 grla odstrela za potrebe znanstvenih analiza, naknadno je pred kraj lovne godine odobren redukcijski odstrel od 50 grla. Stoga je ukupno zatražena odstrelna kvota iznosila 120 grla.

⁵ Na zatraženih 106 grla odstrela za potrebe znanstvenih analiza, naknadno je pred kraj lovne godine odobren redukcijski odstrel od 50 grla. Stoga je ukupno zatražena odstrelna kvota iznosila 156 grla.

u prosjeku 53 % (Tablica 7.). Treba istaknuti kako je prve godine provođenja istraživanja (lovna godina 202./2013.) Rješenje o dopuštenju odstrela za potrebe znanstveno-istraživačkog rada izdano 18. srpnja 2012. godine, no evidencijske markice za obilježavanje krupne divljači su od strane Ministarstva poljoprivrede izdane dosta kasno – koncem rujna iste godine. Stoga je i razumljivo da je prve godine realizacija odstrela srne obične relativno niska jer je završila sezona lovidbe na srnjaka. Doduše, do kraja lovne godine s evidentiranim otpadom planirani odstrel srne je gotovo u potpunosti realiziran, no ne zbog odstrela nego zbog visokog otpada.

Realizacija odstrela lisice se kretala od 20 (2015./2016.) do 81 % (2017./2018.). Razlog ovakve, relativno niske, realizacije je kretanje lisica blizu naselja ili blizu turističkih destinacija, u potrazi za hranom (otpaci), što je uvjetovalo nemogućnost upotrebe lovačkog oružja zbog sigurnosti ljudi. Stoga je odstrel uglavnom realiziran u dubljim dijelovima šume gdje je frekvencija nazočnosti ove vrste niža.

U prvih 7 godina važenja programa nije tražen odstrel jazavca. Međutim, kasnije se ukazala potreba za pokretanjem istraživanja i ove vrste, kao i čagalja. Naime, istraživanja distribucije i aktivnosti lisičjih nastambi, koja se odvijala u okviru projekta „Primijenjena istraživanja divljači na području Parka prirode ‘Medvednica’ – Grad Zagreb”, pokazala su da su u većini slučajeva nastambe koje su smatrane lisičjima u stvari bile naseljene jazavcem. Ovo je osobito bilo izraženo u revirima Ponikve i Čučerje gdje se radilo o nastambama s preko 10 ulaza, što ukazuje na veliki klan ove vrste. Iako prve lovne godine nije zatražen odstrela jazavca, evidentiran 1 rep se odnosi na otpad. Radi se o jedinki koja je stradala u prometu. Iako za zadnju lovnu godinu još nije načinjena rekapitulacija odstrela jazavca i nisu ocijenjeni trofeji realizacija odstrela ove vrste je iznosila oko 79 % (Tablica 8.).

Tablica 7. Prikaz planiranog i ostvarenog matičnog fonda i izlučenja **lisice, jazavca i čaglja** na području Parka prirode „Medvednica” – Grad Zagreb od 01. travnja 2010. do 31. ožujka 2020.

LOVNA GODINA	LISICA			JAZAVAC		
	PLANIRANO	OSTVARENO	IZVRŠENJE (%)	PLANIRANO	OSTVARENO	IZVRŠENJE (%)
2010./2011.					1	
2011./2012.						
2012./2013.	36	27	75			
2013./2014.	36	14	39			
2014./2015.	40	17	43			

2015./2016.	45	9	20			
2016./2017.	36	27	75	7	6	86
2017./2018.	36	29	81	7	7	100
2018./2019.	36	15	42	14	7	50
2019./2020.	36			14		
UKUPNO	301	138	374	42	21	236
PROSJEK	38	15	53	11	5	79

Zadnje godine važenja programa zatražen je i odstrel 6 repova čaglja, a nakon dobivanja dozvole od strane Ministarstva zaštite okoliša i energetike (5. lipnja 2019.) već u kolovozu je odstreljena jedna jedinka u reviru Planina (istočni dio područja).

Tablica 8. Ukupna prihrana i prehrana divljači na dijelu Parka prirode „Medvednica“ u razdoblju od 01. travnja 2010. do 31. ožujka 2020. godine

LOVNA GODINA	ZRNATA	SOČNA	SOL
	količina hrane u kg		
2010./2011.	24 090	19 720	429
2011./2012.	28 000	-	600
2012./2013.	37 420	1 500	220
2013./2014.	25 600	2 970	580
2014./2015.	30 155	2 550	90
2015./2016.	22 100	2 500	100
2016./2017.	20 000	2 500	280
2017./2018.	22 000	1 500	250
2018./2019.	7 500	1 500	150
2019./2020.			
UKUPNO	216 865	34 740	2 699

Relativno visoka brojnost divlje svinje povlačila je za sobom i intenzivniju prihranu. Krmiva su uglavnom korištena za primamljivanje divlje svinje, a tijekom proteklog 10-godišnjeg razdoblja u prosjeku je izneseno 24 t zrnatih, 4 t sočnih i 300 kg mineralnih krmiva (*Tablica 8.*). Budući da je koncem 2018. godine donesena Naredba o smanjenju brojnog stanja pojedine vrste divljači (NN 115/2018), sukladno članku 4., stavku 1. navedene Naredbe smanjena je i zimska prihrana divlje svinje.

Tijekom 10-godišnjeg razdoblja važenja Programa stečeno je 48 trofeja srnjaka, 88 kljovi vepa te 19 lubanja jazavca, ukupno 155 trofeja. Od toga je 25 trofeja kapitalno, 4 rogovlja srnjaka (8 %), 16 kljova vepa (18 %) i 5 lubanji jazavaca (26 %). Prosječna trofejna vrijednost srnjaka je iznosila 84,95 CIC točaka, prosječna trofejna vrijednost kljova je iznosila 98,08 CIC točaka, a prosječna trofejna vrijednost lubanji jazavaca je iznosila 21,40 CIC točaka. Relativno velik udio kapitalnih trofeja, u usporedbi s okolnim područjima ukazuje kako u južnom dijelu Medvednice obitava vrlo vrijedan genofond srneće i crne divljači. Zanimljivi su i trofeji jazavca. Ova vrsta je s trofejnog (ali i s populacijskog) gledišta u nas vrlo malo istraživana. Stoga bi je svakako trebalo detaljnije istražiti tijekom važenja ovog Programa zaštite divljači. Ilustracije radi, maksimalne trofejne vrijednosti iznose 137,63 CIC točke za rogovlje srnjaka, 120,80 CIC točke za kljove vepa i 22,62 CIC točke za lubanju jazavca, što su relativno visoke vrijednosti i ne mogu se postići u većem dijelu Hrvatskih lovišta.

Tablica 9. Trofejni parametri srnjaka, vepa i jazavca na području Parka prirode „Medvednica” – Grad Zagreb za trofeje stečene od 01. travnja 2010. do 31. ožujka 2020.

VRSTA DIVLJAČI	KATEGORIJA TROFEJA			TROFEJNA VRIJEDNOST (CIC točke)		
	kapitalni	nekapitalni	ukupno	$\bar{x}$	MIN	MAX
SRNJAK	4	44	48	84,95	51,43	137,63
VEPAR	16	72	88	98,08	74,75	120,80
JAZAVAC	5	14	19	21,40	19,70	22,62
UKUPNO	25	130	155	-	-	-

4.2. USPOREDBA Odstrelnih podataka s lovištima susjednih županija koja ulaze u područje Parka prirode „Medvednica“

Već je u poglavlju 2. objašnjena problematika lovnog gospodarenja na cjelokupnom području Parka. Rezimirajući izneseno u Park prirode „Medvednica“ na području Krapinsko-zagorske županije ulaze dijelovi lovišta: II/127 – Oroslavje (29 %), II/128 - Donja Stubica (45 %) i II/129 - Gornja Stubica (34 %), a na području Zagrebačke županije lovišta: I/102 – Jablanovec (54 %), I/103 – Bistra (45 %) i I/104 – Jakovlje (29 %). Lovišta koja ne ulaze u Park, ali s njime graniče su II/130 - Marija Bistrica, XXI/108 - Belovar-Moravče, XXI/109 – Vugrovec i XXI/110 – Čučerje. Budući da sa sjeverne strane u Park ulaze dijelovi lovišta Krapinsko-zagorske županije (5 438 ha), a sa zapadne strane Zagrebačke županije (4 018 ha), nužno je načiniti usporedbu radi utvrđivanja razlike u visini relativnih odstrelnih kvota četiriju vrsta divljači, koje su se tijekom 10-godišnjeg razdoblja važenja Programa odstreljivale i u zagrebačkom dijelu Parka, gdje lovišta nisu ustanovljena. To su srna obična, divlja svinja, lisica i jazavac.

Relativna odstrelna kvota (ROK), koja predstavlja mjerilo usporedbe predstavlja kvocijent broja odstreljene divljači i lovne površine (na 100 ha), a lovna površina predstavlja razliku između ukupne ploštine lovišta i zbroja izgrađenog zemljišta i vodenih površina. To je standardizirana i objektivna površina obitavanja divljači (isključujući ptice močvarice) i ne podliježe subjektivnosti kao lovnoproduktivna površina. Vrijednosti lovnih površina i ROK-a po vrstama divljači i lovištima i zagrebačkom dijelu Parka su prikazane u *Tablici 10*.

Relativna odstrelna kvota srne obične se u zapadnom dijelu Medvednice, tijekom 9-godišnjeg razdoblja (2010./2011. – 2018./2019.) kretala od 0,38 grla/100 ha (lovište I/103 – Bistra) do 0,74 grla/100 ha (lovište I/104 – Jakovlje). U sjevernom dijelu se ROK kretala od 0,55 grla/100 ha (II/130 - Marija Bistrica) do čak 1,16 grla/100 ha (II/128 - Donja Stubica). To je daleko viša ROK od zapadnog, ali i južnog dijela Parka, s obzirom da se u južnom dijelu ROK kretao od 0,24 grla/100 ha (Park prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb do 0,58 grla/100 ha (XXI/110 – Čučerje).

U usporedbi s navedenim lovištima ROK divlje svinje je bio daleko viši u zagrebačkom dijelu Parka nego u sjevernom (0,29 do 0,69 grla/100 ha) i zapadnom dijelu (0,26 do 0,56 grla/100 ha). Ovakva situacija malih ROK-ova srneće divljači i velikih ROK-ova divlje svinje u zagrebačkom dijelu Parka u odnosu na okolna područja je razumljiva. Naime, gustoća

populacije srne je pozitivno povezana s udjelom otvorenih površina (travnjaci, oranice) u području, dok je kod divlje svinje obrnuto – ona preferira šumska područja.

U zapadnom dijelu Medvednice lisica je u lovištu I/103 – Bistra odstreljivana u vrlo niskoj kvoti od 0,14 grla/100 ha, dok je u osala dva lovišta odstreljivana u daleko višim kvotama, ali to su još uvijek daleko niži ROK-ovi nego u sjevernom dijelu. Primjerice u lovištima II/127 – Oroslavje i II/128 - Donja Stubica 9-godišnji prosjek ROK gotovo dostiže vrijednost od 1 grla/100 ha. Iako je ROK u zagrebačkom dijelu Parka izrazito nizak (0,245 lisice/100 ha), u lovištima Grada Zagreba koja graniče s Parkom je ta kvota daleko viša nego u lovištima zapadnog dijela Parka i kreće se od 0,64 do 0,77 lisice/100 ha.

Tablica 10. Relativne odstrelne kvote srne obične, divlje svinje, lisice i jazavca u zapadnom, sjevernom i južnom dijelu Parka prirode „Medvednica“

LOVIŠTE	LOVNA POVRŠINA (ha)	RELATIVNE ODSTRELNE KVOTE PO VRSTAMA DIVLJAČI (grla/100 ha)			
		SRNA OBIČNA	DIVLJA SVINJA	LISICA	JAZAVAC
ZAPADNI DIO PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“ – ŽUPANIJA ZAGREBAČKA					
I/102 - Jablanovec	2 384	0,55	0,56	0,42	0,00
I/103 - Bistra	3 887	0,38	0,39	0,14	0,00
I/104 - Jakovlje	3 404	0,74	0,26	0,41	0,00
SJEVERNI DIO PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“ – ŽUPANIJA KRAPINSKO-ZAGORSKA					
II/127 - Oroslavje	4 437	0,96	0,29	0,89	0,05
II/128 - Donja Stubica	2 499	1,16	0,69	0,99	0,06
II/129 - Gornja Stubica	5 729	0,68	0,33	0,57	0,03
II/130 - Marija Bistrica	5 442	0,55	0,39	0,30	0,04
JUŽNI DIO PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“ – GRAD ZAGREB					
XXI/110 - Čučerje	1 399	0,58	0,43	0,64	0,14
XXI/109 - Vugrovec	2 981	0,42	0,57	0,65	0,03
XXI/108 - Belovar-Moravče	3 439	0,57	0,45	0,77	0,05
Park prirode „Medvednica“ - Grad Zagreb	8 071	0,24	0,88	0,24	0,07

Razlike u OK-ovima su još naglašenije kod odstrela jazavca. Naime, u zapadnom dijelu Parka ga se uopće ne odstreljuje. Na zagorskoj strani Medvednice se jazavca odstreljuje u kvoti od 0,03 do 0,06 grla/100 ha. To je nešto niže nego što ga se odstreljuje u zagrebačkom dijelu

Parka (0,07 jazavca/100 ha), no približno slično kao i u lovištima XXI/108 - Belovar-Moravče i XXI/109 – Vugrovec. Treba uočiti kako je ROK za jazavca najviši u lovištu XXI/110 – Čučerje, no razlog tome je i visok udio izgrađeno zemljišta, odnosno niska lovna površina u lovištu gdje razlika od 1 jazavca može udvostručiti ROK, u odnosu na ona lovišta koja imaju veću lovnu površinu.

Generalan zaključak ovog poglavlja je da zagrebački dio Parka predstavlja daleko bolje stanište za obitavanje divlje svinje od ostalih dijelova. Međutim, iako bi se dalo zaključiti da bi upravo u tom dijelu ovu divljač trebalo štedjeti glede odstrela kako bi se migracijama selila u „nepovoljnija“ područja – prema zapadu i sjeveru, izrađivač smatra da treba postupiti upravo suprotno. **U zagrebačkom dijelu Parka i dalje treba nastaviti s odstrelom divlje svinje u kvotama od preko 100 grla godišnje, dok god ova divljač ne počne pokazivati znatan pad populacije (otprilike 50 % ne izvršenja plana odstrela).** Naime, već je prije napomenuto kako je 2009. godine došlo do „uvlačenja“ južnih granica Parka. Time je iz lovnog gospodarenja izuzeto 4 900 ha površina, koje nisu isključivo bile izgrađene, odnosno dobar dio tih površina je još uvijek zapušten (vinogradi s i bez klijeti, voćnjaci i vrtovi, ali i pojedini stambeni objekti) tako da se u njima zadržavao određeni broj divljih svinja, srne obične i lisice (i još nekih vrsta divljači). Dio navedene populacije (osobito lisice i divlje svinje) je odatle migrirao još juže nije prema Zagrebu (u užem smislu riječi) gdje je pravio probleme bilo zbog šteta u prometu (osobito u području podsljemenske zone), bilo zbog uznemiravanja građana te je zbog toga, kao i zbog ulaska divljači u izgrađene zone južnog dijela Zagreba bilo nužno izraditi Program zaštite divljači za površine izvan lovišta Grada Zagreba i krenuti s reguliranjem populacije divljači na tim površinama (Krapinec, 2018.).

Ukoliko se prestane s reguliranjem populacije divlje svinje i lisice tada će se povećati pritisak emigracije divljači na područja južno od Parka (iako se pravci migracije divlje svinje u sklopu projekta „Primijenjena istraživanja divljači na području Parka prirode ‘Medvednica’ – Grad Zagreb” još uvijek utvrđuju). Naime, iz *Tablice 10.* se može vidjeti kako odstrel svih četiriju vrsta divljači u zagrebačkom dijelu Parka nije smanjio relativne odstrelne kvote na Zagorskoj strani. On eventualno može smanjiti odstrelne kvote u zapadnom dijelu Parka, no o tome se samo može nagađati. Što se odstrela srne obične tiče, dosadašnja istraživanja su pokazala kako se ova vrsta u zagrebačkom dijelu Medvednice nalazi u vrlo niskoj gustoći populacije. Budući da se pretpostavlja da ova divljač u panonskom dijelu Hrvatske obitava pri visokim gustoćama

populacije, odstrel i analize srneće divljači u zagrebačkom dijelu Medvednice trebali bi se provoditi upravo iz razloga usporedbe srnećih populacija, koje u Hrvatskoj nisu vršene od sredine 60-tih godina, kada je je slična istraživanja provodio dr. sc. Zvonko Car, djelatnih Instituta za šumarska i lovna istraživanja u Zagrebu.

4.3. LOVNOGOSPODARSKI OBJEKTI NA PODRUČJU PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“

Dobro gospodarenje s divljači iziskuje i razvijenu lovačku infrastrukturu. Ona se očituje kroz hranilišta, solišta te osmatračnice. Iz *Tablice 11.* može se vidjeti kako su udruge tijekom kontinuiranog gospodarenja s divljači na tom prostoru izgradile zavidnu mrežu lovnogospodarskih objekata. Svi objekti su u funkciji i treba ih održavati i dalje, osim kućica za ptice. Naime, tijekom desetgodišnjeg razdoblja se pokazalo kako ih je nepotrebno postavljati jer se broj ptica, usprkos postavljenom velikom broju kućica nije povećao, a zabilježeno je da su pojedini nesavjesni građani oštećivali ili otuđivali kućice. Nažalost, nikada nije ni provedena studija o mogućem utjecaju postavljenih kućica na povećanje ili smanjenje brojnosti ptičjih vrsta, koju nisu trebali provesti lovci nego oni koji su propisali obavezu postavljanja.

Tablica 11. Broj lovnogospodarskih objekata na dan 31. ožujka 2020.

VRSTA OBJEKTA	REVIRI ZAŠTITE DIVLJAČI							Σ
	PONIKVE	VRAPČE	ŠESTINE	GRAČANI	PRIGORJE	ČUČERJE	PLANINA	
HR. ZA SRNE	15	9	11	13	13	5	6	72
HR. ZA SVINJE	6	1	4	8	13	1	3	36
HR. ZA FAZANE	0	1	0	0	11	5	7	24
SOLIŠTE	17	4	9	23	56	18	10	137
KALJUŽIŠTE	3	0	0	0	4	0	0	7
OSMATRAČNICE	13	4	9	10	11	4	9	60
NADSTREŠNICA	0		3			1	0	4

Budući da je nepotrebno više prihranjivati divljač po cijelom parku tijekom razdoblja važenja ovog Programa treba održavati postojeće lovnogospodarske objekte, pri čemu pojedina postojeća solišta, hranilišta treba izmjestiti uz postojeće osmatračnice kako bi bili na istom lokalitetu, odnosno kako bi se mogla kvalitetno prebrojavati divljač koja je došla na hranilište, a time je i olakšan redukcijски odstrjel. Prihranu divljači treba vršiti samo u nepovoljnim vremenskim uvjetima koji su propisani važećim podzakonskim aktima s područja lovstva.

Osmatračnice mogu koristiti isključivo provoditelji Programa i djelatnici JU PP „Medvednica“, a na njima treba stajati zabrana upotrebe za neovlaštene osobe. Ovo bi trebalo olakšati posao i djelatnicima Javne ustanove te provoditeljima ovog Programa.

S obzirom na razvijenost reljefa i veličinu prostora zatečeni broj osmatračnica predstavlja optimalnu količinu. U skladu s potrebama provođenja ovog Programa, a na temelju suglasnosti Javne ustanove Park prirode „Medvednica“, vlasnika zemljišta, osobito „Hrvatskih šuma“, Šumarije Zagreb (ako se objekti postavljaju na državnom zemljištu) postojeće objekte treba održavati, ali sukladno potrebi redukcijskih odstrjela (nestanak stare sastojine i nastanak branjevine, promjene u brojnosti divljači na nekom lokalitetu) propisati će se izgradnja ili izmještanje postojećih lovnogospodarskih objekata. Objekte treba postavljati što dalje od staza i putova kojima se kreću izletnici jer se masovnim prolaskom ljudi, koji je uobičajen za navedeni prostor uznemirava divljač te osmatranje i eventualni odstrel neće biti učinkoviti.

Tablica 12. Očevidnik lovnogospodarskih objekata na dan 31. ožujka 2020. – **hranilišta za srne**

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
1.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	MAČKOVEC	2006.		
2.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	PONIKVE	2004.		
3.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	JAZBINJAK	2007.		
4.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	BRADOVEC	2005.		
5.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	ZATNICA	2001.		
6.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	PUŠINJAK	1997.		
7.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	KAMENJAK	1998.		
8.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	NJIVICE	1997.		
9.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	KRIŽIŠČAK	2005.		
10.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	MAJDAN	2001.		
11.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	OREHOVEC	2006.		
12.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	SREDNJAK	2002.		
13.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	GLAVICA	2000.		
14.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	JAGODIŠĆE	1999.		
15.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PONIKVE	DRUŽANICA	2000.		
16.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	SVINJAČKA	2007.		
17.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	SOKOLOVICA IZVOR	2003.		
18.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	VRAŽJI KAL- BUKOVČINA	2001.		
19.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	BUKOVČINA	2009.		
20.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	VRH BUKOVČINE	1995.		
21.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	KOD HRASTA	2005.		
22.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	ISPOD HRASTA	1990.		
23.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	VELIKA ŠPILJA	1996.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJESTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	3
24.	HRANILIŠTE ZA SRNE	VRAPČE	OKRETALJKA - FUKSOV PUT	2005.		
25.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	GRABERJE	2006.		
26.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	MRCINA	2005.		
27.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	BAŽULOVKA	2007.		
28.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	VELIKI POTOK	2004.		
29.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	LEŠĆINA	2005.		
30.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	MIRNI HLAD	2005.		
31.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	RISNJAK	2004.		
32.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	HURT	2003.		
33.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	LEPI VRH	2003.		
34.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	OSLENI BREG	2004.		
35.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ŠESTINE	IZNAD RISNJAKA	2004.		
36.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	ŽIČARA	2002.		
37.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	VIDIKOVAC	2003.		
38.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	STARA PILA	2003.		
39.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	NJIVICE	2004.		
40.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	SNOPLJAK	2002.		
41.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	REPETITOR	2003.		
42.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	KOD MARIJE	2004.		
43.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	LUKANICA	2005.		
44.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	VULKANAC	2006.		
45.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	JALŠEV ZDENEČ	2005.		
46.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	JASLICE	2004.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJESTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	3
47.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	MEDVEŠČINA	2006.		
48.	HRANILIŠTE ZA SRNE	GRAČANI	ŠUMAROV GROB	2002.		
49.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	FEROVEC	2004.		
50.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	VRBICA	2004.		
51.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	MRZLJAK	2004.		
52.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	MRZLJAK	2005.		
53.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	NJIVICE	2005.		
54.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	MAZALICA	2005.		
55.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	KRIŽNI HRAST	2006.		
56.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	AIŠ	2006.		
57.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	GORŠČICE MRZLJAK	2006.		
58.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	GORŠČICE	2007.		
59.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	KOD MOSTEKA	2007.		
60.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	SELA 1	2008.		
61.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PRIGORJE	VAPELNICA	2008.		
62.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ČUČERJE	MEDVEDSKI BREG	2002.		
63.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2003.		
64.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ČUČERJE	LIPA ROG	2003.		
65.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ČUČERJE	LIPA ROG	2003.		
66.	HRANILIŠTE ZA SRNE	ČUČERJE	LIPA ROG	2003.		
67.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PLANINA	GRADEC	2002.		
68.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PLANINA	KOBILJAK	2002.		
69.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PLANINA	JEZERO	2002.		
70.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PLANINA	KRČA	2004.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
71.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PLANINA	SUHA KAŠINA	2004.		
72.	HRANILIŠTE ZA SRNE	PLANINA	TEPČINA	2004.		
73.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
74.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
75.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
76.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
77.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
78.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
79.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
80.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
81.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
82.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
83.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
84.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
85.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
86.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
87.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
88.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
89.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
90.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
91.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
92.	HRANILIŠTE ZA SRNE					
93.	HRANILIŠTE ZA SRNE					

Tablica 13. Očevidnik lovnogospodarskih objekata na dan 31. ožujka 2020. – **hranilišta za svinje**

divlje

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJESTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
1.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PONIKVE	PONIKVE	2005.		
2.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PONIKVE	NJIVICE	2002.		
3.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PONIKVE	KRIŽIŠČAK	2000.		
4.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PONIKVE	SREDNJAK	2006.		
5.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PONIKVE	DOLJE	2007.		
6.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PONIKVE	JAGODIŠĆE	2005.		
7.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	VRAPČE	DUBROVČINA	2002.		
8.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	ŠESTINE	BELJAKI	2007.		
9.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	ŠESTINE	ZELENIK	2007.		
10.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	ŠESTINE	MIRNI HLAD	2007.		
11.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	ŠESTINE	BAŽULOVKA	2007.		
12.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	GRAČANI	VULKANAC	2004.		
13.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	GRAČANI	BUKOV PLAC	2005.		
14.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	GRAČANI	VIDIKOVAC	2003.		
15.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	GRAČANI	SNOPLJAK	2004.		
16.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	GRAČANI	BANEKOVA SAZA	2005.		
17.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	GRAČANI	KOD RUDNIKA	2005.		
18.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	GRAČANI	LONJŠČINA	2006.		
19.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	GRAČANI	BRESTOVAC	2005.		
20.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	FEROVEC	2004.		
21.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	TRTNJAK	2004.		
22.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	VIDOVA PEČINA	2004.		

23.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	TREŠNJA	2005.		
-----	--------------------------------	----------	---------	-------	--	--

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	3
24.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	RUSOVSKI BRIJEG	2005.		
25.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	VRBICA	2005.		
26.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	KOD SELA	2006.		
27.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	KREMENJAK	2006.		
28.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	ZAOLJAK	2006.		
29.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	GRADIŠĆE	2007.		
30.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	BRANILO	2007.		
31.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	GRANOVEC	2008.		
32.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PRIGORJE	BRANILO	2008.		
33.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2003.		
34.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PLANINA	GRADEC	2003.		
35.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PLANINA	KOBILJAK	2002.		
36.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE	PLANINA	JEZERO	2004.		
37.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
38.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
39.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
40.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
41.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
42.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
43.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
44.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
45.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					

46.	HRANILIŠTE ZA DIVLJE SVINJE					
-----	--	--	--	--	--	--

Tablica 14. Očevidnik lovnogospodarskih objekata na dan 31. ožujka 2020. – **solišta**

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
1.	SOLIŠTE	PONIKVE	MAČKOVEC	2006.		
2.	SOLIŠTE	PONIKVE	PONIKVE	2004.		
3.	SOLIŠTE	PONIKVE	JAZBINJAK	2007.		
4.	SOLIŠTE	PONIKVE	BRADOVEC	2005.		
5.	SOLIŠTE	PONIKVE	ZATNICA	2001.		
6.	SOLIŠTE	PONIKVE	PUŠINJAK	1997.		
7.	SOLIŠTE	PONIKVE	KAMENJAK	1998.		
8.	SOLIŠTE	PONIKVE	NJIVICE	1997.		
9.	SOLIŠTE	PONIKVE	KRIŽIŠČAK	2005.		
10.	SOLIŠTE	PONIKVE	MAJDAN	2001.		
11.	SOLIŠTE	PONIKVE	OREHOVEC	2006.		
12.	SOLIŠTE	PONIKVE	SREDNJAK	2002.		
13.	SOLIŠTE	PONIKVE	GLAVICA	2000.		
14.	SOLIŠTE	PONIKVE	JAGODIŠĆE	1999.		
15.	SOLIŠTE	PONIKVE	DRUŽANICA	2000.		
16.	SOLIŠTE	PONIKVE	DOLJE	2002.		
17.	SOLIŠTE	PONIKVE	JAVORŠČAK	2000.		
18.	SOLIŠTE	VRAPČE	DUBROVČINA	2001.		
19.	SOLIŠTE	VRAPČE	VELIKA ŠPILJA	1997.		
20.	SOLIŠTE	VRAPČE	JALŠA	2007.		
21.	SOLIŠTE	VRAPČE	FUKSOV PUT	2005.		
22.	SOLIŠTE	ŠESTINE	KUKOVA JAMA	2005.		
23.	SOLIŠTE	ŠESTINE	LIPJE	2003.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJESTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	3
24.	SOLIŠTE	ŠESTINE	BAŽULOVKA	2005.		
25.	SOLIŠTE	ŠESTINE	ZGORELINA	2004.		
26.	SOLIŠTE	ŠESTINE	MALI POTOK	2004.		
27.	SOLIŠTE	ŠESTINE	MAČKOV VRH	2003.		
28.	SOLIŠTE	ŠESTINE	BELJAKI	2003.		
29.	SOLIŠTE	ŠESTINE	JAVOROVICA	2003.		
30.	SOLIŠTE	ŠESTINE	ČRNI VRH	2003.		
31.	SOLIŠTE	GRAČANI	ŽIČARA	2002.		
32.	SOLIŠTE	GRAČANI	POD ŽIČAROM	2003.		
33.	SOLIŠTE	GRAČANI	STARA PILA	2003.		
34.	SOLIŠTE	GRAČANI	VIDIKOVAC	2003.		
35.	SOLIŠTE	GRAČANI	NJIVICE	2004.		
36.	SOLIŠTE	GRAČANI	SNOPLJAK	2002.		
37.	SOLIŠTE	GRAČANI	BRESTOVAC	2003.		
38.	SOLIŠTE	GRAČANI	REPETITOR	2003.		
39.	SOLIŠTE	GRAČANI	JELOV PLAC	2005.		
40.	SOLIŠTE	GRAČANI	BANEKOVA SAZA	2006.		
41.	SOLIŠTE	GRAČANI	BANEKOVA SAZA	2005.		
42.	SOLIŠTE	GRAČANI	TUSTI VRH	2006.		
43.	SOLIŠTE	GRAČANI	LUKAVICA	2003.		
44.	SOLIŠTE	GRAČANI	LONJŠČINA	2005.		
45.	SOLIŠTE	GRAČANI	MEDVEŠČINA	2006.		
46.	SOLIŠTE	GRAČANI	ŠUMAROV GROB	2003.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJESTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	3
47.	SOLIŠTE	GRAČANI	VULKANAC	2004.		
48.	SOLIŠTE	GRAČANI	VULKANAC	2005.		
49.	SOLIŠTE	GRAČANI	BUKOV PLAC	2004.		
50.	SOLIŠTE	GRAČANI	JALŠEV ZDENEČ	2005.		
51.	SOLIŠTE	GRAČANI	JASLICE	2003.		
52.	SOLIŠTE	GRAČANI	MEDVEŠČINA	2004.		
53.	SOLIŠTE	GRAČANI	RUNOLIST	2003.		
54.	SOLIŠTE	PRIGORJE	LAZEC	2003.		
55.	SOLIŠTE	PRIGORJE	GLJIVAR	2003.		
56.	SOLIŠTE	PRIGORJE	NJIVICE	2003.		
57.	SOLIŠTE	PRIGORJE	MRZLJAK	2003.		
58.	SOLIŠTE	PRIGORJE	NJIVICE 2	2003.		
59.	SOLIŠTE	PRIGORJE	KREMENJAK	2004.		
60.	SOLIŠTE	PRIGORJE	VRBICA	2004.		
61.	SOLIŠTE	PRIGORJE	RUSOVSKI BRIJEG	2004.		
62.	SOLIŠTE	PRIGORJE	SELA	2004.		
63.	SOLIŠTE	PRIGORJE	VAPELNICA	2004.		
64.	SOLIŠTE	PRIGORJE	VRBICA 2	2005.		
65.	SOLIŠTE	PRIGORJE	ZAOLJAK	2005.		
66.	SOLIŠTE	PRIGORJE	FEROVEC	2005.		
67.	SOLIŠTE	PRIGORJE	BIJELA VRATA	2005.		
68.	SOLIŠTE	PRIGORJE	TRTNJAK	2005.		
69.	SOLIŠTE	PRIGORJE	BUKOVJE	2006.		
70.	SOLIŠTE	PRIGORJE	TISOVA PEĆ	2006.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJESTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
71.	SOLIŠTE	PRIGORJE	LEŠČEC	2006.		
72.	SOLIŠTE	PRIGORJE	MALI CER	2006.		
73.	SOLIŠTE	PRIGORJE	CER	2006.		
74.	SOLIŠTE	PRIGORJE	FEROVEC	2006.		
75.	SOLIŠTE	PRIGORJE	BIJELI KAMEN	2007.		
76.	SOLIŠTE	PRIGORJE	ŠUPLJI HRAST	2007.		
77.	SOLIŠTE	PRIGORJE	VUGLEJNICA	2007.		
78.	SOLIŠTE	PRIGORJE	DEJŽDEJNAK	2007.		
79.	SOLIŠTE	PRIGORJE	DOBRA VODA	2007.		
80.	SOLIŠTE	PRIGORJE	ZAKTEK	2007.		
81.	SOLIŠTE	PRIGORJE	BRANILO	2007.		
82.	SOLIŠTE	PRIGORJE	GORNJI GRANOVEC	2008.		
83.	SOLIŠTE	PRIGORJE	DOLJNI GRANOVEC	2008.		
84.	SOLIŠTE	PRIGORJE	25 ODJEL	2008.		
85.	SOLIŠTE	PRIGORJE	BRAŽJE ŽDRIJELO	2008.		
86.	SOLIŠTE	PRIGORJE	JABUKA	2008.		
87.	SOLIŠTE	PRIGORJE	OŠTAR	2008.		
88.	SOLIŠTE	PRIGORJE	BRANILO 2	2009.		
89.	SOLIŠTE	PRIGORJE	VUČJE JAME	2009.		
90.	SOLIŠTE	PRIGORJE	BAJT	2009.		
91.	SOLIŠTE	PRIGORJE	POD. ZAJEDNICA	2009.		
92.	SOLIŠTE	PRIGORJE	ŠTEFANOVA PROSJEKA	2009.		
93.	SOLIŠTE	PRIGORJE	GORNJE GORŠČICE	2009.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
94.	SOLIŠTE	PRIGORJE	DOLJNJE GORŠČICE	2009.		
95.	SOLIŠTE	PRIGORJE	RIBNJAK	2010.		
96.	SOLIŠTE	PRIGORJE	SUHODOL	2010.		
97.	SOLIŠTE	PRIGORJE	DOBRA VODA	2010.		
98.	SOLIŠTE	PRIGORJE	STOLOVI	2010.		
99.	SOLIŠTE	PRIGORJE	SREBRNA ŽILA	2010.		
100.	SOLIŠTE	PRIGORJE	VITELNICA	2010.		
101.	SOLIŠTE	PRIGORJE	ZAZLOVINA	2010.		
102.	SOLIŠTE	PRIGORJE	VOJNI OBJEKT	2010.		
103.	SOLIŠTE	PRIGORJE	ŠUPLJA PEĆINA	2010.		
104.	SOLIŠTE	PRIGORJE	BOROVINA	2010.		
105.	SOLIŠTE	PRIGORJE	MAČKOVA PEĆINA	2010.		
106.	SOLIŠTE	PRIGORJE	DEKLIN GROB	2010.		
107.	SOLIŠTE	PRIGORJE	SLATINA	2010.		
108.	SOLIŠTE	PRIGORJE	CESAROV KAMEN	2010.		
109.	SOLIŠTE	PRIGORJE	CIKOVA KRČA	2010.		
110.	SOLIŠTE	ČUČERJE	MEDVEDSKI BREG	2002.		
111.	SOLIŠTE	ČUČERJE	MEDVEDSKI BREG	2002.		
112.	SOLIŠTE	ČUČERJE	MEDVEDSKI BREG	2002.		
113.	SOLIŠTE	ČUČERJE	MEDVEDSKI BREG	2002.		
114.	SOLIŠTE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2002.		
115.	SOLIŠTE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2002.		
116.	SOLIŠTE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2002.		

117.	SOLIŠTE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2002.		
------	---------	---------	------------	-------	--	--

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
118.	SOLIŠTE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2002.		
119.	SOLIŠTE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2002.		
120.	SOLIŠTE	ČUČERJE	ZDOLJE	2002.		
121.	SOLIŠTE	ČUČERJE	ZDOLJE	2002.		
122.	SOLIŠTE	ČUČERJE	ZDOLJE	2002.		
123.	SOLIŠTE	ČUČERJE	ZDOLJE	2002.		
124.	SOLIŠTE	ČUČERJE	ZDOLJE	2002.		
125.	SOLIŠTE	ČUČERJE	PTIČJA GORICA	2002.		
126.	SOLIŠTE	ČUČERJE	PTIČJA GORICA	2002.		
127.	SOLIŠTE	ČUČERJE	PTIČJA GORICA	2002.		
128.	SOLIŠTE	PLANINA	GRADEC	2001.		
129.	SOLIŠTE	PLANINA	KOBILJAK	2001.		
130.	SOLIŠTE	PLANINA	JEZERO	2001.		
131.	SOLIŠTE	PLANINA	KRČA	2002.		
132.	SOLIŠTE	PLANINA	TEPČINA	2002.		
133.	SOLIŠTE	PLANINA	SUHA KAŠINA	2002.		
134.	SOLIŠTE	PLANINA	ROV	2002.		
135.	SOLIŠTE	PLANINA	LIPA	2002.		
136.	SOLIŠTE	PLANINA	VEJALNICA	2002.		
137.	SOLIŠTE	PLANINA	KAMENIK			
138.	SOLIŠTE					
139.	SOLIŠTE					

140.	SOLIŠTE					
------	---------	--	--	--	--	--

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
141.	SOLIŠTE					
145.	SOLIŠTE					
146.	SOLIŠTE					
147.	SOLIŠTE					
148.	SOLIŠTE					
149.	SOLIŠTE					
150.	SOLIŠTE					
151.	SOLIŠTE					
152.	SOLIŠTE					
153.	SOLIŠTE					
154.	SOLIŠTE					
155.	SOLIŠTE					
156.	SOLIŠTE					
157.	SOLIŠTE					
158.	SOLIŠTE					
159.	SOLIŠTE					
160.	SOLIŠTE					
161.	SOLIŠTE					
162.	SOLIŠTE					
163.	SOLIŠTE					
164.	SOLIŠTE					

165.	SOLIŠTE					
166.	SOLIŠTE					

Tablica 15. Očevidnik lovnogospodarskih objekata na dan 31. ožujka 2020. – **kaljužišta**

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJESTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
1.	KALJUŽIŠTE	PONIKVE	POTOCI	1999.		
2.	KALJUŽIŠTE	PONIKVE	KAMENJAK	1995.		
3.	KALJUŽIŠTE	PONIKVE	KRIŽIŠČAK	1999.		
4.	KALJUŽIŠTE	PRIGORJE	ZAOBLJAK	2005.		
5.	KALJUŽIŠTE	PRIGORJE	BRANILO	2006.		
6.	KALJUŽIŠTE	PRIGORJE	MRZLJAK	2007.		
7.	KALJUŽIŠTE	PRIGORJE	DOBRA VODA	2008.		
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						

Tablica 16. Očevidnik lovnogospodarskih objekata na dan 31. ožujka 2020. – **osmatračnice**

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
1.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	PONIKVE	2000.		
2.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	JAVORŠČAK	2003.		
3.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	BRADOVEC	2004.		
4.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	KAMENJAK	2001.		
5.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	NJIVICE	2006.		
6.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	OREHOVEC	1998.		
7.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	KRIŽIŠČAK	2007.		
8.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	SAIĆEVO	2008.		
9.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	DOLJE	2006.		
10.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	JAGODIŠĆE	2005.		
11.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	MAČKOVEC	2004.		
12.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	JAREK	2004.		
13.	OSMATRAČNICE	PONIKVE	DRENOVEC	2001.		
14.	OSMATRAČNICE	VRAPČE	FUKSOV PUT	2002.		
15.	OSMATRAČNICE	VRAPČE	SOKOLOVICA	2000.		
16.	OSMATRAČNICE	VRAPČE	FALAT	2005.		
17.	OSMATRAČNICE	VRAPČE	KALIŠĆE	1995.		
18.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	OSLENI BREG	2005.		
19.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	BELJAKI	2005.		
20.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	MLAKE	2005.		
21.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	JURJEVKA	2006.		
22.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	KAČJE JAME	2006.		
23.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	VELIKI POTOK	2006.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	3
24.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	BAŽULOVKA	2007.		
25.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	LIPJE	2007.		
26.	OSMATRAČNICE	ŠESTINE	ZELENEC	2007.		
27.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	JALŠEV ZDENEK	2005.		
28.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	JASLICE	2006.		
29.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	STARA PILA	2007.		
30.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	SNOPLJAK	2003.		
31.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	LIPJE	2004.		
32.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	BANEKOVA SAZA	2005.		
33.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	JELOV PLAC	2006.		
34.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	TUSTI VRH	2004.		
35.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	RUDNIK	2006.		
36.	OSMATRAČNICE	GRAČANI	LONJŠČINA	2006.		
37.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	PETROV BRIJEG	2004.		
38.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	SELA	2004.		
39.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	VRBICA	2004.		
40.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	RUSOVSKI BRIJEG	2004.		
41.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	KREMENJAK	2005.		
42.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	BRANILO	2005.		
43.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	GRANOVEC	2005.		
44.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	MRZLJAK	2005.		
45.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	VIDOVA PEČINA	2006.		
46.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	NJIVICE	2006.		

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJESTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	3
47.	OSMATRAČNICE	PRIGORJE	VRBICA	2007.		
48.	OSMATRAČNICE	ČUČERJE	VUČJA JAMA	2002.		
49.	OSMATRAČNICE	ČUČERJE	ZDOLJE	2002.		
50.	OSMATRAČNICE	ČUČERJE	ZDOLJE	2003.		
51.	OSMATRAČNICE	ČUČERJE	PTIČJA GORICA	2004.		
52.	OSMATRAČNICE	PLANINA	GRADEC	2001.		
53.	OSMATRAČNICE	PLANINA	KOBILJAK	2001.		
54.	OSMATRAČNICE	PLANINA	JEZERO	2001.		
55.	OSMATRAČNICE	PLANINA	KRČA	2003.		
56.	OSMATRAČNICE	PLANINA	TEPČINA	2004.		
57.	OSMATRAČNICE	PLANINA	SUHA KAŠINA	2005.		
58.	OSMATRAČNICE	PLANINA	ROV	2005.		
59.	OSMATRAČNICE	PLANINA	LIPA	2001.		
60.	OSMATRAČNICE	PLANINA	KAMENIK	2001.		
61.	OSMATRAČNICE					
62.	OSMATRAČNICE					
63.	OSMATRAČNICE					
64.	OSMATRAČNICE					
65.	OSMATRAČNICE					
66.	OSMATRAČNICE					
67.	OSMATRAČNICE					
68.	OSMATRAČNICE					
69.	OSMATRAČNICE					

Tablica 17. Očevidnik lovnogospodarskih objekata na dan 31. ožujka 2010. – nadstrešnica

REDNI BROJ	VRSTA OBJEKTA	REVIR	LOKACIJA	GODINA IZGRADNJE	PREMJEŠTANJE OBJEKTA	
					GODINA	LOKACIJA
1	2	3	4	5	6	7
1.	NADSTREŠNICA	ŠESTINE	RISNJAK	-		
2.	NADSTREŠNICA	ŠESTINE	GLOG	-		
3.	NADSTREŠNICA	ŠESTINE	FALAT	-		
4.	NADSTREŠNICA	ČUČERJE	ZDOLJE	2004.		
5.	NADSTREŠNICA					
6.	NADSTREŠNICA					
7.	NADSTREŠNICA					
8.	NADSTREŠNICA					
9.	NADSTREŠNICA					
10.	NADSTREŠNICA					
11.	NADSTREŠNICA					
12.	NADSTREŠNICA					
13.	NADSTREŠNICA					
14.	NADSTREŠNICA					
15.	NADSTREŠNICA					
16.	NADSTREŠNICA					
17.	NADSTREŠNICA					
18.	NADSTREŠNICA					
19.	NADSTREŠNICA					
20.	NADSTREŠNICA					
21.	NADSTREŠNICA					
22.	NADSTREŠNICA					
23.	NADSTREŠNICA					

4.4. VRSTE DIVLJAČI

Temeljem zapisnika o prebrojavanju brojno stanje divljači na dan **01. travnja 2020.** godine bio je slijedeći⁶:

- ✓ jelen obični (*Cervus elaphus* L.) – povremena vrsta 0 grla
- ✓ jelen lopatar (*Dama dama* L.) – povremena vrsta..... 0 grla
- ✓ srna obična (*Capreolus capreolus* L.) – stalna vrsta 288 grla (143+145)
- ✓ muflon (*Ovis aries musimon* Pall.) – povremena vrsta 0 grla
- ✓ svinja divlja (*Sus scrofa* L.) – stalna vrsta..... 260 grla (129+131)
- ✓ jazavac (*Meles meles* L.) – stalna vrsta 44 repova
- ✓ mačka divlja (*Felis sylvestris* Schr.) – stalna vrsta..... 8 repova
- ✓ kuna bjelica (*Martes foina* Ehr.) – stalna vrsta..... 50 repova
- ✓ kuna zlatica (*Martes martes* L.) – stalna vrsta..... 41 repova
- ✓ lasica mala (*Mustela nivalis* L.) – stalna vrsta 0 repa
- ✓ europski dabar (*Castor fiber* L.) – povremena vrsta 0 repova
- ✓ zec obični (*Lepus europaeus* L.) – stalna vrsta 131 rep
- ✓ lisica (*Vulpes vulpes* L.) – stalna vrsta..... 122 repa
- ✓ čagalj (*Canis aureus* L.) – povremena vrsta 2 repa
- ✓ tvor (*Mustela putorius* L.) – povremena vrsta..... 8 repova
- ✓ fazan (*Phasianus* sp. L.) – stalna vrsta..... 165 (36+128) kljunova
- ✓ trčka skvržulja (*Perdix perdix* L.) – povremena vrsta..... 0 kljunova
- ✓ prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.) – prolazna vrsta 0 kljunova
- ✓ šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.) – selica zimovalica..... 0 kljunova
- ✓ šljuka kokošica (*Gallinago gallinago* L.) – selica zimovalica..... 0 kljunova
- ✓ golub grivnjaš (*Columba palumbus* L.) – selica stanarica..... 42 kljunova
- ✓ guska glogovnjača (*Anser fabalis* Lath.) – prolazna vrsta u prolazu
- ✓ guska lisasta (*Anser albifrons* Scop.) – prolazna vrsta u prolazu
- ✓ patka gluhara (*Anas platyrhynchos* L.) – prolazna vrsta 0 kljunova
- ✓ patka glavata (*Aythya ferina* L.) – prolazna vrsta 0 kljunova

⁶ Budući da se Program izrađuje u još važećoj lovnogospodarskoj godini 2019./2020., u procjeni brojnog stanja dan je 10-godišnji prosjek matičnih fondova divljači Programa zaštite divljači 2010./2011. – 2019./2020.

- ✓ patka krunasta (*Aythya fuligula* L.) – prolazna vrsta 0 kljunova
- ✓ patka pupčanica (*Anas querquedula* L.) – prolazna vrsta 0 kljunova
- ✓ patka kržulja (*Anas crecca* L.) – prolazna vrsta 0 kljunova
- ✓ crna liska (*Fulica atra* L.) – povremena vrsta 0 kljunova
- ✓ vrana siva (*Corvus corone cornix* L.) – stalna vrsta 60 kljunova
- ✓ vrana gačac (*Corvus frugilegus* L.) – stalna vrsta 83 kljunova
- ✓ čavka zlogodnjača (*Coloeus monedula* L.) – povremena vrsta 36 kljunova
- ✓ svraka maruša (*Pica pica* L.) – stalna vrsta 71 kljunova
- ✓ šojka kreštalica (*Garrulus glandarius* L.) – stalna vrsta 122 kljunova

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. 04. 2020./ 31. 03. 2021.	Jelen obični	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Jelen lopatar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Srna obična	34	35	33	33	47	46	29	31	143	145	288
	Muflon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Svinja divlja	49	49	29	30	35	35	16	17	129	131	260
1. 04. 2021./ 31. 03. 2012.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											
1. 04. 2022./ 31. 03. 2023.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. 04. 2023/ 31. 03. 2024.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											
1. 04. 2024./ 31. 03. 2025.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											
1. 04. 2025./ 31. 03. 2026.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. 04. 2026./ 31. 03. 2027.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											
1. 04. 2027./ 31. 03. 2028.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											
1. 04. 2028/ 31. 03. 2029.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. 04. 2029./ 31. 03. 2030.	Jelen obični											
	Jelen lopatar											
	Srna obična											
	Muflon											
	Svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 2020./ 31. 03. 2021.	jazavac	0	0	25	25	50
	mačka divlja	0	0	2	2	4
	kuna bjelica	0	0	29	28	57
	kuna zlatica	0	0	27	26	53
	lasica mala	0	0	0	0	0
	europski dabar	0	0	0	0	0
	zec obični	0	0	108	108	216
	lisica	0	0	55	55	110
	čagalj	0	0	0	0	0
	tvor	0	0	2	1	3
	fazan – gnjetlovi	0	0	96	288	384
	trčka skvržulja	0	0	0	0	0
	prepelica pućpura	0	0	0	0	0
	šumska šljuka	0	0	0	0	0
	šljuka kokošica	0	0	0	0	0
	golub grivnjaš	0	0	1	1	2
	guska glogovnjača	0	0	0	0	0
	guska lisasta	0	0	0	0	0
	patka gluhara	0	0	0	0	0
	patka glavata	0	0	0	0	0
	patka krunasta	0	0	0	0	0
	patka pupčanica	0	0	0	0	0
	patka kržulja	0	0	0	0	0
	crna liska	0	0	0	0	0
	vrana siva	0	0	46	46	92
	vrana gaćac	0	0	33	33	66
	čavka zlogodnjača	0	0	35	35	70
	svraka maruša	0	0	62	61	123
	šojka kreštalica	0	0	77	76	153

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20121./ 31. 03. 2022.	jazavac	0	0	8	8	16
	mačka divlja	0	0	1	1	2
	kuna bjelica	0	0	24	24	48
	kuna zlatica	0	0	7	8	15
	lasica mala	0	0	0	0	0
	europski dabar	0	0	0	0	0
	zec obični	0	0	49	50	99
	lisica	0	0	45	45	90
	čagalj	0	0	0	0	0
	tvor	0	0	1	2	3
	fazan – gnjetlovi	0	0	10	46	56
	trčka skvržulja	0	0	0	0	0
	prepelica pućpura	0	0	0	0	0
	šumska šljuka	0	0	0	0	0
	šljuka kokošica	0	0	0	0	0
	golub grivnjaš	0	0	1	1	2
	guska glogovnjača	0	0	0	0	0
	guska lisasta	0	0	0	0	0
	patka gluhara	0	0	0	0	0
	patka glavata	0	0	0	0	0
	patka krunasta	0	0	0	0	0
	patka pupčanica	0	0	0	0	0
	patka kržulja	0	0	0	0	0
	crna liska	0	0	0	0	0
	vrana siva	0	0	35	35	70
	vrana gačac	0	0	28	29	57
	čavka zlogodnjača	0	0	32	33	65
	svraka maruša	0	0	44	45	89
	šojka kreštalica	0	0	50	51	101

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20122./ 31. 03. 2023.	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	kuna zlatica					
	lasica mala					
	europski dabar					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	fazan – gnjetlovi					
	trčka skvržulja					
	prepelica pućpura					
	šumska šljuka					
	šljuka kokošica					
	golub grivnjaš					
	guska glogovnjača					
	guska lisasta					
	patka gluhara					
	patka glavata					
	patka krunasta					
	patka pupčanica					
	patka kržulja					
	crna liska					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka maruša					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20123./ 31. 03. 2024.	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	kuna zlatica					
	lasica mala					
	europski dabar					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	fazan – gnjetlovi					
	trčka skvržulja					
	prepelica pućpura					
	šumska šljuka					
	šljuka kokošica					
	golub grivnjaš					
	guska glogovnjača					
	guska lisasta					
	patka gluhara					
	patka glavata					
	patka krunasta					
	patka pupčanica					
	patka kržulja					
	crna liska					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka maruša					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20124./ 31. 03. 2025.	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	kuna zlatica					
	lasica mala					
	europski dabar					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	fazan – gnjetlovi					
	trčka skvržulja					
	prepelica pućpura					
	šumska šljuka					
	šljuka kokošica					
	golub grivnjaš					
	guska glogovnjača					
	guska lisasta					
	patka gluhara					
	patka glavata					
	patka krunasta					
	patka pupčanica					
	patka kržulja					
	crna liska					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka maruša					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20125./ 31. 03. 2026.	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	kuna zlatica					
	lasica mala					
	europski dabar					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	fazan – gnjetlovi					
	trčka skvržulja					
	prepelica pućpura					
	šumska šljuka					
	šljuka kokošica					
	golub grivnjaš					
	guska glogovnjača					
	guska lisasta					
	patka gluhara					
	patka glavata					
	patka krunasta					
	patka pupčanica					
	patka kržulja					
	crna liska					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka maruša					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20126./ 31. 03. 2027.	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	kuna zlatica					
	lasica mala					
	europski dabar					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	fazan – gnjetlovi					
	trčka skvržulja					
	prepelica pućpura					
	šumska šljuka					
	šljuka kokošica					
	golub grivnjaš					
	guska glogovnjača					
	guska lisasta					
	patka gluhara					
	patka glavata					
	patka krunasta					
	patka pupčanica					
	patka kržulja					
	crna liska					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka maruša					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20127./ 31. 03. 2028.	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	kuna zlatica					
	lasica mala					
	europski dabar					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	fazan – gnjetlovi					
	trčka skvržulja					
	prepelica pućpura					
	šumska šljuka					
	šljuka kokošica					
	golub grivnjaš					
	guska glogovnjača					
	guska lisasta					
	patka gluhara					
	patka glavata					
	patka krunasta					
	patka pupčanica					
	patka kržulja					
	crna liska					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka maruša					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20128./ 31. 03. 2029.	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	kuna zlatica					
	lasica mala					
	europski dabar					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	fazan – gnjetlovi					
	trčka skvržulja					
	prepelica pućpura					
	šumska šljuka					
	šljuka kokošica					
	golub grivnjaš					
	guska glogovnjača					
	guska lisasta					
	patka gluhara					
	patka glavata					
	patka krunasta					
	patka pupčanica					
	patka kržulja					
	crna liska					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka maruša					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
1. 04. 20129./ 31. 03. 2030.	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	kuna zlatica					
	lasica mala					
	europski dabar					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	fazan – gnjetlovi					
	trčka skvržulja					
	prepelica pućpura					
	šumska šljuka					
	šljuka kokošica					
	golub grivnjaš					
	guska glogovnjača					
	guska lisasta					
	patka gluhara					
	patka glavata					
	patka krunasta					
	patka pupčanica					
	patka kržulja					
	crna liska					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka maruša					
	šojka kreštalica					

5. UVJETI ZAŠTITE PRIRODE

Zahvati, radnje i aktivnosti koje se planiraju provoditi tijekom 10-godišnjeg razdoblja važenja ovog Programa zaštite divljači su:

1. Prebrojavanje divljači i ostalih životinjskih vrsta.
2. Primamljivanje divlje svinje radi odstrjela i to u najvećoj dopuštenoj količini od 10 kg/km² mjesečno, sukladno Naredbi o smanjenju brojnog stanja pojedine vrste divljači (NN 115/2018)
3. Prehrana divljači (osnivanje remiza)
4. Rastjerivanje divljači na područjima gdje ista čini gospodarski nedopustivu štetu.
5. Održavanje i eventualna izgradnja lovnogospodarskih objekata.
6. Organizacija službe čuvara prirode.
7. Odstrjel divljači i ostalih životinjskih vrsta – u skladu sa Zakonom o lovstvu i Zakonom o zaštiti prirode te njihovim podzakonskim aktima.
8. Podjela zaštitnih sredstava i edukacija stanovništva o njihovim pravima i obvezama pri sprječavanju šteta od divljači.

5.1. OSTALA ZAŠTIĆENA PODRUČJA NA POVRŠINI PARKA PRIRODE „MEDVEDNICA“ – GRAD ZAGREB

Temeljem baze HAOP-a u sklopu Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb, nalazi se još niz zaštićenih objekata prirode. Idući od zapada prema istoku to su:

1. Posebni rezervat šumske vegetacije „Babji zub – Ponikve“. Ploština mu iznosi 148,6 ha, a nalazi se u reviru Vrapče. Radi se o šumi hrasta kitnjaka i bukve.
2. Posebni rezervat šumske vegetacije „Mikulić potok - Vrabečka gora“. Ploština mu iznosi 90,93 ha, a nalazi se u reviru Vrapče. Radi se o brdskoj bukovoj šumi.
3. Posebni rezervat šumske vegetacije „Bliznec - Šumarev grob“. Ploština mu iznosi 175,73 ha, a nalazi se u reviru Gračani. Radi se o šumi bukve i jele.
4. Posebni rezervat šumske vegetacije „Gračec - Lukovica - Rebar“. Ploština mu iznosi 175,73 ha, a nalazi se u južnom dijelu revira Gračani. Radi se o termofilnoj šumi hrasta medunca i crnog graba.
5. Posebni rezervat šumske vegetacije „Tusti vrh - Kremenjak“. Ploština mu iznosi 20 ha, a nalazi se u reviru Gračani. Radi se o šumi hrasta kitnjaka i bukve.
6. Posebni rezervat šumske vegetacije „Rauchova lugarnica - Desna trnava“. Ploština mu iznosi 101,01 ha, a nalazi se u reviru Prigorje. Radi se o šumi bukve i jele.
7. Posebni rezervat šumske vegetacije „Pušinjak - Gorščica“. Ploština mu iznosi 186,79 ha, a nalazi se u reviru Prigorje. Radi se o brdskoj bukovoj šumi.
8. Značajni krajobraz „Lipa na Medvednici“. Ploština mu iznosi 218 ha, a nalazi se u istočnom dijelu revira Planina, na granici s revikom Čučerje.
9. Spomenik prirode „Veternica“ spilja kod Zagreba. Horizontalni speleološki objekt s vrlo složenom mrežom kanala etažnog tipa, nekoliko vodenih tokova. Nalazište fosilnog čovjeka, skeleta životinja, vidljiva "medvjeda brušenja". Nalazi se u južnom dijelu revira Ponikve.

Svi objekti su dani kartografski u privitku Programa „Prostorni položaj Parka prirode 'Medvednica' – Grad Zagreb u odnosu na zaštićene objekte prirode i područje ekološke mreže u mjerilu 1:25 000“. U svim zaštićenim objektima prirode upravljanje provodi Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ i sve radnje koje će provoditelj Programa izvršavati moraju biti u dogovoru i suglasnosti s djelatnicima Javne ustanove.

5.2. STROGO ZAŠTIĆENE VRSTE NA PODRUČJU ZAJEDNIČKOG OTVORENOG LOVIŠTA BROJ I/118 – „SVETA JANA“

Pregledom dostupne literature (Kroneisl, 1950.; Jones-Michell, 1999.; Lukač. 2007.; Pavlinić i sur., 2010.) na području Parka prirode „Medvednica“ su zabilježene slijedeće strogo zaštićene i zaštićene životinjske vrste, sukladno Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/2013):

A. Razred: SISAVCI (*Mammalia*)

I. Red: KUKCOJEDI (*Insectivora*)

- Šumska rovka (*Sorex araneus*)
- Mala rovka (*Sorex minutus*)
- Bjeloprsi jež (*Erinaceus concolor*)
- Krtica (*Talpa europaea*)

II. Red: NETOPIRI (*Chiroptera*)

- Veliki topir (*Rhinolophus ferrumequinum*)
- Mali topir (*Rhinolophus hipposideros*)
- Južni topir (*Rhinolophus euryale*)
- Velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii*)
- Dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*)
- Riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*)
- Širokouhi mračnjak (*Barbastella barbastellus*)
- Dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*)
- Šumski šišmiš (*Pipistrellus nathusii*)

III. Red: Glodavci (*Rodentia*)

- Vjeverica (*Sciurus vulgaris*)
- Veliki ili sivi puh (*Glis glis*)
- Šumski puh (*Dryomys nitedula*)
- Puh orašar (*Muscardinus avellanarius*)

IV. RED: ZVIJERI (*Carnivora*)

- Lasica velika (*Mustela erminea*)
- Divlja mačka (*Felis silvestris*)

B. Razred: PTICE (*Aves*)

I. Red: KOKOŠKE (*Galliformes*)

- Lještarka gluha (*Tetrastes bonasia*)

II. Red: VIVČARICE (*Charadriiformes*)

- Vivak (*Vanellus vanellus*)

III. Red: RODARICE (*Ciconiiformes*)

- Bijela roda (*Ciconia ciconia*)

IV. Red: GRABLIJIVICE (*Falconiformes*)

- Jastreb kokošar (*Accipiter gentilis*)

- Kobac ptičar (*Accipiter nisus*)
 Škanjac mišar (*Buteo buteo*)
 Orao štekavac (*Haliaetus albicilla*)
 Vjetruša (*Falco tinnunculus*)
 Soko grlaš (*Falco subbuteo*)
 Sivi sokol (*Falco peregrinus*)
- V. Red: KUKAVKE (*Cuculiformes*)
 Kukavica (*Cuculus canorus*)
- VI. Red: GOLUBOVKE (*Columbiformes*)
 Golub dupljaš (*Columba oenas*)
 Divlja grlica (*Streptopelia turtur*)
 Gugutka (*Streptopelia decaocto*)
- VII. Red: SOVKE (*Strigiformes*)
 Kukurija drijemavica (*Tyto alba*)
 Šumska ušara (*Asio otus*)
- VIII. Red: ŠIROKOKLJUNKE (*Caprimulgiformes*)
 Leganj (*Caprimulgus europaeus*)
- IX. Red: LIHOPRSTICE (*Coraciiformes*)
 Pupavac (*Upupa epops*)
 Vodomar (*Alcedo atthis*)
- X. Red: SRPOKRILKE (*Apodiformes*)
 Čiopa crna (*Apus apus*)
- XI. Red: DJETLOVKE (*Piciformes*)
 Crna žuna (*Dryocopus martius*)
 Zelena žuna (*Picus viridis*)
 Mali djetao (*Dendrocopos minor*)
 Srednji djetao (*Dendrocopos medius*)
 Veliki djetao (*Dendrocopos major*)
 Vijoglav mravar (*Jynx torquilla*)
- XII. Red: VRAPČARKE (*Passeriformes*)
 Krovarica svilorepa (*Cettia cetti*)
 Kraljić zlatoglavi (*Regulus regulus*)
 Zviždak obični (*Phylloscopus collybita*)
 Zviždak šumski (*Phylloscopus sibilatrix*)
 Voljić žuti (*Hippolais icterina*)
 Grmuša pjegava (*Sylvia nisoria*)
 Grmuša crnoglava (*Sylvia atricapilla*)
 Grmuša pjenica (*Sylvia communis*)
 Kugara (*Bombicilla garrulus*)
 Muharica siva (*Muscicapa striata*)
 Muharica bjelokrilica (*Muscicapa albicollis*)
 Muharica crvenovoljka (*Muscicapa parva parva*)
 Kos crni (*Turdus merula*)
 Drozd bravenjak (*Turdus pilaris*)

Drozd imelaš (*Turdus viscivorus*)
 Drozd cikelj (*Turdus philomelos*)
 Crvendać (*Erithacus rubecula*)
 Modrovoljka (*Monticola solitarius*)
 Bjeloguza (*Oenanthe oenanthe*)
 Batić crnogrlji (*Saxicola torquata*)
 Crvenrepka šumska (*Phoenicurus phoenicurus*)
 Crvenrepka vrtna (*Phoenicurus ochruros*)
 Slavuj mali (*Luscinia megarhynchos*)
 Crvendać (*Erithacus rubecula*)
 Palčić (*Troglodytes troglodytes*)
 Sivi popić (*Prunella modularis*)
 Vodeni kos (*Cinclus aquaticus*)
 Bijela pastirica (*Motacilla alba alba*)
 Gorska pastirica (*Motacilla cinerea*)
 Trepteljka prugasta (*Anthus trivialis*)
 Poljska ševa (*Alauda arvensis*)
 Šumska ševa (*Lullula arborea*)
 Sjenica velika (*Parus major*)
 Sjenica plavetna (*Parus caeruleus*)
 Sjenica jelova (*Parus ater*)
 Sjenica kukmasta (*Parus cristatus*)
 Sjenica močvarna (*Parus palustris*)
 Sjenica planinska (*Parus montanus*)
 Dugorepa sjenica (*Aegithalos caudatus*)
 Brgljaz šumski (*Sitta europaea*)
 Puzavac mali (*Certhia familiaris*)
 Svračak rusi (*Lanius collurio*)
 Rusogrla lastavica (*Hirundo rustica*)
 Piljak (*Delichon urbica*)
 Gavran (*Corvus corax*)
 Domaći vrabac (*Passer domesticus*)
 Vrabac poljski (*Passer montanus*)
 Čvorak (*Sturnus vulgaris vulgaris*)
 Vuga (*Oriolus oriolus*)
 Konopljarka (*Carduelis cannabina*)
 Češljugar (*Carduelis carduelis*)
 Zelenčica ovčica (*Carduelis spinus*)
 Zelendur (*Chloris chloris*)
 Batokljun (*Coccothraustes coccothraustes*)
 Žutarica obična (*Serinus serinus*)
 Zimovka (*Pyrrhula pyrrhula*)
 Zeba (*Fringilla coelebs*)
 Strnadica žutovoljka (*Emberiza citrinella*)

Fauna ovog područja se još uvijek inventarizira. Provoditelju Programa je poznat propis članka 153. stavak 2. Zakona o zaštiti prirode, koji kaže: „Zabranjuju se sljedeće radnje sa strogo

zaštićenim životinjama iz prirode u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti: svi oblici namjernog hvatanja ili ubijanja; namjerno uznemiravanje, posebno u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, hibernacije i migracije; namjerno uništavanje ili uzimanje jaja te njihovo čuvanje, čak i ako su prazna; namjerno uništavanje, oštećivanje ili uklanjanje njihovih razvojnih oblika, gnijezda ili legla; oštećivanje ili uništavanje područja njihova razmnožavanja ili odmaranja". Stavak 3. istoga članka propisuje: „Zabranjeno je držanje, prijevoz, prodaja, razmjena te nuđenje na prodaju ili razmjenu živih ili mrtvih jedinki iz prirode strogo zaštićenih vrsta iz stavka 1. i 2. ovoga članka, a kad se radi o pticama, navedene zabrane odnose se i na bilo koji njihov lako prepoznatljiv dio ili derivat".

Stoga bi se prilikom provođenja Programa trebalo pridržavati slijedećih smjernica:

1. nužno je uklanjati životinjske ostatke i onemogućiti njihovo deponiranje u prirodi.
2. Prilikom lova sa psima paziti da se psi ne kreću daleko od vlasnika kako ne bi ugrozili strogo zaštićene vrste (npr. divlju mačku i, ako se pojave u Parku, vidru i europskog dabra).

Kod toga su osobito izložene opasnosti ženke strogo zaštićenih vrsta s mladima.

Većina ovih mjera spadaju u uobičajene mjere kojih se lovozakupnici i provoditelji programa zaštite divljači inače pridržavaju, dapače rado ih provode jer iz njih proizlazi i podizanje stanišnih uvjeta za obitavanje divljači. Treba istaknuti da se zaštita lještardke gluhe najbolje provodi redukcijom populacije divljih svinja, koje joj uništavaju gnijezda.

Člankom 3. pripisane su iznimke na koje se ne primjenjuje Zakon o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanju njima. Članak 3. stavak 1. propisuje da se odredbe navedenoga Zakona u dijelu koji se odnosi na obvezu ishođenja dopuštenja iz članka 12. stavka 1., članka 14. stavka 1. i članka 17. stavka 1. Zakona o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanju njima ne primjenjuju se na: poljoprivredne biljne vrste navedene u Sortnoj listi Republike Hrvatske, biljne vrste navedene u Popisu sorti voćnih vrsta te biljne vrste navedene u Sortnoj listi vinove loze kako ih sve definira Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja („Narodne novine“, broj: 140/05., 35/08., 55/11. i 14/14.); životinjske vrste navedene u Popisu pasmina, sojeva i hibrida domaćih životinja kako ga definira Zakon o stočarstvu („Narodne novine“, broj: 70/97., 36/98., 151/03., 132/06., 14/14. i 30/15.); strane vrste šumskog drveća navedene u Popisu šumskih svojti („Narodne novine“, broj: 4/11.) kako ih definira Zakon o šumskom reprodukcijskom materijalu („Narodne novine“, broj: 75/09., 61/11., 56/13. i 14/14.);

vrste divljači navedene u Zakonu o lovstvu („Narodne novine“, broj: 99/18.), osim invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji, ako se njihovo korištenje provodi sukladno planovima gospodarenja za koje su ishođeni uvjeti zaštite prirode ili provedena ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu sukladno posebnom propisu kojim se uređuje zaštita prirode; vrste koje su na popise iz točaka 1. do 4. ovoga stavka dodane nakon dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a pod uvjetom da je sukladno odredbama ovoga Zakona za te vrste provedena procjena kojom je utvrđeno nepostojanje ekološkog rizika. Članak 3. stavak 2. navedenoga Zakona propisuje da odredbe ovoga Zakona ne primjenjuju se na genetski modificirane organizme kako su definirani posebnim propisom kojim se uređuje postupanje s genetski modificiranim organizmima.

Temeljem članka 9. stavka 1. Zakonom o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanju njima zabranjeno je uvođenje stranih vrsta u prirodu i/ili u ekosustave u kojima prirodno ne obitavaju, uzgoj stranih vrsta i njihovo stavljanje na tržište Republike Hrvatske. Iznimno od stavka 1. navedenoga članka, dopušteno je uvođenje stranih vrsta u prirodu i/ili u ekosustave u kojima prirodno ne obitavaju, uzgoj stranih vrsta i njihovo stavljanje na tržište Republike Hrvatske ako ne predstavljaju opasnost za bioraznolikost, usluge ekosustava i/ili zdravlje ljudi, uzimajući u obzir i mogući štetni utjecaj na gospodarstvo kao pogoršavajući čimbenik, što se utvrđuje u postupku ishođenja dopuštenja iz članka 12. stavka 1., članka 14. stavka 1. i članka 17. stavka 1. Zakona o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanju njima.

U poglavlju Kronika programa zaštite divljači i u Obrascu za evidentiranje ugroženih i strogo zaštićenih vrsta i ciljnih vrsta područja ekološke mreže RH potrebno je evidentirati opažanja i nalaze rijetkih i strogo zaštićenih vrsta (zabilježiti aktivna gnijezda, opažanja jedinki/grla/kljuna i slično), a podatke iz Kronike i Obrazac jednom godišnje dostavljati Ministarstvu zaštite okoliša i energetike. Spomenuti obrasci su dani na iduće dvije stranice Programa.

	Latinski naziv vrste **	Hrvatski naziv vrste	Mjerna jedinica opažanja***	Broj opaženih jedinica

OBRAZAC ZA UNOS PODATAKA O OPAŽANJU PRISUTNOSTI VUKOVA I RISOVA								
Naziv područja: Park prirode „Medvednica” – Grad Zagreb				Broj područja / lovišta: XXII/8				
REDNI BROJ OPAŽANJA	DATUM I VRIJEME OPAŽANJA	LOKALITET			ZNAK (izmet, otisak šape, zavijanje, snimak, foto zamke, viđenje, usmrćeni plijen itd.)	PROCJENA MINIMALNOG BROJA ŽIVOTINJA (na osnovu nađenog znaka)	BILJEŠKA (slobodni tekst, vezano uz opažanje)**	OPAŽANJE PROVEO (ŠTAMPANIM SLOVIMA – IME, PREZIME TE POTPIS)
		(UCRTATI U KARTU, U TABLICU UPISATI NAZIV I LOKALITET I OZNAKU, PO MOGUĆNOSTI UPISTAI KOORDINATE)	X koordinata	Y koordinata				
		Naziv i oznaka lokaliteta (ako nema koordinata)*						

* Oznaku lokaliteta (A, B, C, D, ...) treba unijeti na topografsku kartu područja (ako nema koordinata), a u slučaju više opažanja na istom lokalitetu možete koristiti istu oznaku lokaliteta.

** Navesti radi li se o vuku ili risu te koja se popratna dokumentacija još dostavlja (fotografija, snimak s foto zamke i sl.).

Popunjene obrasce i popratnu dokumentaciju poslati poštom na: Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb. Snimke dostaviti poštom na CD – u ili poslati na email: velikezvijeri@dzzp.hr

5.3. OPIS (BIOLOGIJA I MORFOLOGIJA) STROGO ZAŠTIĆENIH VRSTA NA KOJE LOVNO GOSPODARENJE MOŽE IMATI UTJECAJ ILI KOJE MOGU IMATI UTJECAJ NA LOVNO GOSPODARENJE

Vidra (Lutra lutra)

Europska je vidra iznimno plaha, suzdržljiva životinja koja živi samotnjački i pretežno je aktivna noću. Najviše lovi u močvarnim vodama, gdje u potrazi za hranom prelazi velike udaljenosti i pritom se seli iz jednog riječni sustav u drugi. Tragovi im se najčešće znaju vidjeti u blatu kraj potoka i rijeka. Duljina tijela joj iznosi do 83 cm, duljina repa do 55 cm, a visina tijela oko 30 cm. Vagnuti može od 16 do 16 kg. Parenje vidre nije vezano za određeno godišnje doba, pa mlade vidre nalazimo preko cijele godine. Najčešće se parenje primjećuje u razdoblju prosinac – ožujak te travanj – srpanj. Ženka je gravidna od 59 do 63 dana (8 do 9 mjeseci), ima 6 sisa, a okoti 2 do 4 mladunca. Mladi su slijepi 28 do 35 dana, sišu 8 do 9 tjedana, a spolnu zrelost dosegnu u dobi od 2 do 3 godine. Životni vijek vidre traje 15 do 18 godina. Razlog usamljeničkom načinu života vidre potreba je za velikim životnim prostorom. Ona ga redovito kontrolira i označuje svojim izmetom. Ženka s mladuncima posjeduje manji teritorij u sklopu velikog područja mužjaka. Vidra se prvenstveno hrani ribom. Osim toga hrani se i rakovima, vodenim kukcima, žabama i pticama, a neće odbaciti niti mlade kuniće. Građa njezina tijela upravo je nenadmašivo osposobljava za plivanje i ronjenje. U vodi može izdržati vrlo dugo, a za hvatanje plijena služi joj oštro, izvrsno i snažno zubalo. Vidra pliva tako majstorski, u svim smjerovima, da joj progonjena riba samo uz krajnji napor može izbjeći. Ribe nakon duge potjere često natjera u travom obrastao tjesnac, napada ih odozgo i zatim zgrabi svojim snažnim čeljustima i oštrim zubima.

Europski dabar (Castor fiber)

Dabar je najveći glodavac sjeverne polutke. Masivne i zdepaste je građe, izvrstan plivač i ronilac što mu omogućava građu tijela. Dužina tijela dosegne do 1 metar, visina u hrptu je do 30 cm, a rep je širok i plosnat dužine do 30 cm. Masa odrasle jedinke je 20 – 30 kg. Boja dlake je tamno kestenasta do sivkasta, na trbuhu je svjetlija dlaka. Dabar je tipični monogam. Spolna zrelost nastupa sa 2,5 godine starosti kada se mladi dabrovi odvajaju od roditelja i zasnivaju novu obitelj. Pari se od siječnja do ožujka, a parenje se odvija se u vodi. Gravidnost traje

prosječno 105 dana, a mladi dolaze na svijet od travnja do lipnja. Ima jednu generaciju godišnje. Ženka okoti 1 – 5 mladih.

Dabar živi na vodotocima i vodenim površinama obraslim bogatom močvarnom vegetacijom. Osnovni stanišni uvjet za dabra je stalna i dovoljno duboka voda (min. 30 cm). Ukoliko nastanjuje manji vodotok koji ponekad postaje previše plitak, na njemu izgradi branu kako bi osigurao dovoljnu razinu vode i zaštitio ulaz u nastambu. Dabar je isključivi biljojed, ljeti se hrani sočnim zeljastim biljem koje nalazi u vodi ili neposredno na obali. Koristi za hranu preko 300 zeljastih i drvenastih biljnih vrsta. U sklopu projekta „Dabar u Hrvatskoj“ ova je vrsta u porječje rijeke Drave ispuštena od kraja listopada do kraja prosinca 1997. godine (ukupno 29 jedinki). Za razliku od većine opisanih vrsta dabar je divljač, sukladno Zakonu o lovstvu i regulacija njegove populacije će se provoditi sukladno podzakonskim propisima vezanim uz lovstvo.

Divlja mačka (*Felis silvestris*)

Iako lovci ove lovačke udruge vrlo dobro znaju izgled i navike divlje mačke ovdje će se dati i njen opis. Divlja mačka je slična domaćoj samo je znatno veća. Visina do hrpta iznosi 30 do 45 cm, tijelo je dugo 80 do 90 cm, a rep 40 do 45 cm. Masa divlje mačke se kreće od 5 do 10 kg, a iznimno i do 15 kg. Boja dlake je većinom tamnosiva s poprečnim tamnim prugama, koje idu od leđa prema trbuhu, a uzduž leđa ima tanku prugu. Ono što je na njoj markantno to je rep. On je debeo i ima do 8 tamnih koluta, a vrh repa je uvijek crn. Podvoljak joj je žućkasto bijel, a donji dio tijela je tamnosiv ili tamnožut. Mlada divlja mačka ima između očiju na čelu bijelu mrlju. Na gornjoj usni ima osjetilne dlake - brkove. Pari se jednom godišnje od veljače do ožujka, a maci od travnja do svibnja. Ženka je gravidna 63 dana, ima 8 sisa, omaci 2 do 4 mačića koji su slijepi 10 do 12 dana, a sišu 1 mjesec. Spolno su zreli s 9 mjeseci. Životni vijek divlje mačke može iznositi 12 do 15 godine. Lovi sve toplokrvne životinje koje može svladati, od najsitnijeg sisavca i ptice do zeca, laneta, fazana i tetrijeba gluhana, no glavni dio hrane joj čine sitni glodavci.

Veliki hrčak (*Cricetus cricetus*)

Duljina tijela (bez repa) je 200 do 250 mm, dok je duljina repa oko 50 mm. Tjelesna masa odraslih jedinki se kreće od 200 do 1 000 g. Obojenost pokrova je specifična jer je, za razliku od većine sisavaca, donji dio tijela crne boje. Lice je obojeno smeđim i bijelim mrljama. Katkada se mogu pojaviti i melano jedinke, koje mogu dominirati u pojedinoj populaciji. Osobito je ističe njegovo specifično ponašanje. Naime, kada je uznemiren tada zauzima agresivan stav (stajanje na stražnjim nogama) i proizvodi glasan zvuk.

Tipično stanište ove vrste su plodna stepska područja, koja su u današnje doba prevedena u agrocenoze. Osobito voli suncu izložene terene višegodišnjih usjeva (npr. djetelinsko-travne smjese ili kulture lucerne) iako ga se često može naći i u usjevima žitarica te u prijelaznim staništima kao što su međe, rubovi cesta i nasipi. Preferira teža tla (ilovače i gline), osobito ako su dublja od 100 cm. Daleko je rjeđi u pjeskovitim područjima. Razlog je način života. Naime, hrčak živi u podzemnim nastambama (galerijama), koje su najdublje od svih poznatih iskopina ostalih vrsta glodavaca i katkada mogu biti duboke i do 2 m, a dosta su složene građe (dosta hodnika). Živi samotnjački (ne tvori kolonije). Izuzetak su ženke koje u galerijama žive s mladuncima. Stare galerije su dosta složene građe i u njima mogu obitavati odrasli mužjak i ženka. Ulazi u galerije su dosta strmi, a u jednu galeriju mogu voditi 2 i više otvora (ulaza). Tijekom zime veliki hrčak uglavnom hibernira na dnu galerije, no povremeno se budi i hrani pričuvama hrane. Razdoblje hibernacije može trajati od kraja rujna do travnja.

Glavnina ishrane se sastoji uglavnom od vegetativnih dijelova plodova ili biljaka, no ova vrsta pokazuje izrazitu sklonost omnivornosti. Ona se ogleda u povremenoj (sezonskoj) prehrani beskralježnjacima (osobito ličinkama kukaca), iako katkada može posegnuti i za manjim kralježnjacima. Razdoblje razmnožavanja može početi već u veljači, no u pravilu traje od travnja do kolovoza (srednja Europa). Ženka je gravidna 20 dana, a veličina legla se kreće od 4 do 18 mladih, koji su čučavci. U pravilu ima 2 do 3 legla godišnje, no u povoljnim uvjetima ih može biti i do 9, no to je izrazito rijetka pojava. Ženke okoćene u jednoj vegetaciji mogu imati barem jedno leglo još unutar iste vegetacije. Najviša stopa mortaliteta je kod mladunčadi kada napušta majku.

Škanjac osaš (*Pernis apivorus*)

Vrsta se razlikuje od škanjca (*Buteo buteo*) po dužim i užim krilima (raspon krila 130-140 cm) te po dužem vratu i manjoj "golubolikoj" glavi te manjem kljunu. Dužina odrasle jedinke iznosi 55 do 60 cm. Bitna karakteristična razlika od ostalih jednako velikih smeđih grabljivica je svjetliji rep koji ima tri tamnije trake (dvije na osnovi, a jedna pri vrhu) kao i tri tamnije pruge preko svjetlijega potkrilja. Klizi blago nadolje svinutih krila. Jedri s ravnim krilima. Treperi naročito pri snubljenju. Ima više glasanja, a ljetni zov mu je nešto viši od škanjčevog. Stanište koje preferira su šumoviti predjeli, uglavnom mješovite šume. Vrlo je plah, često boravi na tlu, a karakterizira ga hranjenje saćima pčelinjaka i osinjaka po čemu je dobio ime. U pravilu se gnijezdi u blizini osinjaka. U ishrani uglavnom koristi ličinke osa, a u gnijezdu se mogu često naći saća osa što je znak da se radi o gnijezdu škanjca osaša.

Gnijezdi se u šumama, često vrlo blizu ruba ili čistine. Gnijezda su visoko u krošnjama stabla, pri čemu nastoji koristiti gnijezdo neke druge veće ptice ili isto koristiti dulji niz godina. Gnijezda su vrlo varijabilna u veličini, a u gradnji sudjeluju oba partnera. Pari se jednom godišnje od kraja svibnja (jug) do kraja lipnja (sjever). Monogamni su. U jednome leglu su u pravilu 2 jaja (1 do 3). Jaja su kratko eliptična, glatka. Bijela do kožasto kremasta poprskana šarama ili mrljama kestenaste do crvenkasto-smeđe boje koja gotovo može pokrivati cijelo jaje. Veličine su 50,8 x 41,1 mm. Ženka leže jaja u intervalima od 3 do 5 dana. Inkubacija traje 30 do 35 dana, a počinje nakon što je izlegnuto prvo jaje. Pri tome se oba spola izmjenjuju u sjedenju na jajima, no ženka sjedi češće. Mladunčad su polučučavci. Paperjem im je pokrivena glava, tijelo i bedra. Paperje je dugačko i svilenkasto s gornje strane, a kraće u proksimalnom dijelu. Distalno je kožasto sivo, a proksimalno bijele boje. Glava im je kremasto do bijelo žute boje. Drugo paperje je deblje grublje i kraće, blijedo-žuto kožasto. Kljun je crn, mesnato ružičast u proksimalnom dijelu. Gola koža oko oka je plavo siva. Kasnije koža oko očiju i rubovi kljuna postanu žuti. Perje počne probijati nakon 25 dana. Mladunci s 40 do 44 dana već lete a tijekom idućih 2 do 8 tjedana se vraćaju u gnijezdo.

Sivi sokol (*Falco peregrinus*)

Dugačak je oko 45 cm, a vrhovi krila dosižu do kraja repa. Mužjak ima crnkasto tjeme, gornju stranu tijela škrljavo sive boje, a donju stranu tijela rđasto-sivu s uskim crnim prugama. Ženke su znatno veće i tamnije obojane. Lovi u brišućem letu, prilično sklopljenih krila obrušavajući se na plijen. Uglavnom lovi ptice do veličine goluba i trčke, no može svladati i

patku gluharu te fazana. Dobro je prilagođen i životu u gradovima gdje često lovi gradske golubove. Naša je gnjezdarica.

Gnijezdi se u različitim tipovima staništa, ali gnijezdo pravi na grebenima litica, rjeđe na tlu uzvisina brežuljaka ili nasipa otvorenih terena te na vrhovima suhih stabala, dok u gradovima za poziciju gnijezda bira zidove visokih zgrada ili kutije za gniježđenje.

Gnijezdo je golo duplja, koju roditelji ne oblažu nikakvim materijalom. Gnijezdi se jednom godišnje, a gniježđenje (idući od ka sjeveru juga areala) traje od ožujka do srpnja. Ženka u gnijezdo snese 3 do 4 (2 do 6) jaja. Jaja su kratko polu-elipsoidna do kratko elipsoidna, glatka i bez sjaja, kremasta ili blijedo kožasta, jako išarana i u pravilu kamuflirana gustim finim crvenim ili kestenjasto-crvenim pjegama. Katkada mogu imati nepravilne blijede krpe i sive ili ružičaste mrlje. Dimenzija su 52 x 40,9 mm. Jaja su snesena u intervalima od oko 2 do 3 dana, a inkubiraju ih oba spola, no češće ženka.

Početak inkubacije je prije nego se iznese konačan broj jaja, a traje 28 do 29 dana. Mladunčad su polu-čučavci, a glava, trup i bedra pokriveni su paperjem. Prvo paperje je tanko i kratko te kremasto-bijele boje. Drugo paperje je dugo i vunasto, kožasto-sivo s gornje i kremasto s donje strane tijela. U ranim stadijima, koljena i stopala su mesnato-ljubičaste boje, pande su blijedo sive, a pokljunica i kljun blijedo sivi, s malom tamnom točkom na vrhu kljuna. Rubovi kljuna su ružičasti. Rub oka je plave boje, a usta ružičasta. Kasnije kljun postane crnkasto-siv, i u proksimalnom dijelu blijedo plavkasto-siv, pokljunica i sljepoočna mrlja crnkasto-sivi, koljena i stopala žuti, pande crne, usta ružičasta, jezik žut i ružičast na bazi. Ispupčena polumjesečasta gola koža ispred oka je u potpunom kontrastu s plavim rubom oka. U kasnoj razvojnoj fazi ptića, pokljunica je blijedo siva.

Tijekom prvih 14 dana ženka ne napušta gnijezdo, a mužjak donosi hranu. Nakon tog razdoblja i ženka počinje napuštati gnijezdo i nositi ptićima hranu. Nakon 18 dana ptići dobivaju perje i u potpunosti opernate nakon 21. dana. U kasnijoj dobi ptići sami mogu kidati donesen plijen. Mladunčad počne letjeti s 35 do 42 dana, ali čini se da su još ovisni o roditeljima iduća dva mjeseca.

Škanjac mišar (*Buteo buteo*)

To je najbrojnija i najviđenije ptica grabljivica u nas. Ljudi ga uglavnom zovu „jastreb“ iako on to nije. Za razliku od jastreba škanjac mišar je puno lošiji lovac. Razlog tome je uglavnom mala površina stopala. Plijen može isključivo loviti na zemlji. Hrani se uglavnom sitnim glodavcima, ali i strvinom. Dosta zna posegnuti i za mladunčadi sitne divljači.

Jastreb kokošar (*Accipiter gentilis*)

Ovo je vrlo žilava i snažna grabljivica, vrlo pokretna i uvijek spremna za napad. Nikada ne jede lešine. Prema Marčetiću (1971.) jastreb nikada ne jede beskralježnjake, vodozemce, gmazove te jaja ptica. Najčešći plijen su mu svrake, vrane, čavke, šojke, čak i zvijeri poput lasice. Generalno, jastreb je savršena grabljivica. Na njegovu tijelu rijetko kada se mogu naći naslage masti. Vrlo je lukav. Osim čovjeka u prirodi gotovo da i nema neprijatelja. Često puta se šulja plijenu, a kada leti češće u šumi leti blizu tla, a rjeđe među krošnjama. Gnijezdo pravi na stablu obično u sredini krošnje tako da je sakriveno sa svih strana. Nikada ga ne pravi na stijenama ili u grmlju.

Kobac ptičar (*Accipiter nisus*)

Ova vrsta je prava slika jastreba kokošara, samo je manji. Stoga ga se može naći u manjim šumarcima pa čak i u seoskim voćnjacima. Samo ime mu govori da mu se prehrana uglavnom sastoji od ptica. Stoga ne čudi njegova spretnost, odnosno letačke vještine. Ovo osobito dolazi do izražaja kada lovi u šipražju jer je primijećeno kako vješto izbjegava sve prepreke. Preko zime se uglavnom hrani vrapcima, mužjacima zeba (ženke uglavnom s mladima odu u toplije krajeve), a osobito zimovkama i carićima. Naime, ove potonje dvije vrste vreba kada su u jatima. Gnijezdo pravi na visini stabla do 8 m. Pri tome radije bira vazdazeleno drveće, odnosno četinjače.

Sivi sokol (*Falco peregrinus*)

To je grabljivica koja isključivo lovi iz zraka na način da radi koncentrične krugove pretražujući prostor ispod sebe. Većinu plijena mu čine golubovi, trčke, patke i fazani (u manjem broju). Gnijezdi se uglavnom na stijenama, a nerado na drveću.

Sokol lastavičar (*Falco subbuteo*)

Manji je od sivog sokola. Hrani se manjim pticama koje lovi u zraku. Dosta je rijedak. Gnijezdi se po pećinama i visokim stablima.

Vjetruša kliktavka (*Falco tinnunculus*)

Za razliku od jastreba kokošara i kopca ptičara, vjetruša voli otvorene terene, a često je se može naći i u urbanim područjima. Suprotno ostalim grabljivicama ova vrsta nije ugrožena kao što se misli. Dokazano je kako u povoljnim godinama pokazuje r-strategiju preživljavanja. U zraku ju je lako uočiti jer može lepršati na mjestu kada vreba plijen. Plijen su joj uglavnom miševi, koje može detektirati tako što im vidi urin oko nastambi. Naime, ova ptica može vidjeti i ultraljubičasti dio spektra. Od ostalih sisavaca lovi još šišmiše i rovke, a od ostalih životinja manje ptice (uglavnom vrapčarke), zatim žabe, guštere, a neki puta i beskralješnjake.

Gavran (*Corvus corax*)

Odrasle ptice uglavnom žive u parovima, dok mlade formiraju jata. To su svejedi, a često se hrane i lešinama. Mogu se gnijezditi i blizu smetlišta visoko na stablima. Razlikuje se od gačca po tome što je veći i kljun mu je uvijek crne boje te blago zavinutog vrha.

Šumska sova (*Strix aluco*)

Živi u miješanim i crnogoričnim šumama, parkovima i vrtovima, ne plaši se blizine naselja stanarica. Prehranjuje se sitnim sisavcima (uglavnom miševi i voluharice), rjeđe pticama, žabama, velikim kukcima (rovač). Neprobavljene ostatke iz želuca povraća. Gnijezdi se u dupljama, pukotinama stijena, dijelovima zgrada; 1 gniježđenje od (veljače) ožujka do travnja; nese 3-4 (2-6) zagasito bijelih, sjajnih jaja; ženka sjedi na jajima 28-30 dana (mužjak je hrani); dok mladi čučavci ne izlete (sa 28-35 dana) hrani ih ženka, a hranu lovi mužjak.

Sova jastrebača (*Strix uralensis*)

Dugačka je oko 60 cm, od čega joj na rep otpada 25 cm. Raspon krila joj iznosi 130 do 140 cm. Po veličini je to druga sova, odmah nakon sovuljage buljine (*Bubo bubo*). Lice joj je bijelo s tamnim pjegama i dosta je slična šumskoj sovi, ali je nešto manja. Kod nas nije stalna vrsta. Temeljna boja tijela je sivo-bijela sa širokim smeđim prugama, na krilima i prilično dugom repu nalaze se široke poprečne pruge. Lice je sivkasto bijelo, a oči crnkaste. Za razliku od ostalih vrsta roda *Strix*, veo joj nije izraženo podijeljen, oči su joj nešto manje i dosta su tamne te nema crni podbradak. Isto tako joj je rep nešto dulji, a jastrebača ga pri letu drži prema dolje. Često lovi i po danu više nego ikoja druga sova.

Gnijezdi se u šumama. Gnijezdo pravi u dupljama drveća ili u gnijezdu kakve veće ptice u pukotinama ili grebenima kamenitih šumskih padina, katkada na tlu između korijenja stabala. Koristi i umjetne duplje. Gnijezdo-duplju ne oblaže. Pari se od kraja ožujka do početka travnja i ima jedno leglo. Tijekom nepovoljnih godina gniježđenje izostaje. Ženka snese 3 do 4 (katkada 2 do 6) jaja. Jaja su kratko polu-elipsoidna, glatka, bijela. Dimenzija su 45,5 x 39 mm. Razdoblje leženja je 1 do 3 dana (katkada 4 do 5 dana). Inkubacija počinje nakon izleženog 1. ili 2. jaja, traje 27 do 29 dana, a inkubira ih ženka. Mladunčad su čučavci i pokriveni su bijelim do kožastim paperjem. Nakon 7. dana mladunčad paperje zamjenjuje mezofilnim pokrovom, koje je bjelkasto, prugasto, a na glavi, šiji i plaštu sivkasto-smeđe. Oči otvaraju nakon 7. dana. Treba znati da se mladi legu iz jaja u različiti vrijeme te je stoga mladunčad istog legla različitih veličina. Mladi napuštaju gnijezdo u dobi od 4 do 5 tjedana, prije nego mogu dobro letjeti. Uglavnom ih podiže ženka.

Mala ušara (*Asio otus*)

Mala ušara je dugačka oko 35 cm, raspon krila je oko jednog metra, a težina od 250 do 400 grama. Polaže oko 4 komada glatkih bijelih jaja. Za gniježđenje najčešće koristi napuštena gnijezda svraka ili vrana. Plijen lovi u niskom letu, najčešće na rubovima šuma. Hrani se sitnijim pticama, poljskim miševima i voluharicama, žabama i kukcima.

Sivi ćuk (*Athene noctua*)

Veličine je oko 20 cm, mužjak do 180, ženka do 200 grama, raspon krila je oko pola metra. Čest je na otvorenim područjima s drvećem i grmljem, u parkovima, voćnjacima i

vrtoanima. Hrani se miševima i voluharicama, kukcima, manjim pticama, žabama i gušterima. Može doživjeti do 10 godina. Gnijezdi se u dupljama drveća, pukotinama stijena ili udubljenjima u zgradama. Snese 2 do 5 jaja, a za mladunce se brinu oba roditelja. Držanje obično nije tako uspravno kao u drugih sova. Izvodi naklone i čučnjeve kad je uzbuđen. Rado koristi stupove, električne žice i sl. kao promatračnice. Leti valovito kao djetlić. Može treptati. Aktivan je i po danu i po noći. Sivi ćuk je ptica stanarica.

Lještarka gluha (*Tetrastes bonasia*)

Lovo je šumska koka koja voli brežuljkasta šumovita područja s dosta podstojnog drveća i grmlja. Plašljiva je i oprezna ptica te voli mir. Noći na drvetu ili na zemlji. Ima dosta prirodnih neprijatelja. Zapravo ju ugrožavaju sve dnevne i noćne grabljivice, kune i lisica, a tijekom gniježđenja divlja svinja koja joj uništava gnijezda i jaja.

Golub dupljaš (*Columba oenas*)

Sliči golubu grivnjašu, samo je nešto manji i nema bijeli ukras na vratu i krilima. Glava, vrat, gornji dio krila i donji dio leđa su plave boje. Gornji dio leđa je smeđe-plav, a prema guši prelazi u boju crnog vina. Donji dio tijela mu je zagasito plav. Velika letna pera u krilima su plava, kao i pera repa. Na krilima ima jednu prugu mrke boje. Kljun mu je blijedožute boje sa crvenom nosom. Rasprostranjenost mu je nešto manja nego kod goluba grivnjaša. Kako je ptica selica, između veljače i listopada sreće ga se diljem Europe u šumama i parkovima. Zimu provodi na krajnjem zapadu i jugu Europe. Ime je dobio po tome što se leže u dupljama starog drveća. Par se izmjenjuje na gnijezdu i u podizanju mladih. Znaju prihvatiti i ponuđene kućice za ptice. Obično se legu tri puta godišnje, ali uvijek u novoj duplji, jer u starome gnijezdu oстане dosta izmeta mladunaca. Hrani se prvenstveno raznim sjemenjem, plodovima maslina, zrnjem žita, sjemenjem korovskih biljaka, četinjača i drugog drveća. Ranije je činio dosta štete poljoprivredi, ali kako se danas posvećuje veća pažnja šumama, šupljih stabala je sve manje, pa je sve manje i golubova dupljaša.

Kosac (*Crex crex*)

Kosac ili hariš je mala ptica veličine prepelice pućpure. Dugačak je 27 do 30 cm. Kljun je kratak, oštar, žućkast, kao i noge. Odozgo je smeđe boje, s tamnim uzdužnim prugama. Na bokovima ima rđasto crvene pruge.

Nastanjuje travnjake (iznimno i polja) te je zbog konverzije travnjaka u oranice ili zapuštanja travnjaka iščezao s većine nekadašnjeg europskog areala.

Gnijezdi se u travnjacima s niskom tratinom ili usjevima, na tlu. Gnijezdo je mala uzvisina ili udubina ispunjena suhom travom. Gniježđenje traje od svibnja do početka lipnja. Ima jedno leglo godišnje. Na sjevernom dijelu njegova areala može imati i dva legla. U gnijezdo snese 8 do 12 (6 do 14) jaja, koja su polu-elipsoidna i glatka. Jaja su blijedo zelenkasto-siva ili tintno plava s crvenkasto-kožastim, mrljama ili točkama s crvenkasto-smeđe, ružičaste i sive boje. Dimenzija su 37,4 x 26,8 mm. Jaja polaže sukcesivno tijekom nekoliko dana, a inkubacija počinje nakon zadnjeg položenog jaja. Na jajima uglavnom sjedi ženka 15 do 18 dana. Mladi su potrkusci i pokriveni su dugim paperjem čiji vrhovi su fini i svileni. Donja strana pokrova je crnkasto-smeđa, a gornja tamna i crvenkasto-smeđa. Kljun je blijedo ružičast no tijekom prva dva dana ostane crnkasto-smeđ. Stopala su tamno maslinasto-sivi, a kasnije postanu mesnato-smeđi.

Mladunčad podižu oba roditelja ili samo ženka. Mladunčad s roditeljima napušta gnijezdo svega nekoliko sati nakon valjenja. Tijekom prva 3 do 4 dana mladunčad se hrani neposredno uz roditelje, a kasnije hranu traži sama. Roditelje napuštaju nakon otprilike 5 tjedana, a potpuno opernate nakon 7 do 8 tjedana.

Šumska šljuka (*Scolopax rusticola*)

Iako šljuke obuhvaćaju tri roda (*Scolopax*, *Gallinago* i *Lymnocyrtus*), što s taksonomskog gledišta nije ispravno nazivlje, šumska šljuka je najveći pripadnik ove skupine. To je ptica selica, odnosno selica-zimovalica jer k nama dolazi otprilike u jesen. Naime, za toplijih zima dođe i kasnije, a napušta nas u mjesecu ožujku. Pari se u ožujku i travnju tijekom seobe na sjever i tada se može čuti jer se glasa specifičnim zovom „kvor-kvor-kvor-psvt“. Gnijezdi se na zemlji, ženke su poligamne i same se brinu za potomstvo. Prema nekim izvorima dio šljuka ostaje i gnijezdi se u Hrvatskoj i ta se populacija ne smije loviti. S druge strane nekada se je lovila i u proljeće, a od 2005. godine se ne smije loviti niti tijekom proljetnog preleta.

Generalno, ovo u usporedbi s ostalim vrstama divljači šumska šljuka je razmjerno slabo istražena, ali čini se da je u južnim zemljama puno više love nego u sjevernim, što je i razumljivo jer je tijekom zime u sjevernoj Rusiji i Skandinaviji nema. Prema podacima francuskog lovačkog saveza u Francuskoj se godišnje odstrijeli oko milijun kljunova ove divljači. Istraživanja šumske šljuke trebala bi se provoditi na razini cijele Europe što zahtjeva jače povezivanje znanstvenika-ornitologa.

Razmnožava se u otvorenijim, vlažnijim šumama, u pravilu listopadnim u kojima je sloj prizemnog raslinja nizak ili gol te u šikarama ili mladim šumskim kulturama. Iznimno se može gnijezditi i u visokim vrištinama. Pri gniježđenju ne tvori kolonije. Gnijezdo je udubina obložena suhim lišćem ili ostalim okolnim biljnim materijalom, a gradi ga ženka. Parenje počinje početkom ožujka, no može se i produljiti. Ima dva legla godišnje. Ženka u gnijezdo snese 4 (rjeđe 3 do 5) jaja, a u drugom leglu obično 3 jaja. Jaja su ovalna do konična, glatka i lagano sjajna. Blijedo kožaste do kremaste boje, rjeđe blijedo toplo kožasta do ružičasta. Jaja su poprskana svjetlo do tamno smeđim, crveno-smeđim šarama ili blijedo ružičasto-sivim mrljama ili pjegama. Obrazac šara je najčešće mješavina velikih i malih šara. Dimenzije jaja su 44,2 x 33,5 mm. Ženka polaže jaja u intervalima od 2 do 3 dana, a inkubacija počinje nakon položenog zadnjeg jaja. Jaja inkubira ženka, a inkubacija traje 20 do 24 dana. Mladunčad su potrkusi, pokriveni paperjem. Paperje je toplo žuto-kožaste boje s velikim smeđim i kestenjasto smeđim mrljama i crtama na gornjem dijelu tijela. Noge i stopala su ružičasto-siva, kljun tamno siv, a na bazi obje čeljusti ružičast. Mladunčad napušta gnijezdo odmah čim se osuši, a podiže ih isključivo ženka. Navode kako o mladunčadi brinu oba roditelja još treba znanstveno potvrditi. Mladi mogu poletjeti u dobi od 10 dana, a samostalni su s 5 do 6 tjedana.

Crnokapa grmuša (*Sylvia atricapilla*)

Velika je kao poljski vrabac (duljina 14 cm). Odozdo nema poprečne pruge, a glava je kod mužjaka odozgo crna, a kod ženki smeđa do oka. Leđa su sivo-smeđa. Obitava u jelogoričnim šumama, s razvijenim slojem grmlja, vrtovima sa starim stablima, parkovima. Selica je. Gnijezdo pravi u niskom grmlju ili na nižim granama stabala. Čak i izdancima (živičima) oko stabala. Gnijezdo je okruglasto, malo, kompaktno i mrežasto. Načinjeno je od suhe trave i korijenja. Neki od finijih materijala tvore obod kako bi podupirali stabljiku. Oblaže ga finom travom, korijenjem i dlakom. Prave ga oba spola zajedno. Ima dva legla godišnje, a gniježđenje

počinje od sredine travnja. U pravilu snese 5 (4 do 6) polu-elipsoidna jaja. Boja jaja je jako varijabilna i može biti bijela, tintno kožasta, maslinasta ili ružičasta. Podloga je prekrivena mrljama, točkama ili pjegama kožaste, maslinaste, smeđe crvenkasto-smeđe, ružičasto smeđe ili sive boje. Mrlje su često oskudne i na sebi također mogu imati manji tamniji uzorak. Neki puta su jaja i bez mrlja. Veličine su 19,6 mm x 14,8 mm.

Jaja inkubiraju oba spola, a inkubacija traje 10 do 15 dana (u pravilu 11 do 13). u pravilu počinje netom prije nego se položi zadnje jaje. Mladunčad su pravi čučavci i goli su. Usta su mat ružičasta s dvije klinaste crne točke blizu baze jezika. Katkada su te točke i blijede. Rubovi usnog otvora su kremasto bijeli. Mladunčad podižu oba roditelja, a mladunčad gnijezdo napušta u dobi od 11 do 12 dana, što je i prije nego počne letjeti. Mladunčad stoji u skupini jedno do drugog tijekom idućih 4 do 5 dana i ostaju s roditeljima još 2 do 3 tjedna nakon što počnu letjeti. Divlja mačka (*Felis silvestris* Schr.)

Divlja mačka je slična domaćoj samo je znatno veća. Tipična je šumska životinja. Nažalost plodno se križa s domaćom te joj je izvorna genetika zadržana samo u zabačenim dijelovima Hrvatske (Gorski kotar, Velebit). Tijekom posljednjih 11 godina u Parku broj divlje mačke se je kretao od 18 jedinki (2001./2002.) do 4 jedinke (2009/2010.).

5.4. UGROŽENI I RIJETKI STANIŠNI TIPOVI I PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE NA PODRUČJU ZAJEDNIČKOG OTVORENOG LOVIŠTA BROJ I/118 – „SVETA JANA“

Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa, ugrožena i rijetka staništa prisutna na području Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreb, su:

- ✓ E.3.1. Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume (Sveza *Erythronio–Carpinion* /Horvat 1958) Marinček in Mucina et al. 1993 i sveza *Carpinion betuli* Isler 1931).
- ✓ E.3.2. Srednjoeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka te obične breze (Sveze *Quercion robori-petraeae* Br.-Bl. 1932).
- ✓ E.4.5. Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume (Podsveza *Lamio orvale-Fagenion* /Bohridi 1963/ Marinček et al. 1993).
- ✓ E.5.1. Panonske bukovo-jelove šume (*Abieti-Fagetum „pannonicum“*).

Sva navedena ugrožena i rijetka staništa zahtijevaju provođenje mjera zaštite propisane Pravilnikom o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14). Na području ili u blizini područja Parka prirode „Medvednica“ – Grad Zagreba nalazi se samo jedno područje značajno za vrste i stanišne tipove – Medvednica (HR2000583). No, na području cijelog Parka prirode „Medvednica“ se ne nalazi ni jedno područje značajno za ptice. Najbliže takvo područje nalazi se 13,3 km jugoistočno od Parka. To je lokalitet Sava kod Hrušćice (HR1000002).

6. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Članak 59. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa slijedeće mjere zaštite:

1. zabranu lova divljači osim izuzetaka propisanih Zakonom o lovstvu i ovim Pravilnikom;
2. provedbu preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko-zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke;
3. spašavanje divljači od elementarnih nepogoda;
4. poduzimanje preventivnih mjera kod izvođenja poljoprivrednih i drugih radova;
5. pravilan izbor i primjenu zaštitnih sredstava u poljoprivrednoj i šumarskoj proizvodnji;
6. suzbijanje nezakonitoga lova.

Sanitarni odstrjel će provoditi ovlaštene osobe provoditelja Programa zaštite divljači bez pisanog prethodnog dopuštenja nadležnih Ministarstava, ali nakon takvog odstrjela moraju ishoditi prateću dokumentaciju, sukladno Zakonu o lovstvu i najkasnije 24 sata od sanitarnog odstrjela u pisanom obliku moraju izvijestiti nadležna Ministarstva te Javnu ustanovu „Park prirode Medvednica“.

Sve navedene mjere obavezuje provoditelja ovog Programa da vrši nadzor nad divljači i ostalim životinjskim vrstama. Preduvjet za provođenje tih mjera je jedino stalni nadzor u Parku pri čemu se osobita važnost pridaje tzv. indirektnim čimbenicima opstanka divljači. Ti su čimbenici dani u točkama 2., 3., 4. i 5.

Dobar nadzor u Parku uključuje stalnu analizu populacije i kontrolu zdravstvenog stanja divljači, osobito krupne, jer je već navedeno kako Medvednica čini velik šumski kompleks s povremenom velikom koncentracijom ljudi. Osim toga isti prostor više nema koridor s ostalim sličnim staništima u panonskom dijelu Hrvatske te se svaka masovnija pojava bolesti može naizgled lako suzbiti na tom području. Međutim, to nije lako. Glavnu zapreku predstavlja ograničenje odstrela, koje je, prema važećim zakonskim propisima moguće dobiti tek nakon nastanka štete od divljači.

Stoga je nužno sklopiti ugovor sa znanstveno-nastavnom institucijom (Veterinarski ili Šumarski fakultet) u kojem bi se definirale faze i razine istraživanja, a koje bi uključivale praćenje brojnosti i zdravstvenog stanja dvopapkara i zvijeri (prvenstveno lisica) na navedenom

području na znanstvenoj razini. Izrađivač je mišljenja kako povezivanje sa znanstveno-nastavnim institucijama ima svojih prednosti jer bi Medvednica mogla predstavljati izvrstan poligon koji je, zapravo, u samom Gradu Zagrebu što bi trebalo utjecati na minimalne troškove istraživanja, a u znanstveno-nastavni rad se mogu uključiti studenti svih razina studija (preddiplomski, diplomski, specijalistički i doktorski). Ovo se ostvaruje sklapanjem ugovora o znanstvenoj suradnji, odnosno o provedbi znanstveno-istraživačkog projekta, a u sklopu kojeg bi se strogo definirali poslovi koje znanstvena ustanova mora obavljati. Pri tome bi lovačke udruge s tog prostora imale važnu ulogu jer imaju brojno i vrlo stručno članstvo te razvijenu infrastrukturu. Ukupno gledano ovo sve olakšava praćenje te skupljanje i dostavljanje uzoraka. Generalno, se problemu divljači u urbanim prostorima na području Grada Zagreba posvećuje premalo pažnje. Već je na makro karti prostora (*Slika 3.*) prikazano kako postoje „džepovi” šumskih površina koje se protežu gotovo do središta grada, a dokazano je da velike urbane sredine idealne koridore za širenje, ali i za obitavanje pojedinih vrsta divljih životinja, osobito lisicu (Contesse i sur., 2004.).

Ovdje se napose ističe problem lisica. Naime, dugogodišnjim praćenjem temporednosti ove vrste ustanovljeno je da kod izostanka odstrela redukciju brojnosti vrše bjesnoća (Vos, 1995.) ili šuga (Forchhammer, 2000.). Stoga je bitno u sklopu spomenutog znanstvenog projekta odrediti slijedeće:

- ✓ **apsolutnu i relativnu gustoću populacije lisice (uspješno se može odrediti i prebrojavanjem i analizom fecesa);**
- ✓ **fertilitet lisice (broj mladunčadi)**
- ✓ **patološko stanje lisice dovedene na pregled.**

U skladu s ovom potonjom točkom potrebno je godišnje po reviru dostaviti barem pet odstrijeljenih jedinki po reviru, odnosno 40-tak jedinki sa cijelog područja Parka za koje se izrađuje ovaj elaborat. Ovo nije velika brojka jer je dokazano da u urbanim i suburbanim sredinama lisice imaju puno veću gustoću populacije zbog toga jer se hrane otpacima kojih uvijek ima dovoljno (Vos, 1995.).

Problem nadzora i sprječavanja šteta na divljači mora se i dalje rješavati u okviru institucije „čuvara revira zaštite divljači”. Postojeći zakonski propisi isključuju mogućnost osnivanja lovočuvarske službe. Iako Javna ustanova ima čuvare Parka, izrađivač je mišljenja kako ih je premalo na za navedeni prostor, naime, oni vrše nadzor nad cijelim Parkom prirode

koji je prema Zakon o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode ploštine 17 938 ha. **Budući da je broj čuvara revira zaštite divljači u razdoblju do 2010. godine bio premalen tijekom važenja Programa u razdoblju 2010. – 2020. Grad Zagreb je imenovao 48 čuvara Parka.**

Čuvari revira trebaju svakodnevno obilaziti svoj revir i to tako da u patrole odlaze minimalno dvojica s time da se izbjegava češći odlazak dva ista čuvara revira u patrolu. Ovime se postiže psihički učinak kako čuvara revira ima mnogo i kako su po cijelome Parku te se time vjerojatnost nepovlasnog lova smanjuje, a smanjuje se i mogućnost da se čuvari revira pretvore u „krivolovce“. Čuvanje revira se treba vršiti u strogoj koordinaciji s Javnom ustanovom i točno se trebaju definirati njihove ovlasti. Čuvari revira bi, osim iskaznica, trebali imati i neke vanjske oznake po kojima bi bili lako prepoznatljivi (odora ili oznake na odjeći).

Prednost „domaćih“ čuvara revira očituje se i u tome što poznaju teren, a u revirima s većim udjelom poljoprivrednih površina mogu pravovremeno reagirati ako uoče da se vlasnici površina ne pridržavaju odredbi koje se tiču zaštite divljači na usjevima.

Tijekom dosadašnjeg razgovora s provediteljima Programa zaključeno je kako je suradnja s Veterinarsko-higijenskim servisom bila dobra. Međutim, zbog zakonskih i podzakonskih propisa s područja lovstva dosta je problematičan postupak s divljim životinjama koje su još žive, ali su teško ozlijeđene. Ovaj problem bi se mogao riješiti osnivanjem utočišta za divlje životinje.

Na području Parka u reviru Vrapče iznad vojnog objekta postoji ograđen prostor koji je nekada ogradila vojska. Prostor je smješten u odjelu GJ „Sljeme-Medvedgradske“ šume, a ograda je kvalitetna. Uz manja ulaganja moglo bi se načiniti utočište za divlje životinje čime bi dio problema s uklanjanjem divljih životinja. Upravljanje spomenutim utočištem (ovim ili nekim drugim na području Parka) treba povjeriti onoj lovačkoj udruzi na teritoriju čijeg revira se utočište nalazi. U skladu s time treba napomenuti da je i to regulirano Zakonom. Tako članak 55. Zakona o zaštiti životinja kroz nekoliko stavaka definira slijedeće:

- (5) Pronađena divlja životinja predaje se utočištu za divlje životinje koje osigurava njezino vraćanje u prirodu ako je to moguće, a u protivnom se životinja nudi zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje. Ukoliko ni zoološki vrt nije u mogućnosti primiti životinju, ona se može usmrtiti.

(6) Ako je pronađena zaštićena divlja životinja, obavještava se tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode koje donosi odluku o njezinom zbrinjavanju.

(7) Uvjete za osnivanje i rad skloništa za životinje, kao i osposobljenost osoblja koje skuplja životinje i brine se o njima u skloništu, propisuje ministar.

Zakon o zaštiti prirode kroz članak 7., kroz točku 46 definira slijedeće: **„utočište za životinje je prostor, namijenjen privremenom boravku, odnosno liječenju bolesnih ili ranjenih životinja, odbačenih mladunaca koji sami još nisu sposobni preživjeti u prirodi, te životinja koje su bile oduzete vlasniku radi protupravnog zadržavanja u zatočeništvu, nedopuštene trgovine, izvoza, uvoza i radi drugih zakonom određenih razloga.”** Podzakonski propis u kojima se detaljno propisuje izgled i funkcioniranje ovakvog utočišta je **Pravilnik o uvjetima držanja, načinu označavanja i evidenciji zaštićenih životinja u zatočeništvu. („Narodne novine“, broj 70/2009).**

Budući da je osnivanje utočišta za životinje postao pomodarstvo u Hrvatskoj, a utočišta uglavnom osnivaju različite udruge koje proklamiraju zaštitu životinja tada se ne vidi prepreka da jedno takvo utočište osnuju i lovačke udruge, poglavito iz razloga što na području Parka ono ima vrlo veliku praktičnu važnost jer olakšava zbrinjavanje životinja na navedenom prostoru.

Hvatanje divljih životinja iz naseljenog područja živolovkama, odnosno stupicama seljenje na drugo područje se ne preporučuje jer su već odavno poznate tri nepovoljne nuspojave ne letalnih metoda kontrole populacije:

- ✓ stres i infarkt kod ulovljene životinje;
- ✓ prenošenje bolesti na novo područje u koje se životinja ispušta;
- ✓ vraćanje ulovljene životinje na područje gdje je uhvaćena.

U slučaju da se pronađe bilo koje uginula jedinka potrebno je sukladno Pravilniku o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove načiniti Zapisnik o šteti na divljači, koji je propisan spomenutim Pravilnikom. Lešina se dostavlja u veterinarsku stanicu. Ukoliko se utvrdi da je jedinka stradala od nepovlasnog lova tada se kod nadležne policijske postaje podnosi prijava protiv nepoznatog počinitelja, a ako se sumnja na neku bolest tad je veterinarska služba dužna propisati preventivne, dijagnostičke, kurativne i higijensko-zdravstvene mjere radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke.

Spomenuti prostor je okružen lovištima, stoga je temeljni preduvjet za ispunjavanje ovih šest propisanih mjera upravo suradnja sa susjednim lovoovlaštenicima, ali i s djelatnicima JU PP „Medvednica“ te veterinarskom službom. Isto tako se očekuje da će susjedni lovoovlaštenicima surađivati s provoditeljem ovog Programa.

Generalno, do sada je uočen jedno vrlo negativno javno mišljenje prema lovstvu i lovcima na Medvednici. Ovakav stav ljudi bi se mogao promijeniti. Naime, budući da Medvednicu posjećuje velik broj ljudi, osobito djece, bilo bi dobro na području pojedinih revira izdvojiti manje dijelove šume (u dogovoru s „Hrvatskim šumama“, d.o.o.) u sklopu kojih bi se uredio edukativni park. On bi uključio izrade poučnih tabli na kojima bi bile prikazane vrste divljači te izradu maketa lovnogospodarskih objekata, a uređenje, stručno vođenje i održavanje takvog parka bi se moglo povjeriti lovačkoj udruzi koja provodi Program zaštite divljači na tom dijelu Medvednice.

7. MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠTETA OD DIVLJAČI

Članak 60. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa slijedeće mjere za sprječavanje štete od divljači:

1. edukaciju i suradnju s vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta (odnosno unutar Parka);
2. nabavljanje kemijskih, bioloških i biotehničkih zaštitnih sredstava te njihovu besplatnu raspodjelu vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta (odnosno unutar Parka) na njihov zahtjev;
3. zaštitu usjeva i nasada izgonom divljači te uporabom zaštitnih sredstava i plašila, koju su dužni provoditi vlasnici i korisnici površina izvan lovišta (odnosno unutar Parka) o vlastitom trošku;
4. uklanjanje poljoprivrednih usjeva do agrotehničkog roka;
5. smanjivanje broja divljači kada zbog prevelike gustoće dolazi do gospodarski nedopustivih šteta.

Dobri odnosi s vlasnicima zemljišta temelj su zaštite divljači. To se uglavnom postiže poštivanjem točke 2. i 3. propisanih mjera. Troškovi zaštite divljači nikako ne smiju padati na teret vlasnika ili korisnika zemljišta. Jedan od ključnih problema pri provedbi ovih mjera je poštivanje agrotehničkih rokova, jer oni nikada nisu doneseni od strane resornog Ministarstva. u posljednjih nekoliko godina primijećeno je kako poljoprivrednici gotovo cijelu zimu ostavljaju kukuruz na poljima. Ova mjera ima za posljedicu pojačanu razinu šteta od divljači. Bilo bi dobro da se postigne dogovor s poljoprivrednicima o pravovremenom ubiranju ljetine kako bi se izbjegle konfliktne situacije.

Istočni reviri zaštite divljači (Prigorje, Čučerje i Planina) imaju relativno velik udio kultiviranih površina, međutim, radi se o sitnim parcelama koje jedno krdo divljih svinje uništi tijekom samo jedne noći. Stalnim dežurstvima kod tih parcela štete se neće suzbiti. Krajnja mjera zaštite je redukcijski odstrel. Međutim, odstrel će se obavljati na temelju rješenja resornog Ministarstva, ali tek kada dođe do šteta i njih namiri provoditelj Programa. O tome se mora voditi dokumentacija propisana podzakonskim aktima s područja lovstva.

Ograđivanje poljoprivrednih površina ili čak prihrana divljači neće dovesti do smanjenja šteta na usjevima. Dosadašnja iskustva u Hrvatskoj govore kako su postavljeni električni pastiri oko usjeva najčešće otuđivani. Za potrebe redukcijskog odstrela isti će se provoditi s osmatračnica, ako u rješenju o odobrenju odstrjela drugačije nije propisano.

Ono što će biti najveći problem u Parku to je velika ploština šumskih sastojina u obnovi. Dugogodišnje povlađivanje mišljenjima javnosti kao i postupak povrata imovine oduzete nakon drugog svjetskog rata i naposljetku izostanak njege sastojina u prirodnim šumskim rezervatima dovelo je do prekasnih intervencija glede obnove jednodobnih sastojina. Stabla u njima su prestarjela i na takvim površinama će biti vrlo teško i skupo obnoviti šumu.

Iako ograđivanje šumskih sastojina nigdje nije zabranjeno na prostoru Parka izrađivač je mišljenja da, budući da se radi o velikim površinama, ono nije primjereno prostoru jer bi izazvalo velike vizualne intruzije, sprječavanje migracije divljači, a dio ostalih životinjskih vrsta se može zadaviti na žičanoj mreži. Osim toga izgradnja ograde je velika investicija. Primjerice, prema cjeniku „Hrvatskih šuma“, ograđivanje jednog hektara šume u nizinskim uvjetima stoji 100.000 kn. Stoga je puno bolja mjera odstrel.

Sukladno članku 61. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači na površinama izvan lovišta divljač je dopušteno loviti:

1. ranjenu ili bolesnu tijekom cijele godine, uz obvezu prijave nadležnom uredu i predocjenje uvjerenja nadležne veterinarske službe da je odstrijeljena divljač bila ranjena ili bolesna;
2. u slučaju proglašenja zarazne bolesti ili ako postoji mogućnost njene pojave u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti životinja;
3. za potrebe znanstveno-istraživačkih i znanstveno-nastavnih ustanova u skladu s odgovarajućim programom;
4. u slučajevima smanjivanje broja divljači kada zbog prevelike gustoće dolazi do gospodarski nedopustivih šteta.

Još jednom se naglašava, a poziva na članak 61. točku 3., spomenutog Pravilnika, potreba daljnjeg provođenja znanstvenog rada glede dinamike populacije i praćenja bolesti divljači, odnosno sklapanje ugovora o provedbi projekta istraživanja stanja i dinamike populacije divljači na području PP „Medvednica“. Ovime bi se, osim lisica, na analizu dostavljali

i dijelovi tijela ili cijela grla odstrijeljenih ili uginulih jedinki divljači. Osim toga, budući da je Park neposredno u zoni industrije, moguće je načiniti i monitoring štetnih tvari u tkivima životinja. Danas su to već uobičajene procedure u zapadnim zemljama. Nadalje, kod srneće divljači i divlje svinje se stanje populacije može saznati i iz trofejne strukture.

Generalno, do sada su se kao učinkovite pokazale mjere odbijanja divljači od ugroženih površina, ograđivanje ugroženih poljoprivrednih i šumskih površina te odstrjel. Sredstva koja se koriste za odbijanje divljači s ugroženih površina zovu se repelenti. Oni mogu biti mirisni ili zvučni. Trenutno se u Hrvatskoj proizvodi repelent na bazi mirisa Iva Repelent tvrtke Ivasim (Kunilent R-12 tvrtke Chromos Agro se od 01. siječnja 2010. više ne proizvodi). **Međutim, svake se godine u Narodnim novinama objavljuje popis dopuštenih sredstava. U ovome slučaju taj popis je dan u Narodnim novinama broj 115/ 2014 u dokumentu pod nazivom „Popis biocidnih pripravaka kojima je dano odobrenje za stavljanje na tržište“.**

Osim spomenutih repelenata mogu se koristiti i zvučni repelenti. Zvučni i vizualni repelenti imaju taj nedostatak što se divljač na njih navikne pa ih se više ne boji. Protjerivanje divljači s ugroženih površina ima kratkotrajan učinak, jer se nakon kratkog vremena divljač opet vraća na površinu s koje je protjerana.

Treba znati da će fluktuacija divljači u i oko Parka ovisiti o više čimbenika. Tako za vrijeme lovne sezone divljač iz okolnog prostora može potražiti zaklon unutar navedenog prostora. To se odnosi prvenstveno na pernatu divljač, ukoliko se lovi neposredno uz njega. Obzirom na učestalost skupnog lova na tom prostoru, taj je utjecaj vrlo mali, a divljač koja se eventualno sklanja u vrijeme lova zadržava se na rubnom dijelu. Međutim, crna divljač bi mogla i trajnije potražiti zaklon u Parku, a iz njega bi izlazila jedino na hranilišta koja su postavljena u okolnim lovištima. S time u svezi potrebno je kontrolirati da li se okolni lovoovlaštenici pridržavaju članka 33. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači, koji glasi: „**Lovnotehnički i lovnogospodarski objekti ne smiju se planirati, niti postavljati u pojasu od 100 m od granice lovišta, osim lovnogospodarskih objekata za sitnu divljač, ukoliko je granica lovišta vodena površina.**“ Nadzor nad tim spada u domenu lovne inspekcije i inspekcije zaštite prirode koja lovoovlaštenika u susjednim lovištima može prisiliti da ukloni nepropisno postavljene objekte.

Prilikom izvođenja lovova treba paziti na površine gdje je zabranjena upotreba lovačkog oružja. Budući da se gotovo cijela površina nalazi u zoni preko 200 m nadmorske visine, odnosno u brdskom području to je zabranjeno koristiti lovačko oružje na udaljenosti manjoj od 200 m od naselja. Iste površine zabranjene upotrebe lovačkog oružja za svaki revir su dane na karti u prilogu ovog Programa.

S pravne strane o šteti se sukladno Pravilniku o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove mora sastaviti Zapisnik o šteti od divljači (Oblik obrasca je dan u prilogu tog Pravilnika).

I na posljetku, provoditelj ovog Programa lov mora provoditi sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu lova. **Popis svih Pravilnika koje je nužno znati i po kojima se provodi ovaj elaborat dan je u poglavlju Uvod, u popisu literature!**

U točki 5. prvog odjeljka ovog poglavlja može se vidjeti pravi uzrok gospodarski nedopustivih šteta. Stoga se, sukladno Pravilniku o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači daje okvirni gospodarski kapacitet najčešćih vrsta divljači koja može obitavati na navedenom prostoru.

Izrađivač smatra da su to maksimalni kapaciteti za ovo područje jer treba uzeti u obzir činjenicu velike ljudske nazočnosti, slabih trofičkih čimbenika i, kod divlje svinje, nepoželjnost na pojedinim područjima, osobito iz razloga zaštite ostalih životinjskih vrsta.

Na posljetku treba napomenuti kako je odstrjel divljači s problematičnih površina vrlo pouzdana mjera sprječavanja šteta od divljači, ali on će se moći provoditi jedino nakon što su štete nastale, a odobrava ga Ministarstvo kulture.

7.1. LOVNOPRODUKTIVNE POVRŠINE, BONITETNI RAZRED, MATIČNI FOND, PRIRAST I GOSPODARSKI KAPACITET STANIŠTA ZA SRNU OBIČNU

Sukladno literaturi spomenutoj u poglavlju Uvod i strukturi površina danoj u poglavlju 2., za srnu je načinjen obračun lovnoproduktivnih površina, a konačan iznos je 3 920 ha ili **39 lovnih jedinica** (Tablica 17.).

Temeljna smjernica za određivanje lovnoproduktivne površine bila je obnova šuma. Već je spomenuto kako je prostor sastojina u fazi obnove vrlo velik. S tim u svezi nameće se i raznodobna struktura privatnih šuma. Ovo znači kako će se u takvim sastojinama pošumljavanje vršiti na manjim površinama, uglavnom sadnicama iz rasadnika. Preko 2 000 ha sastojina u obnovi (one su automatski izuzete iz prikaza šumskih površina jer bi tada šumskih površina bilo preko 8 000 ha) te raznodobnost privatnih šuma nameću uzimanje 50 % šumskih površina u lovnoproduktivne površine.

Poljoprivrednog zemljišta nema puno. Stoga je i uzimano u manjem udjelu. Od oranica je uzeto samo 10 % zbog toga jer dominiraju okopavine (mogućnost nastanka šteta), livade i pašnjaci s 20 % zbog toga jer je veći dio u sukcesiji ili predstavljaju izletničke zone pa na njima srna nema veće uvjete mira.

Tablica 17. Lovnoproduktivne površine, bonitet i gospodarski kapacitet **srne obične** u dijelu
Parka prirode „Medvednica“ koji spada pod Grad Zagreb

VRSTA ZEMLJIŠTA	POVRŠINA (ha)	OD TOGA L.P.P. (%)	L.P.P. (ha)	BONITET	GOSPODARSKI KAPACITET (MF + P)
Šume	7 756	50	3 878	III	286 (234+52) grla
Oranice	47	0	0		
Livade	76	10	8		
Pašnjaci	170	20	34		
UKUPNO	8 049	-	3 920		

Ocjena osnovnih čimbenika lovišta za srnu je slijedeća:

Hrana i voda

Iako na Medvednici dominiraju šume bukve koje, zbog nerazvijenosti sloja grmlja i prizemnog raslinja, ne predstavljaju najbolji trofički uvjet za divlje preživače, glavninu hrane srneća divljač će pronalaziti na području privatnih šuma te u bukvo-jelovim šumama (one čine

središnji dio prostora za koji se izrađuje elaborat). Osim toga izrazito razvijena hidrografija prostora uvjetovala je razvoj specifičnih šumskih zajednica uz vodotoke u kojima dominiraju vrbe, crna joha i topole. Pod zastorom ovih stabala razvija se vrlo gust sloj grmlja i prizemnog rašća koji predstavlja vrlo odobre trofičke uvjete, a cijele godine je osigurana i voda. Nažalost uz takva područja je smješten i veći broj izletničkih, odnosno planinarskih staza što se neće dobro odraziti na mir u lovištu. Zbog dominacije šuma bukve trebala bi se dati niska ocjena ovih čimbenika, ali ocjenu popravljaju privatne šume, enklave sastojina mekih listača i poljoprivredne i otvorene površine.

OCJENA18 bodova

Vegetacija

Već je u gornjoj ocjeni navedeno kako na prostoru ne dominiraju sastojine vrlo razvijenog prizemnog sloja. Stoga se ne može dati visoka ocjena ovih stanišnih čimbenika.

OCJENA10 bodova

Kvaliteta tla

Iz prethodnih poglavlja je vidljivo kako u staništu dominiraju automorfna tla. To je za ovu divljač vrlo povoljno. Na pojedinim lokalitetima gdje će se srna zadržavati zbog optimalnih trofičkih i zaklonskih uvjeta dominiraju močvarne crnice što predstavlja manje povoljna tla. Generalno, može se dati ocjena dobar.

OCJENA12 bodova

Mir u lovištu

Područje Medvednice najveće je izletište ljudi zagrebačke aglomeracije, ali i šire. Na najpovoljnijim lokalitetima za obitavanje srneće divljači (rubovi gorskih vodotokova, otvorene površine i bukovo-jelove šume) smještene su izletničke zone, planinarski putevi i staze. Tijekom godine područje prođe oko milijun ljudi. Stoga se daje minimalna ocjena ovog stanišnog čimbenika.

OCJENA6 bodova

Opća prikladnost lovišta

Vrijednost ekotona (odnos duljine granice šuma u staništu) nije povoljan jer se ne radi o mozaičnom staništu nego o korpusu šuma kojeg okružuje suburbana zona. Osim toga udio okopavina je vrlo mali, odnosno stanište je mozaično, a udio oranica i travnjaka je najveći u istočnom dijelu prostora. Klima nije ujednačena. S jedne strane imamo područje blage klime u podnožju prostora, a što se ide prema vrhu to je klima oštrija. Na posljétku, konfiguracija terena je vrlo razvedena što za srneću divljač ne predstavlja optimum. Naime, jedan dio populacije će morati živjeti na hladnim sjevernim i sjeverozapadnim ekspozicijama čime će dosta energije morati trošiti ili na traženje „obližnjih toplijih područja“ ili na termoregulaciju.

OCJENA OPL-a.....13 bodova

(odnos granica 6 bodova, učesće okopavina 3 boda, klima 2 boda i konfiguracija 2 boda)

Ocjenjivanjem osnovnih čimbenika lovišta za srnu dobivena je vrijednost od **59 bodova** što predstavlja srednje dobar bonitetni razred (treći bonitet).

Budući da se stanište većim dijelom proteže u području preko 200 m nadmorske visine, ono spada u brdsko bez nazočnosti krupnih predatora. Propisani kapacitet se kreće od 4 do 6 grla srneće divljači na 100 ha. Izrađivač procjenjuje kako bi kapacitet bio 6 grla/100 ha što bi za cijeli prostor iznosilo:

$$\text{MF} = 39,00 \text{ lj} \times 6 \text{ grla/lj} = \underline{\underline{234 \text{ grla}}}$$

Koeficijent prirasta iznosi 0,6 grla na svaku spolno zrelu srnu (stariju od dvije godine) u populaciji. Predviđa se da je u rasplodnom fondu 74 % srna (srne starije od dvije godine *Tablica 18.*). Ukupan broj srna u populaciji je 117 grla, od čega je broj spolno zrelih srna 86 grla što daje prirast od 52 laneta godišnje. Dakle, gospodarski kapacitet bi bio **286 grla** (*Tablica 17.*).

Tablica 18. Idealna struktura populacije za srnu običnu u dijelu PP „Medvednica“ – Grad Zagreb

Dobni razred	SRNJACI	SRNE
--------------	---------	------

	BROJ GRLA	% udio u matičnom fondu	BROJ GRLA	% udio u matičnom fondu
Pomladak	31	26	31	26
Mlada grla	24	21	24	21
Srednjedobna grla	35	30	35	30
Zrela grla	27	23	27	23
Ukupno – matični fond	117	100	117	100
Ukupno – rasplodni fond	86	74	86	74

7.2. LOVNOPRODUKTIVNE POVRŠINE, BONITETNI RAZRED, MATIČNI FOND, PRIRAST I GOSPODARSKI KAPACITET STANIŠTA ZA SVINJU DIVLJU

Sukladno literaturi spomenutoj u poglavlju Uvod, za svinju divlju je načinjen obračun lovnoproduktivnih površina, a konačan iznos je 2 327 površine bila je obnova šuma, udio obradivih površina te uznemiravanje. Nadalje, bilo da su sastojine u obnovi ili ne radi se o sastojinama teškog šumskog sjemena (bukvica, žir i kesten), koje nisu ograđene. Za pretpostaviti je kako će se obnova dijelom vršiti i unašanjem žira ili bukvice. Stoga je u obračun LPP-a uzeto 30 % šumskih sastojina. Sve one nisu optimalnih trofičkih i zaklonskih uvjeta, ali predstavljaju jedno veće područje zadržavanje crne divljači.

Poljoprivrednog zemljišta nema puno. Stoga ono i nije uzimano u obračun, bilo zbog šteta, bilo zbog nepovoljnog utjecaja crne divljači na pašnjačke površine (rovanje – vizualne intruzije) ili zbog toga što se pretpostavlja da povećana nazočnost ljudi (izletišta) isključuje mogućnost obitavanje ove divljači na tim površinama.

Tablica 19. Lovnoproductivne površine, bonitet i gospodarski kapacitet **svinje divlje** u dijelu Parka prirode „Medvednica“ koji spada pod Grad Zagreb

VRSTA ZEMLJIŠTA	POVRŠINA (ha)	OD TOGA L.P.P. (%)	L.P.P. (ha)	BONITET	GOSPODARSKI KAPACITET (MF + P)
Šume	7 756	30	2 327	II	145 (58 + 87) grla
Oranice	47	0	0		
Livade	76	0	0		
Pašnjaci	170	0	0		
UKUPNO	8 049	-	2 327		

Ocjena osnovnih čimbenika lovišta za svinju divlju je slijedeća:

Hrana i voda

U staništu dominiraju šume bukve. Ona ne samo da nema optimalne trofičke uvjete za preživače, nego ih nema ni za crnu divljač. Osim što je prizemno rašće u takvim sastojinama slabo zastupljeno, vrlo je malo biljaka koje ima razvijene podanke i lukovice, a za svinju ovakva

vrsta biljne čine okosnicu prehrane. Izrazito razvijena hidrografija prostora, osim što osigurava optimalnu opskrbljenost vodom, uvjetovala je razvoj šumskih zajednica uz vodotoke gdje je fauna gmazova i vodozemaca jače zastupljena, što divljoj svinji osigurava animalnu sastavnicu hrane. Nažalost uz takva područja je smješten i veći broj izletničkih, odnosno planinarskih staza što se neće dobro odraziti na mir u lovištu. Zbog dominacije šuma bukve trebala bi se dati niska ocjena ovih čimbenika, međutim, čimbenik vode je optimalan pa se daje osrednja ocjena.

OCJENA17 bodova

Vegetacija

Već je u gornjoj ocjeni navedeno kako na prostoru ne dominiraju sastojine vrlo razvijenog prizemnog sloja. Stoga se ne može dati visoka ocjena ovih stanišnih čimbenika. Međutim, crna divljač će se ionako zadržavati na područjima u kojima su povoljniji zaklonski uvjeti, a ako se nastavi sukcesija vegetacije tada će stanišni uvjeti za ovu divljač biti sve bolji.

OCJENA15 bodova

Kvaliteta tla

Iz prethodnih poglavlja je vidljivo kako u staništu dominiraju automorfna tla. To je za ovu divljač nepovoljno jer nedostaju teška tla na kojima se svinja može kaljužati. Međutim, u dolinama brežuljaka ima kaljužišta a poneka su na područjima gdje nema turističke aktivnosti. Stoga se daje ocjena dobar.

OCJENA14 bodova

Mir u lovištu

Područje Medvednice najveće je izletište ljudi zagrebačke aglomeracije, ali i šire. Na najpovoljnijim lokalitetima za obitavanje srneće divljači (rubovi gorskih vodotokova, otvorene površine i bukovo-jelove šume) smještene su izletničke zone, planinarski putevi i staze. Tijekom godine područje prođe oko milijun ljudi. Stoga se daje minimalna ocjena ovog stanišnog čimbenika.

OCJENA6 bodova

Opća prikladnost lovišta

Vrijednost ekotona (odnos duljine granice šuma u staništu) nije povoljan jer se ne radi o mozaičnom staništu nego o korpusu šuma kojeg okružuje suburbana zona. Osim toga udio okopavina je vrlo mali, odnosno stanište je mozaično, a udio oranica i travnjaka je najveći u istočnom dijelu prostora. Klima nije ujednačena. S jedne strane imamo područje blage klime u podnožju prostora, a što se ide prema vrhu to je klima oštrija. Na posljepku, konfiguracija terena je vrlo razvedena što za svinju divlju ne predstavlja optimum. Ona će se, za razliku od srneće divljači, tijekom godine i tijekom dana seliti u za nju optimalna područja.

OCJENA OPL-a.....13 bodova

(odnos granica 6 bodova, učešće okopavina 3 boda, klima 2 boda i konfiguracija 2 boda)

Ocjenjivanjem osnovnih čimbenika lovišta za svinju divlju dobivena je vrijednost od 65 boda što predstavlja dobar bonitetni razred (drugi bonitet).

Budući da se stanište većim dijelom proteže u području preko 200 m nadmorske visine, ono spada u brdsko bez nazočnosti krupnih predatora. Propisani kapacitet se kreće od 1,5 do 2,5 grla svinje divlje na 100 ha. Izrađivač procjenjuje kako bi kapacitet bio 2,5 grla/100 ha što bi za cijeli prostor iznosilo:

$$MF=23,00 \text{ lj} \times 2,5 \text{ grla/lj} = \underline{58 \text{ grla}}$$

Prema Pravilniku koeficijent prirasta iznosi 2,5 grla po svakoj ženki u populaciji, međutim, budući da se radi o južnim ekspozicijama i nema krupnih predatora, predlaže se koeficijent prirasta od 3,0 praseta po krmači, što su potvrdila i istraživanja provedena na ženkama ove populacije (Pavešić, 2019.). Broj ženki u populaciji treba biti 23 grla, što daje godišnji prirast od 87 prasadi. Dakle, gospodarski kapacitet bi bio **145 grla** (Tablica 15.).

Tablica 20. Idealna struktura populacije za **svinju divlju** u dijelu PP „Medvednica“ – Grad Zagreb

Dobni razred	MUŽJACI		ŽENKE	
	BROJ GRLA	% udio u matičnom fondu	BROJ GRLA	% udio u matičnom fondu

Pomladak	9	31	9	31
Mlada grla	6	21	6	21
Srednjedobna grla	9	31	9	31
Zrela grla	5	17	5	17
Ukupno – matični fond	29	100	29	100
Ukupno – rasplodni fond	23	66	35	100

7.3. LOVNOPRODUKTIVNE POVRŠINE, BONITETNI RAZRED, MATIČNI FOND, PRIRAST I GOSPODARSKI KAPACITET STANIŠTA ZA ZECA OBIČNOG

Zec je na ovom području nazočan stalno. Međutim, sve veće zapuštanje poljoprivrednih površina, odnosno njihovo prevođenje u građevinsko zemljište te ne ustanovljenje lovišta što za sobom povlači izostanak kontrole populacije predatorskih vrsta doveli su do pada broja ove divljači.

Razlog uzimanja 10 % šuma u obračun je taj što zec ne zalazi dublje u šumu nego je njegovo najidealnije stanište upravo rub šume. Pri tome granica ruba i otvorenih površina postoji jedino u južnom dijelu prostora, budući da se sjeverni dio staništa čini šumski kompleks državnih šuma koji se neprekinuto nastavlja na Zagrebačku i Krapinsko-zagorsku županiju. Glede poljoprivrednih površina i travnjaka treba naglasiti kako se radi o sitnim parcelama, međutim, dio oranica se ne obrađuje svake godine redovito, dok se travnjaci nalaze više-manje pod sukcesijom. Nadalje, dio poljoprivrednih površina se nalaze kao fragmenti među voćnjacima i vinogradima što je vrlo povoljno za obitavanje zeca, ali nije povoljno glede šteta koje zec može načiniti na višegodišnjim nasadima. Stoga je poljoprivrednih površina uzeto samo 10 % za LPP. Temeljem toga pretpostavlja se da zec ima najpovoljnije uvjete za opstanak na 805 ha, odnosno 8,0 lovniha jedinica (*Tablica 21.*).

Tablica 21. Lovnoproductivne površine, bonitet i gospodarski kapacitet **zeca običnog** u dijelu Parka prirode „Medvednica“ koji spada pod Grad Zagreb

VRSTA ZEMLJIŠTA	POVRŠINA (ha)	OD TOGA L.P.P. (%)	L.P.P. (ha)	BONITET	GOSPODARSKI KAPACITET (MF + P)
Šume	7 756	10	776	III	101 (725 + 29) grla
Oranice	47	10	5		
Livade	76	10	8		
Pašnjaci	170	10	17		
UKUPNO	8 049	-	805		

Za tlo je dana ocjena dobar, s obzirom da se radi o automorfnim tlima, koja su propusna za vodu i relativno dobre su pogodnosti za sitnu divljač, a pogotovo za zeca. Na površinama

koje su namijenjene za zeca nalazimo relativno dobre izvore hrane, odnosno pretežu zeljanice, međutim, relativno velik udio šuma u LPP-u snižava ove uvjete budući da je najpovoljnije stanište za zeca mozaik sitnih poljoprivrednih površina na kojima dominiraju okopavine. Izvori vode i vodotoci nalaze se dublje u šume, dok ih u rubnome pojasu šume i na poljoprivrednim površinama ima manje što za zeca nije povoljno. Budući da je za LPP uzet samo rub šume, a otvorene površine su sitnih ploština i nalaze se u mozaičnom rasporedu ocjena zaklonskog čimbenika je izvrstan. Zbog naseljenosti, prometnica i velike ljudske aktivnosti upravo u zoni koja je predviđena za zeca mir u lovištu je bitno narušen. Djelomično osrednju propusnost za vodu nadoknađuje izražena konfiguracija terena. Osim toga, budući da je u LPP uzeta južna granica šume što predstavlja relativno povoljne južne i jugoistočne ekspozicije za konfiguraciju se daje ocjena vrlo dobar. Klimatski čimbenici su relativno povoljni budući da zec uglavnom naseljava niže dijelove prostora. Zbog ograničenost djelovanja provoditelja Programa na veći dio čimbenika u staništu ne može se dati niti veća ocjena za opću prikladnost lovišta. Prvenstveno se to odnosi na izostanak kontrole brojnosti predatora, nepovlasni lov i sve manji udio poljoprivrednih površina u staništu.

Sumarno gledano ocjena osnovnih čimbenika staništa za zeca je slijedeća:

ČIMBENIK	OCJENA	KOEFICIJENT	UMNOŽAK
1. Kvaliteta tla.....	3	4.....	12 bodova
2. Hrana i voda.....	3	5.....	15 bodova
3. Vegetacija	5	4.....	20 bodova
4. Mir u lovištu	2	2	4 bodova
5. Konfiguracija.....	4	1.....	4 boda
6. Klimatski uvjeti	4	2.....	8 bodova
7. Opća prikladnost.....	2	2.....	4 boda

UKUPNO: 67 BODOVA

Na osnovu dobivenih 67 bodova i ljestvice bonitetnih razreda proizlazi da je prikladni prostor za zeca trećeg bonitetnog razreda.

Budući da se stanište većim dijelom proteže u području preko 200 m nadmorske visine, ono spada u brdsko. Propisani kapacitet je 9 zečeva na 100 ha što bi za cijeli prostor iznosilo:

$$\mathbf{MF=8\ lj\ x\ 9\ grla/lj= \underline{72\ grla}}$$

Koeficijent prirasta iznosi 0,4 repa na ukupni broj svih grla u populaciji što daje godišnji prirast od 29 zečeva. Dakle, gospodarski kapacitet bi bio **101 grlo** (*Tablica 21.*).

7.4. LOVNOPRODUKTIVNE POVRŠINE, BONITETNI RAZRED, MATIČNI FOND, PRIRAST I GOSPODARSKI KAPACITET STANIŠTA ZA FAZANA-GNJETLOVE

Sukladno literaturi spomenutoj u poglavlju Uvod, za fazana je načinjen obračun lovnoproduktivnih površina, a konačan iznos je 454 ha ili 5 lovni jedinica (*Tablica 22.*).

Fazan je na ovome području nazočan stalno, a relativno visoka gustoća populacije posljedica je kontinuiranog ispuštanja fazana na ovo područje sve do prvih godina važenja starog programa zaštite divljači. Na dijelu površina pod sukcesijom fazan je našao idealno stanište, a budući da na poljoprivrednim površinama ne radi štete to je u obračun uzet i onaj dio poljoprivrednih djelića koje nisu uzete u obračun LPP-a za zeca. Glede šuma, za razliku od zeca uzet je manji udio šuma (5 %) zbog slabije prilagodljivosti fazana na šumsko stanište, odnosno orijentiranost isključivo na sam rub.

Tablica 22. Lovnoproduktivne površine, bonitet i gospodarski kapacitet **fazana-gnjjetlova** u dijelu Parka prirode „Medvednica“ koji spada pod Grad Zagreb

VRSTA ZEMLJIŠTA	POVRŠINA (ha)	OD TOGA L.P.P. (%)	L.P.P. (ha)	BONITET	GOSPODARSKI KAPACITET (MF + P)
Šume	7 756	5	388	III	90 kljunova (10 pijevaca + 40 koka + 40 prirast)
Oranice	47	20	9		
Livade	76	30	23		
Pašnjaci	170	20	34		
UKUPNO	8 049	-	454		

Za tlo je dana ocjena dobar, s obzirom da se radi o automorfnim tlima, koja su propusna za vodu i relativno dobre su pogodnosti za sitnu divljač. Za razliku od zeca, na LPP-u za fazana nema tako dobrih izvora hrane. Naime, fazanu pogoduju ona staništa u kojima dominira tzv. 3W (Wiesen, Weiden und Weizen – livade, pašnjaci i voda). Izvori vode i vodotoci nalaze se dublje u šume, dok ih u rubnome pojasu šume i na poljoprivrednim površinama ima manje što također nije povoljno. Budući da je za LPP uzet samo rub šume, a otvorene površine su sitnih ploština i nalaze se u mozaičnom rasporedu ocjena zaklonskog čimbenika je izvrstan. Zbog naseljenosti, prometnica i velike ljudske aktivnosti upravo u zoni koja je predviđena za fazana

mir u lovištu je bitno narušen. Djelomično osrednju propusnost za vodu nadoknađuje izražena konfiguracija terena, međutim, za razliku od zeca fazan ima veće potrebe za vodom, a budući da zbog konfiguracije dolazi do vrlo brzog otjecanja oborinske vode to se za ovaj čimbenik ne može dati veća ocjena. Osim toga, budući da je u LPP uzeta južna granica šume što predstavlja relativno povoljne južne i jugoistočne ekspozicije za konfiguraciju se daje ocjena vrlo dobar. Klimatski čimbenici su relativno povoljni budući da fazan uglavnom naseljava niže dijelove prostora i drži se ruba naselja. Zbog ograničenost djelovanja provoditelja Programa na veći dio čimbenika u staništu ne može se dati niti veća ocjena za opću prikladnost lovišta. Prvenstveno se to odnosi na izostanak kontrole brojnosti predatora, nepovlasni lov i sve manji udio poljoprivrednih površina u staništu.

Ocjena osnovnih čimbenika lovišta za fazana je slijedeća:

ČIMBENIK	OCJENA	KOEFICIJENT	UMNOŽAK
1. Kvaliteta tla.....	3	4	12 bodova
2. Hrana i voda.....	2	5	8 bodova
3. Vegetacija.....	5	4	20 bodova
4. Mir u lovištu	2	2	4 boda
5. Konfiguracija	4	1	4 boda
6. Klimatski uvjeti	3	2	6 bodova
7. Opća prikladnost.....	2	2	4 boda

UKUPNO: 58 BODOVA

Budući da se stanište većim dijelom proteže u području preko 200 m nadmorske visine, ono spada u brdsko. Propisani kapacitet je 2 pijeveca i 8 koka na 100 ha što bi za cijeli prostor iznosilo:

✓ pijeveci

GK=5 lj x 2 kljuna/lj= 10 kljunova

✓ koke

GK=5 lj x 8 kljunova/lj= 40 kljunova

UKUPNO

50 KLJUNOVA

Prirast iznosi jedno pile na broj koka u matičnom fondu te bi godišnji prirast bio 40 pilića. Stoga je gospodarski kapacitet 90 kljunova (*Tablica 22.*).

7.5. OSTALE VRSTE DIVLJAČI

Za ostale vrste divljači koje obitavaju na području za koje se izrađuje ovaj elaborat nije propisano bonitiranje. Međutim, u *Tablici 23.* su dani biološki minimumi za ostale vrste divljači pri čemu se one vrste neće odstrjeljivati, osim u posebnim uvjetima, koje će propisati nadležna Ministarstva.

Treba istaknuti kako se prema Studiji o čaglju, Agrobiološkog fakulteta u Osijeku, prostor Parka prirode „Medvednice“ nalazi u području bez čaglja. Stoga bi ga se iz tog područja trebalo nastojati uklanjati jer se na tom području smatra invazivnom vrstom.

Tablica 23. Biološki minimum ostalih vrsta divljači koje obitavaju na području Parka prirode „Medvednica“ koji teritorijalno spada u Grad Zagreb

Vrsta divljači	Biološki minimum (broj jedinki na 1 000 ha)	LPP (ha)	NAPOMENA	Biološki minimum za PP „Medvednica“ – Grad Zagreb
Jazavac	3	7756	šumske površine	23
Kuna bjelica	4	1899	naselja i 500 m od naselja	8
Kuna zlatica	4	7756	šumske površine	31
Lasica mala	5	293	poljoprivredne površine	1
Lisica	1	8071	sve osim naselja	8
Tvor	3	1157	naselja i 300 m od naselja	3
Vrana siva	5	1157	naselja i 300 m od naselja	6
Vrana gaćac	5	1157	naselja i 300 m od naselja	6
Čavka zlogodnjača	5	1157	naselja i 300 m od naselja	6
Svraka	3	1157	naselja i 300 m od naselja	3
Šojka kreštalica	10	3897	rubni pojas šume od 100 m	39

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2020./ 31. 03. 2021.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2021./ 31. 03. 2022.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2022./ 31. 03. 2023.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2023./ 31. 03. 2024.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2024./ 31. 03. 2025.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2025./ 31. 03. 2026.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2026./ 31. 03. 2027.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2027./ 31. 03. 2028.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2028./ 31. 03. 2029.							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 04. 2029./ 31. 03. 2030.							

8. BRIGA O DRUGIM ŽIVOTINJSKIM VRSTAMA

Biološki gledano, ostale životinjske vrste se ni po čemu ne razlikuju od divljači. Stvar je samo u pravnom gledanju. Međutim, do sada je ustanovljeno dosta nuspojava koje lovno gospodarenje ima na onu kategoriju divljih životinja koje ne spadaju u divljač. One se uglavnom manifestiraju u pozitivnom smislu. U prvome redu se to odnosi na interakciju divljih životinja i prihrane. Dokazano je kako izlaganje zrnate hrane na hranilištima diže gustoću populacije ptica. Nadalje, ispuštanje divljači iz umjetnog uzgoja diže populaciju ptica grabljivica, koje počnu loviti akcesornu vrstu divljači jer za takav plijen pri lovu troše manje energije, a plijen je, zbog intenzivnog hranjenja, bogatiji zalihama masti. Budući da se na onim površinama izvan Parka na kojima se provodi lovno gospodarenje ispušta dosta divljači za očekivati je da će se na prostoru Parka povećati populacija škanjca mišara, jastreba kokošara, sokola i sova.

U slučajevima kada se nakon niza godina ispuštanja divljač ne ispušta dolazi do povećanog pritiska predatora na sve one vrste koje im čine potencijalni plijen. Ovo može dovesti do prekomjernog lovljenja onih životinjskih vrsta koje, u slučajevima kada se divljač ne ispušta u lovište (prirodni uvjeti), čine glavninu plijena predatora.

Definitivno je nepovoljan utjecaj crne divljači na populaciju terestričkog ceha ptica (osobito šumskih koka – u ovom slučaju lještardke). Ovakva nepovoljna djelovanja divlje svinje uočene su na fazanu, trčki, ali i šumskim kokama. Naime, crna divljač je vrlo uspješan predator gnijezda, osim toga rovanjem lakše dolazi do animalne hrane te je poljskim pticama veliki konkurent za hranu.

Idući predator je lisica, koja bi se mogla sa susjednih lovišta povući na prostor Parka, odnosno u šumske sastojine koje su u obnovi. U skladu sa zakonskim propisima za lisicu je dan biološki minimum od 2 jedinke na 1 000 ha. Međutim, ako se ova gustoća populacije višestruko premaši (primjerice dođe na 6 jedinki na 1 000 ha) tada bi se trebao izvršiti redukcijski odstrel. Isto vrijedi ako se pronađu jedinke oboljele od bjesnoće, šuge itd.

Ostale mjere zaštite divljih životinja se ostvaruju u sklopu zaštite staništa. Primjerice, za ptice dupljašice, i ostale vrste koje se gnijezde u dupljama (puhovi, vjeverica) potrebno je ostavljati pojedina suha stabla, napose ako je uočeno da u njima postoji duplja. Postavljanje umjetnih duplji nije nužno jer se radi o posebnom Parku te bi time bila narušena prirodnost staništa.

9. PRIKAZ POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAŠTITE

U desetogodišnjem razdoblju, a u uvjetima gospodarenja staništem i divljači dosta je teško predvidjeti troškove koji bi mogli nastati na navedenom prostoru. Oni bi se mogli sumirati na troškove zaštite divljači, a uglavnom se odnose na nadzor u Parku, te troškove sprječavanja šteta od divljači.

*Tablica 24. Godišnji troškovi provedbe Programa zaštite divljači za
Park prirode „Medvednica“*

VRSTA TROŠKA	CIJENA (kn)
Tehnička i druga oprema za potrebe provedbe programa	71.000
Troškovi upotrebe terenskih i drugih motornih vozila	49.000
Troškovi znanstveno-istraživačkog rada	100.000
Obnavljanje licenci i dodatna školovanja za potrebe provedbe prugama	20.000
Održavanje lovnogospodarskih objekata	35.000
Hrana za divljač i ostale životinjske vrste	52.000
Nabava i raspodjela repelenata	15.000
Troškovi pregleda i zbrinjavanja divljači i njihovih dijelova	35.000
Osiguranje područja	80.000
Trošak stručnog osoblja	85.000
Računovodstvene usluge	28.000
Nepredviđeni troškovi	30.000
UKUPNO	600.000

Budući da je moguće koristiti više metoda za suzbijanje šteta od divljači provoditelju Programa je ostavljeno na izbor koju metodu će provoditi i sukladno tome koju opremu će nabavljati (*Tablica 24.*). Još jednom se napominje kako je najučinkovitija metode obrane od šteta od divljači držanje brojnosti divljači u skladu s kapacitetom staništa te dobar nadzor prostora. Stoga i ne čudi da su godišnji troškovi provedbe ovog Programa veliki. Međutim, lovačke udruge ne mogu osigurati ova novčana sredstva stoga je potrebna pomoć Grada Zagreba. Dosadašnja praksa Gradskog ureda za poljoprivredu i šumarstvo Grada Zagreba je bila participacija u dijelu troškova provedbe Programa. Ovo bi trebalo nastaviti i dalje, s time da će Grad Zagreb sredstva za provedbu ovog Programa davati u iznosu od minimalno 70 % sredstava planiranih Prema *Tablici 24.* Prema godišnjem financijskom planu svaka od navedenih stavki se može mijenjati u granicama od ± 30 %.

10. KRONIKA PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no text or other markings on the paper.

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for writing. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

11. PRIVITCI PROGRAMU ZAŠTITE DIVLJAČI

- ✓ Topografska karta u mjerilu 1:25 000;
- ✓ Prostorni položaj Paka prirode „Medvednica” – Grad Zagreb u odnosu na zaštićene objekte prirode i područje ekološke mreže u mjerilu 1:25 000
- ✓ Akt o ustanovljenju Parka prirode „Medvednica” (**Narodne novine, broj 25/2009**);
- ✓ Odluka o donošenju Prostornoga plana Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 8/2001),
- ✓ Rješenje o postupku Prethodne suglasnosti ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu
- ✓ Zapisnik stručnoga povjerenstva za pregled Programa;
- ✓ Akt o odobrenju Programa;
- ✓ Ugovor o povjeravanju provođenja Programa zaštite divljači;
- ✓ Evidencija trofeja divljači (ETD)

HRVATSKI SABOR

537

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PROGLAŠENJU ZAPADNOG DIJELA MEDVEDNICE PARKOM PRIRODE

Prolašavam Zakon o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 13. veljače 2009. godine.

Klasa: 011-01/09-01/046

Urbroj: 71-05-03/1-09-2

Zagreb, 18. veljače 2009.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA ZAKONA O PROGLAŠENJU ZAPADNOG DIJELA MEDVEDNICE PARKOM PRIRODE

Članak 1.

U Zakonu o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode (»Narodne novine«, br. 24/81.) u članku 1. brojka: »22.826« zamjenjuje se brojkom: »17.938«.

Članak 2.

Članak 2. mijenja se i glasi:

»Granica parka prirode teče:

- od početne točke – granice Grada Zagreba i Zagrebačke županije na ŽC 2220 (sjeverno od k.č.br. 114/2 k.o. Podsused), granica prati istočni rub navedene ceste preko Ivanca Bistranskog u duljini od cca 3 300 m u smjeru sjeveroistoka;
- jugozapadno od Jablanovca, na križanju, 50 m sjeveroistočno od mosta preko Lateralnog kanala, skreće na jugoistok putem k.č.br. 4222 (Brezinska ulica, k.o. Bistransko Podgorje) u dužini od cca 100 m;
- dalje zakreće prema sjeveroistoku u dužini od cca 250 m prateći jugoistočnu granicu navedene čestice;
- dalje zakreće putem k.č.br. 4245/1 (k.o. Bistransko Podgorje) prema sjeverozapadu u duljini od cca 50 m do puta k.č.br. 4243 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje nastavlja prema istoku u duljini od cca 110 m južnom granicom puta k.č.br. 4243 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje prema sjeveroistoku u duljini od cca 50 m južnom granicom k.č.br. 4238/11 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje na sjeverozapad istočnom granicom puta k.č.br. 4238/8 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje nastavlja u duljini od cca 170 m na sjeveroistok (prateći cestu) do puta k.č.br. 4251 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje jugoistočnim rubom navedenog puta u duljini od cca 830 m do k.č.br. 4691 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje istočnim rubom navedene čestice na sjever u duljini od cca 400 m do križanja u središtu Jablanovca (s istočne strane crkve);
- dalje pretežito na sjeveroistok u duljini od cca 75 m po putu k.č.br. 4895 (k.o. Bistransko Podgorje) do puta k.č.br. 5313 (k.o. Bistransko Podgorje);

- dalje navedenim putem na sjeveroistok u duljini od cca 400 m do puta k.č.br. 5025 (k.o. Bistransko Podgorje); navedenim putem dalje generalno na sjeveroistok u duljini od cca 420 m do puta k.č.br. 5876/1 (k.o. Bistransko Podgorje);
- dalje pretežito na sjever u duljini od cca 300 m istočnim krakom navedenog puta do puta k.č.br. 6101 (k.o. Bistransko Podgorje) odnosno ŽC 2220;
- dalje na sjeveroistok u duljini od cca 3450 m prateći ŽC 2220 do križanja s putem k.č.br. 6226 (k.o. Gornja Bistra) kod mosta preko potoka u Oborovu Bistranskom;
- skreće navedenim putem prema sjeveroistoku usporedno s potokom u dužini od cca 470 m;
- zatim nastavlja prema sjeveroistoku putem k.č.br. 5507 (k.o. Gornja Bistra) u duljini od cca 100 m do puta k.č.br. 5575 (k.o. Gornja Bistra) kojim zakreće na sjever u duljini od cca 60 m;
- dalje u smjeru istoka putem k.č.br. 5377 i k.č.br. 6226 (k.o. Gornja Bistra) do puta k.č.br. 6225 (k.o. Gornja Bistra);
- zatim zakreće na sjeverozapad navedenim putem (Vinogradska ulica) u duljini od cca 60 m;
- dalje zakreće po putu k.č.br. 6224 (k.o. Gornja Bistra) i nastavlja na istok u duljini od cca 1100 m do kamenoloma Bistra;
- kod kamenoloma Bistra zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 380 m cestom k.č.br. 4971 (k.o. Gornja Bistra) do k.č.br. 4983 (k.o. Gornja Bistra);
- potom nastavlja istočnim i sjevernim rubom k.č.br. 4983 (k.o. Gornja Bistra) u duljini od 50 m do puta k.č.br. 4971 (k.o. Gornja Bistra);
- ponovo nastavlja cestom k.č.br. 4971 (k.o. Gornja Bistra) na sjeverozapad u duljini od cca 250 m do križanja 150 m sjeverozapadno od mosta preko potoka Bistra;
- zatim zakreće na put k.č.br. 4951 (k.o. Gornja Bistra) u duljini od cca 220 m do križanja s putem k.č.br. 6212 (k.o. Gornja Bistra) sjeverozapadno od dvorca Oršić;
- od križanja sjeverozapadno od dvorca Oršić nastavlja putovima k.č.br. 3543 i k.č.br. 3428 (Ribnička ulica, k.o. Gornja Bistra) u smjeru sjevera u duljini od cca 800 m do križanja s ŽC 2220 za Kraljev Vrh;
- od navedenog križanja ide približno u smjeru sjeverozapada ŽC 2220 za Kraljev Vrh u duljini od cca 2200 m;

- kod mosta preko potoka Bistra, skreće u smjeru istoka u duljini od cca 1600 m prateći potok Bistra;
- na križanju s putem k.č.br. 1065 (k.o. Kraljev Vrh) zakreće na sjeveroistok u dužini od cca 300 m do ceste k.č.br. 1424 (k.o. Kraljev Vrh);
- zakreće putem k.č.br. 1424 (k.o. Kraljev Vrh) u smjeru sjeverozapada u duljini od cca 200 m do k.č.br. 159 (k.o. Kraljev Vrh) te nastavlja na sjeverozapad u duljini od cca 600 m po putu k.č.br. 159 i 459 (k.o. Kraljev Vrh) do puta k.č.br. 329 (k.o. Kraljev Vrh) te nastavlja putem k.č.br. 329 (k.o. Kraljev Vrh) u duljini od cca 270 m do križanja sa ŽC 2220 za Bistru zapadno od groblja u Kraljevom vrhu;
- zatim skreće pretežito u smjeru sjevera u duljini od cca 1800 m do spoja s ŽC 2219 iz Pile;
- dalje ŽC 2219 pretežito u smjeru sjevera i sjeveroistoka u duljini od cca 2600 m do spoja s DC 307 zapadno od Stubičkih Toplica;
- dalje DC 307 kroz Stubičke Toplice u pravcu Donje Stubice u duljini cca 1250 m do mosta preko potoka Pustodolščaka;
- kod mosta preko potoka Pustodolščaka skreće na jugoistok u duljini od cca 1100 m prateći desnu obalu potoka;
- kod mosta zakreće putem na sjeverozapad u duljini od 350 m i izbija na cestu za G. Pustodol;
- dalje zakreće navedenom cestom na istok u dužini od cca 500 m;
- kod kote 242 zakreće na jugoistok u dužini od cca 1450 m do križanja jugozapadno od D. Podgore;
- na križanju zakreće na cestu u smjeru sjeveroistoka i prati ju u duljini od cca 1550 m zaobilazeći Donju Podgoru sa sjeverozapadne strane do puta k.č.br. 4596 (k.o. Donja Stubica);
- prateći istočni rub navedenog puta zakreće na jugoistok u duljini od cca 110 m;
- zatim zakreće na istok prateći sjeverni rub navedenog puta u duljini od cca 80 m do potoka Reka;
- prelazi navedeni potok i zakreće prema sjeveroistoku prateći sjeverni rub puta k.č.br. 4587 (k.o. Donja Stubica) u duljini od cca 170 m do k.č.br. 5453 (Dubravačke ulice, k.o. Donja Stubica);

- navedenom ulicom zakreće na sjever u duljini od cca 230 m do puta k.č.br. 4548/2 (k.o. Donja Stubica);
- navedenim putem zakreće u smjeru istoka u duljini od cca 70 m do puta k.č.br. 4548/1 (k.o. Donja Stubica);
- navedenim putem zakreće u smjeru sjeveroistoka u duljini od cca 90m;
- istim putem zakreće na sjever u duljini od cca 130 m prateći zapadni rub šume zatim zakreće na cestu u smjeru sjeveroistoka uz zapadni rub šume do puta k.č.br. 4374 (k.o. Donja Stubica);
- navedenim putem ide pretežito u smjeru sjevera u duljini od cca 340 m te izbija na ŽC 2221 za Gornju Stubicu cca 180 m zapadno od mosta preko potoka Mesečaj;
- dalje ŽC 2221 pretežito u smjeru istoka u duljini od cca 1200 m do k.č.br. 20/2 (k.o. Stubičko Podgorje);
- kod navedene čestice zakreće na jug u duljini od cca 190 m prateći istočni rub navedene čestice;
- tada skreće na jugozapad u duljini od cca 190 m prateći sjeverozapadni rub k.č.br. 15/1 (k.o. Stubičko Podgorje);
- zatim skreće na jugoistok prateći jugozapadne rubove k.č.br. 15/1, 12 i 11 (k.o. Stubičko Podgorje) u duljini od cca 280 m;
- zatim zakreće na istok prateći južni rub k.č.br. 11 (k.o. Stubičko Podgorje) u duljini od cca 180 m;
- zatim zakreće na sjever prateći zapadni rub puta k.č.br. 26/1 (k.o. Stubičko Podgorje) u duljini od cca 80 m;
- zatim zakreće na istok prateći južni rub k.č.br. 23/10 i 24/3 (k.o. Stubičko Podgorje) u duljini od cca 150 m do Slanog potoka;
- potokom zakreće na sjever do k.č.br. 891 (k.o. Donja Stubica) u duljini od cca 150 m;
- južnim rubom navedene čestice zakreće prema jugoistoku u duljini od cca 100 m do puta k.č.br. 893 (k.o. Donja Stubica), tj. Brezanske ceste;
- prateći istočni rub navedenog puta zakreće na sjever u duljini od cca 60 m do puta k.č.br. 142/1 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći sjeverni rub navedenog puta granica ide na istok u duljini od cca 200 m;

- zatim skreće na jugoistok prateći istočne rubove k.č.br 142/1, 217 i 901 (k.o. Gornja Stubica) u duljini od cca 880 m do puta k.č.br. 340 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći sjeverni rub navedenog puta zakreće na istok u duljini od cca 120 m do puta k.č.br. 107 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći zapadni rub navedenog puta zakreće prema sjeveroistoku u duljini od cca 270 m do puta k.č.br. 105/23 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći sjeverni rub puta k.č.br. 105/23 i zapadni rub puta k.č.br. 22 (k.o. Gornja Stubica) zakreće na jugoistok u duljini od cca 350 m do puta k.č.br. 63/1 (k.o. Gornja Stubica);
- prateći sjeverni rub putova k.č.br. 63/1 i 65/3 (k.o. Gornja Stubica) skreće na istok u duljini od cca 240 m do korita potoka;
- koritom potoka zakreće prema jugoistoku u duljini od cca 900 m do k.č.br. 4270 (k.o. Slani Potok);
- zatim zakreće na istok prateći sjeverne rubove k.č.br. 4270 i 4271 (k.o. Slani Potok) i sjeverni rub puta k.č.br. 4264 (k.o. Slani Potok) u duljini od cca 220 m do puta k.č.br. 4072 (k.o. Slani Potok);
- prateći zapadni rub puta k.č.br. 4072 (k.o. Slani Potok) zakreće na jug u duljini od cca 280 m do puta k.č.br. 4040 (k.o. Slani Potok);
- prateći sjeverne rubove putova k.č.br. 4040 i 3890 (k.o. Slani Potok) zakreće na istok u duljini od cca 420 m do puta k.č.br. 3956 (k.o. Slani Potok);
- prateći zapadni rub navedenog puta zakreće na sjever u duljini od cca 40 m do puta k.č.br. 3958 (k.o. Slani Potok);
- prateći zapadni rub navedenog puta zakreće na jug u duljini od cca 350 m do puta na k.č.br. 3788 (k.o. Slani Potok);
- zakreće na jugoistok prateći sjeverni rub puta k.č.br. 3788, siječe k.č.br. 3773 (k.o. Slani potok) i nastavlja putem k.č.br. 3693 (k.o. Slani Potok) do k.č.br. 3695/2 (k.o. Slani potok);
- prateći sjeverne rubove k.č.br. 3695/2 i 3700 (k.o. Slani Potok) zakreće na istok u duljini od cca 155 m do puta k.č.br. 3228 (k.o. Slani Potok);
- prateći zapadni rub navedenog puta zakreće na sjever u duljini od cca 280 m do ŽC 2224 za Stubički Matej;

- dalje po ŽC 2224 prema Stubičkom Mateju pretežito na istok u duljini od cca 2700 m do puta k.č.br. 45 (k.o. Stubički Matej);
- skreće s ceste na put k.č.br. 45 (k.o. Stubički Matej) pa prateći južni rub navedenog puta u smjeru istoka u duljini od cca 350 m te dolazi na ŽC 2224 za Stubički Matej;
- dalje ŽC 2224 cestom kroz Sveti Matej u duljini od cca 2350 m do križanja s DC 29;
- dalje prateći DC 29 pretežito na jugoistok cestom za Kašinu u duljini od cca 6000 m do ŽC 1001 k.č.br. 2300 (k.o. Kašina) sjeverno od Kašine;
- putem k.č.br. 2300 (k.o. Kašina) skreće pretežno na zapad u duljini od cca 1000 m do puta k.č.br. 1607 (k.o. Planina);
- navedenim putem (cestom) zakreće prvo na jugoistok u duljini od cca 320 m, zatim na istok u duljini od cca 180 m, pa zakreće na sjeveroistok u duljini od cca 160 m do puta k.č.br. 1522 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na istok u duljini od cca 50 m do puta k.č.br. 1593 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na sjever u duljini od cca 160 m;
- zatim zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 500 m prateći sjeverni rub k.č.br. 1592 (k.o. Planina), sjeveroistočne rubove k.č.br. 1588 i 1586 (k.o. Planina), sjeverni rub k.č.br. 1561/1 (k.o. Planina) i sjeveroistočni rub k.č.br. 1488 (k.o. Planina);
- zatim zakreće na jugozapad u duljini od cca 370 m prateći sjeverozapadni rub k.č.br. 1488 (k.o. Planina), sjeverne rubove k.č.br. 1489 i 1490 (k.o. Planina) i put k.č.br. 1487 (k.o. Planina) do puta k.č.br. 1476/1 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na zapad u duljini od cca 70 m;
- zatim zakreće pretežito na jugozapad cestom k.č.br. 1412 (k.o. Planina) uz južni rub groblja u duljini od cca 310 m;
- na križanju južno od k.č.br. 1320/2 (k.o. Planina) zakreće putem južno od k.č.br. 1320/1 (k.o. Planina) na zapad u duljini od cca 150 m; zatim skreće na sjeverozapad asfaltiranim putem u duljini od cca 80 m; istim putem zakreće na zapad u duljini od cca 140 m nastavljajući na put k.č.br. 1314 (k.o. Planina) do puta k.č.br. 2678 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na jugoistok u duljini od cca 170 m, pa na istok u duljini od cca 65 m te ponovno na jugoistok u duljini od cca 50 m;

- prateći jugoistočni rub k.č.br. 2674 (k.o. Planina) zakreće na jugozapad u duljini od cca 175 m do potoka;
- potokom zakreće na jugoistok u duljini od cca 65 m do puta k.č.br. 2563 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na jugozapad u duljini od cca 230 m;
- prelazi put k.č.br. 2488 (k.o. Planina) i zakreće na zapad putem k.č.br. 2409 (k.o. Planina) u duljini od cca 150 m do potoka Kučilovina;
- potokom zakreće na jugoistok u duljini od cca 380 m do puta k.č.br. 2319 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 370 m do puta k.č.br. 2223 (k.o. Planina);
- navedenim putem zakreće na zapad u duljini od cca 140 m pa na jugozapad u duljini od cca 260 m nastavljajući na put k.č.br. 3080 (k.o. Čučerje);
- zatim skreće na zapad prateći južne rubove k.č.br. 1740 i 1741/1 (k.o. Čučerje) do puta k.č.br. 3081 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jugozapad u duljini od cca 500 m pa na jug u duljini od cca 1100 m nastavljajući na put k.č.br. 3098 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem dalje zakreće na jugozapad u duljini od cca 450 m do puta k.č.br. 3097 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na sjever u duljini od cca 330 m do puta k.č.br. 3094 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jugozapad u duljini od cca 170 m do potoka;
- prelazi potok i zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 155 m prateći sjeveroistočne rubove k.č.br. 1414, 1413, 1403 i 1402 (k.o. Čučerje) do puta k.č.br. 3121 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 300 m do k.č.br. 2102/1 (k.o. Čučerje) čijim jugozapadnim rubom nastavlja u istom smjeru još cca 30 m do puta k.č.br. 3086 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 150 m do k.č.br. 2243/5 (k.o. Čučerje);
- sjevernim rubom navedene čestice zakreće na zapad u duljini od cca 35 m;

- zatim zakreće na jugoistok zapadnim rubom navedene čestice i k.č.br. 2243/4 (k.o. Čučerje) u duljini od cca. 30 m do k.č.br. 2242/1 (k.o. Čučerje);
- zatim zakreće na jugozapad u duljini od cca 240 m prateći sjeverne (sjeverozapadne) rubove k.č.br. 2242/1, 2241/4, 2241/5, 2210, 2240/3, 2267/10, 2264 i 2263 (k.o. Čučerje) do potoka Čučerje;
- potokom zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 430 m sve do puta k.č.br. 3143 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 115 m do k.č.br. 2717 (k.o. Čučerje);
- zatim skreće pretežito na zapad u duljini od cca 360 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 2717 i 2671 (k.o. Čučerje), istočne rubove k.č.br. 2668 i 2730/1 (k.o. Čučerje) i sjeverne rubove k.č.br. 2730/1, 2658, 2648, 2625 i 2626 (k.o. Čučerje) sve do puta k.č.br. 3141 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem skreće na sjever u duljini od cca 80 m do k.č.br. 2827 (k.o. Čučerje);
- sjevernim rubom navedene čestice zakreće na zapad u duljini od cca 130 m do puta k.č.br. 3130 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 50 m do puta k.č.br. 3136 (k.o. Čučerje) pa prateći navedeni put nastavlja pretežito na jug u duljini od cca 370 m do puta k.č.br. 4553 (k.o. Čučerje);
- navedenim putem zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 420 m, pa na jugozapad u duljini od cca 380 m do puta k.č.br. 4558 (k.o. Čučerje);
- istim putem zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 100 m do k.č.br. 3808 (k.o. Čučerje);
- prateći put uz zapadni rub navedene čestice zakreće na sjever u duljini od cca 200 m do puta k.č.br. 933 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće na jugozapad u duljini od cca 250 m do puta k.č.br. 15207 (k.o. Markuševac) kojeg prelazi;
- zatim putovima k.č.br. 792/2 i 792/1 (k.o. Markuševac) zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 150 m do k.č.br. 818 (k.o. Markuševac);
- prateći istočni i sjeveroistočni rub navedene čestice te zapadni rub k.č.br. 836 (k.o. Markuševac) zakreće na sjever u duljini od cca 100 m do k.č.br. 834 (k.o. Markuševac);

- zatim zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 90 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 834, 823, 832 i 831 (k.o. Markuševac) do puta k.č.br. 15208/1 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće na sjever u duljini od cca 150 m do k.č.br. 625 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na zapad u duljini od cca 60 m prateći sjeverni rub navedene čestice, prelazeći potok Vidovec i prateći put k.č.br. 1517/1 (k.o. Markuševac) do puta k.č.br. 329 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće na sjever u duljini od cca 50 m do k.č.br. 334 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na zapad u duljini od cca 70 m prateći sjeverni rub k.č.br. 334, 332, 346 i 339 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 90 m prateći zapadne rubove k.č.br. 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 348, 349 i 350 (k.o. Markuševac);
- zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 25 m prateći sjeveroistočne rubove k.č.br. 351 i 352 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 45 m prateći sjeverozapadne rubove k.č.br. 352, 353 i 356 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na jug u duljini od cca 110 m prateći zapadne rubove k.č.br. 356, 357, 358, 359/1 i 359/2 (k.o. Markuševac) i sjeverni rub k.č.br. 361 (k.o. Markuševac);
- zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 60 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 371, 373, 374 i 376 (k.o. Markuševac) i sjeveroistočni rub k.č.br. 377 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 80 m prateći sjeverozapadne rubove k.č.br. 377, 378, 382, 379 i 380 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugoistok u duljini od cca 65 m prateći jugozapadni rub k.č.br. 381 (k.o. Markuševac), istočni rub k.č.br. 384 (k.o. Markuševac) i sjeverni rub k.č.br. 385 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugozapad u duljini od cca 190 m prateći zapadni rub k.č.br. 387 (k.o. Markuševac) i sjeverozapadne rubove k.č.br. 393, 394 i 395 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 396, 397 i 398 (k.o. Markuševac) te zapadne rubove k.č.br. 398, 402, 403 i 409 (k.o. Markuševac);
- zakreće na sjeverozapad u duljini od cca 35 m prateći sjeveroistočne rubove k.č.br. 410 i 411 (k.o. Markuševac);

- zatim zaokreće na jug u duljini od cca 165 m prateći zapadne rubove k.č.br. 411, 413, 416, 417, 418, 426, 427 i 428 (k.o. Markuševac), sjeverozapadni rub k.č.br. 432 (k.o. Markuševac) i zapadne rubove k.č.br. 435, 436 i 439 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće na zapad u duljini od cca 35 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 442 i 443 (k.o. Markuševac);
- zakreće na jugoistok u duljini od cca 20 m prateći zapadni rub k.č.br. 444 (k.o. Markuševac) i krajnji sjeverni dio zapadnog ruba k.č.br. 445 (k.o. Markuševac);
- zatim granica skreće pretežito na zapad u duljini od cca 450 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 447, 448, 450 i 451 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 451 i 452 (k.o. Markuševac), sjeveroistočne rubove k.č.br. 453, 456 i 457 (k.o. Markuševac), sjeverni rub k.č.br. 459 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 460, 461, 470 i 471 (k.o. Markuševac), zapadni rub k.č.br. 472 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 2191 i 2193 (k.o. Markuševac), sjeveroistočni rub k.č.br. 2195 (k.o. Markuševac) i sjeverne rubove k.č.br. 2194, 15218 i 2304 (k.o. Markuševac);
- zatim skreće pretežno na jugozapad u duljini od cca 360 m prateći sjeverozapadni rub k.č.br. 2305 (k.o. Markuševac), sjeverozapadni i jugozapadni rub k.č.br. 2306 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 2296, 2295, 2294, 2308, 2309 i 2310 (k.o. Markuševac), sjeverni rub k.č.br. 2311 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 2315 i 2316 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 2319 i 2320 (k.o. Markuševac), zapadni rub k.č.br. 2320 (k.o. Markuševac), sjeverozapadni rub k.č.br. 2321 (k.o. Markuševac) te zapadni rub k.č.br. 2322 (k.o. Markuševac);
- zatim skreće pretežito na sjeverozapad u duljini od cca 150 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 2329/1 i 2325 (k.o. Markuševac), istočne rubove k.č.br. 2324 i 2323 (k.o. Markuševac) te sjeverni rub k.č.br. 2323 (k.o. Markuševac) do potoka Bidrovec;
- potokom nastavlja na jug u duljini od cca 190 m do k.č.br. 2507 (k.o. Markuševac)
- prateći sjeverozapadni rub navedene čestice i zapadne rubove k.č.br. 2507, 2508, 2509, 2511, 2512, 2517 i 2518 (k.o. Markuševac) nastavlja na jug u duljini od cca 165 m do k.č.br. 2530 (k.o. Markuševac);
- zatim zakreće pretežito na jugozapad u duljini od cca 270 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 2530 i 2531 (k.o. Markuševac), zapadni rub k.č.br. 2532 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 2663 i 2664 (k.o. Markuševac), jugozapadni rub k.č.br. 2665 (k.o. Markuševac), sjeverozapadne rubove k.č.br. 2667 i 2674 (k.o. Markuševac) do puta k.č.br. 2676 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće na jug u duljini od cca 275 m do k.č.br. 2700 (k.o. Markuševac);

- zakreće na jugozapad u duljini od cca 50 m prateći sjeverozapadni rub k.č.br. 2700 (k.o. Markuševac) i južni rub k.č.br. 2699 (k.o. Markuševac);
- zakreće prema sjeverozapadu u duljini od cca 85 m prateći jugozapadni rub k.č.br. 2699 (k.o. Markuševac) do k.č.br. 2719 (k.o. Markuševac);
- zakreće pretežito u smjeru jugozapada u duljini od cca 300 m prateći sjeverni i zapadni rub k.č.br. 2719 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 2725 i 2737 (k.o. Markuševac), južni rub k.č.br. 2732/2 (k.o. Markuševac), sjeverni i zapadni rub k.č.br. 2733 (k.o. Markuševac), zapadne rubove k.č.br. 2740, 2741, 2744 i 2745 (k.o. Markuševac) i sjeverozapadni rub k.č.br. 2748 (k.o. Markuševac);
- zakreće prema jugoistoku u duljini od cca 145 m prateći jugozapadne rubove k.č.br. 2748, 2749, 2757 i 2758 (k.o. Markuševac);
- zakreće prema jugozapadu u duljini od cca 250 m prateći zapadne rubove k.č.br. 4473, 4475, 4476 i 4479 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 4480, 4485, 4484/1, 4803 i 4804 (k.o. Markuševac), zapadne rubove k.č.br. 4805, 4806, 4807 i 4808 (k.o. Markuševac) do k.č.br. 4813 (k.o. Markuševac);
- zakreće u smjeru zapada u duljini od cca 260 m prateći sjeverne rubove k.č.br. 4813, 4848, 4849, 4850, 4851, 4852, 4853, 4854, 4855, 4856, 4857, 4858, 4859, 4862, 4863, 4864 i 4867 (k.o. Markuševac) do k.č.br. 4869 (k.o. Markuševac);
- kod zapadnog ruba navedene čestice dolazi na potok Trnava kojim zakreće na jugoistok u duljini od cca 115 m do k.č.br. 5007 (k.o. Markuševac);
- zakreće pretežito u smjeru jugozapada u duljini od cca 280 m prateći sjeverozapadne rubove k.č.br. 5007 i 5008 (k.o. Markuševac), prelazi put k.č.br. 5037 (k.o. Markuševac), sjeveroistočne rubove k.č.br. 5039, 5040 i 5041 (k.o. Markuševac), sjeverne rubove k.č.br. 5042, 5043, 5044, 5061 i 5064 (k.o. Markuševac) i zapadni rub k.č.br. 5066 (k.o. Markuševac) do puta k.č.br. 15233/1 (k.o. Markuševac (Kormani));
- navedenim putem ide u smjeru zapada u duljini od cca 115 m do puta k.č.br. 6139 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće u smjeru juga u duljini od cca 280 m do puta (Deščevac) k.č.br. 15236 (k.o. Markuševac) kojim nastavlja u smjeru juga u duljini od cca 50 m do puta k. č.br. 7055 (k.o. Markuševac);
- navedenim putem zakreće u smjeru zapada u duljini od cca 200 m do potoka Deščevac;

- prati potok Dešćevac u smjeru jugoistoka u duljini od cca 110 m do križišta granice Generalnog urbanističkog plana (GUP-a) Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba, br. 14/03) i granice Prostornog plana Grada Zagreba (PPGZ-a);
- prati granicu GUP-a pretežito prema zapadu sve do granice odobrenog eksploatacijskog polja kamenoloma Podsusedsko dolje (Republika Hrvatska, Grad Zagreb, Gradski ured za gospodarstvo, klasa: UP/I – 310-17/02-01/1, urbroj: 251-04-02-02-11, 19. lipanj 2002. g.);
- prati granicu navedenog eksploatacijskog polja (prema sjeveru, zapadu i jugu) u ukupnoj duljini od cca 1100 m do k.č.br. 692 (k.o. Podsused) gdje se ponovno vraća na granicu GUP-a Grada Zagreba;
- prateći granicu GUP-a dolazi do početne točke – granice Grada Zagreba i Zagrebačke županije na ŽC 2220.

Granica parka prirode Medvednica ucrtana je na topografskoj karti u mjerilu 1:25.000 koja je sastavni dio ovoga Zakona. Po jedan primjerak karte čuva se u Hrvatskom saboru, u Ministarstvu kulture i u Državnom zavodu za zaštitu prirode.«

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 351-01/08-01/03

Zagreb, 13. veljače 2009.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga
sabora
Luka Bebić, v. r.